

Hoofdstuk 3 – Toelichting bij Tarievenbesluit

Algemeen

De wet bepaalt dat de kosten die het Ctgb maakt bij de uitvoering van de opgedragen taken, moeten worden gedekt uit de door het College vast te stellen en in rekening te brengen tarieven. De tarieven hebben een rechtstreeks verband met de kosten die het Ctgb bij de uitvoering maakt en behoeven de goedkeuring van de ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW).

Opbouw van tarieven

Het Ctgb werkt op basis van de werkelijke kosten. Dat zijn de uren die experts besteden aan het beoordelen van het dossier op veiligheid voor mens, dier en milieu. Aanvragers betalen een tarief dat is samengesteld uit de verschillende beoordelingen die van toepassing zijn op hun aanvraag. Door de omvang en complexiteit van een dossier (zoals gebruik alleen in kassen of juist ook buiten, of het een aanvraag is voor een enkel product of voor een grote biocidefamilie), kunnen de kosten sterk uiteenlopen.

De kosten van een aanvraag zijn opgebouwd uit tarieven voor de verschillende fases en aspecten van de beoordeling, zoals de humane toxicologie, residuen, ecotoxicologie, gedrag en lotgevallen in het milieu, fysisch chemische eigenschappen en werkzaamheid. Die worden als het ware op elkaar gestapeld. De kosten zijn afhankelijk van de benodigde werkzaamheden en dat verschilt per aanvraag.

Ook het type aanvraag is bepalend voor de kosten. Een middel dat bijvoorbeeld in een ander Europees land al is toegelaten, kan in Nederland via een wederzijdse erkenning op de markt komen. Het Ctgb neemt dan het merendeel van de beoordeling uit de andere EU-lidstaat over en kijkt vooral naar voor Nederland specifieke elementen. De kosten hiervoor zijn dan aanmerkelijk lager dan voor een complete beoordeling. Echter mochten er voor toelating op de Nederlandse markt aanvullende beoordelingen nodig zijn dan kunnen die kosten toch oplopen.

Vaste tarieven en tarieven op basis van voorschot en nacalculatie

Vanwege de grote verschillen tussen de typen aanvragen hanteert het Ctgb twee typen tarieven: Tarieven op basis van een voorschot en nacalculatie, en volgens een vast tarief. De tarieven worden vooraf in rekening gebracht. Indien het College besluit tot het opvragen van aanvullende gegevens worden daarvoor ook de daaraan verbonden kosten in rekening gebracht.

Voor werkzaamheden waarvoor geen tarief is vastgesteld worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

De tarieven worden met dit besluit vastgelegd en hebben betrekking op:

- *Aanvragen tot goedkeuring van een werkzame stof van een gewasbeschermingsmiddel of wel tot goedkeuring van een werkzame stof volgens (EU) 528/2012.*
- *Aanvragen tot toelating (bijvoorbeeld aanvragen voor nieuwe middelen, wijzigingen of verlengingen van bestaande toelatingen) van een biocide of gewasbeschermingsmiddel en anders (bijvoorbeeld Jaarlijkse vergoedingen, die toelatinghouders aan het Ctgb verschuldigd zijn op grond van artikel 10, eerste lid van de Wgb.*
- *Openbaarmakingsverzoeken door middel van verwijzing naar het Besluit tarieven openbaarheid van bestuur.*
- *Servicedesk verzoeken.*
- *Vrijstelling zoals bedoeld in art 53 van de Gewasbeschermingsmiddelen verordening*
- *Overige werkzaamheden.*

Jaarlijkse vergoeding

Voor de registratie van een toegelaten gewasbeschermingsmiddel en biocide wordt jaarlijks een vergoeding in rekening gebracht. De peildatum hiervoor is 1 februari en dat is tevens de datum waarop de registratie voor het volgend jaar een feit is als de registratie niet voortijdig schriftelijk is ingetrokken.

Indien de aanvrager niet of niet volledig binnen de gestelde termijn de jaarlijkse vergoeding betaalt, is de aanvrager van rechtswege in verzuim in de zin van artikel 6:81 Burgerlijk Wetboek.

Hoofdstuk 4 – Facturering, betaling en nacalculatie/restitutie (Gewasbescherming en Biociden onder overgangsrecht)

Facturering, betaling en nacalculatie/restitutie

- a) De aan het Ctgb verschuldigde vergoeding wordt berekend aan de hand van de aangeduide posten en tariefstellingen.
- b) Voor de verschuldigde aanvraag- of beoordelingskosten wordt door het Ctgb een factuur verzonden met een betalingstermijn van 30 dagen. Niet of niet tijdige betaling kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van de aanvraag op grond van artikel 2.3 Bestuursreglement 2018.
- c) Indien een voorschot voor de werkelijke kosten is betaald, wordt dit met het uiteindelijk totaal verschuldigde bedrag verrekend. Indien de daadwerkelijke kosten lager zijn dan hetgeen is voorgeschoten, wordt het verschil binnen 30 dagen na dagtekening van de eindfactuur aan de aanvrager terugbetaald. Indien de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan het betaalde voorschot volgt er een aanvullende factuur met een betalingstermijn van 30 dagen.
- d) In afwijking van het bepaalde in artikel 4:87lid 1 Awb geldt voor andere tarieven of kosten dan bedoeld onder b) dat de aanvrager de factuur binnen 30 dagen na factuurdatum onder vermelding van het factuurnummer dient te voldoen.

Toelichting “Nacalculatie”

Bij diverse aanvragen vindt nacalculatie plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten; dit is bij de desbetreffende aanvragen nadrukkelijk vermeld. Voor deze aanvragen wordt eerst een voorschot in rekening gebracht en vindt vervolgens een eindafrekening op basis van werkelijke kosten plaats.

Aanpassing van het voorschotbedrag

Een aspirant-aanvrager kan voorafgaand aan het doen van een aanvraag het Ctgb verzoeken om op basis van door hem verstrekte onderbouwing een inschatting te maken van de reële kosten van die specifieke aanvraag en om het voorschotbedrag daarop aan te passen. Er kan met reden van het voorschotbedrag worden afgeweken als de ureninschatting daar aanleiding voor geeft.

Toelichting “Werkelijke kosten”

Werkelijke kosten betreffen de interne kosten gemaakt door het Ctgb (het uurtarief vermenigvuldigd met het aantal door het Ctgb bestede uren) en de werkelijke kosten van ingeschakelde derden (inclusief de aan derden betaalde BTW). Meer informatie over de werkwijze en samenwerkingspartners staat op de website www.ctgb.nl.

Toelichting “Tijdige betaling”

Er is tijdig betaald als de betaling voor het einde van de in de factuur genoemde termijn door het Ctgb is ontvangen, dan wel indien wordt aangetoond dat het te betalen bedrag voor het einde van de termijn naar het Ctgb is overgeschreven of gestort.

Betaling in termijnen

Tot twee weken na de datum van dagtekening van de factuur kan de aanvrager het College verzoeken om de kosten van de procedure bij het Ctgb in termijnen te mogen betalen.

- Dit verzoek wordt gehonoreerd indien de kosten van de procedure meer dan € 5.000,- bedragen.
- Indien de kosten van de procedure niet meer dan € 30.000,- bedragen, kan worden voldaan in maximaal drie maandelijkse termijnen van telkens een derde van de totale som.
- Indien de kosten van de procedure meer dan € 30.000,- bedragen, kan worden voldaan in maximaal vier maandelijkse termijnen van telkens een kwart van de totale som.

De eerste termijn dient te zijn betaald binnen 30 dagen na dagtekening van de oorspronkelijke factuur. Bij betaling in termijnen aanvaardt het Ctgb na tijdige betaling van de eerste termijn de aanvraag en deelt de datum van deze aanvaarding mee aan de aanvrager.

Incassomogelijkheden

Het is mogelijk om facturen automatisch te laten incasseren door het Ctgb. Meer informatie vindt u hierover op de website www.ctgb.nl. Neem hiervoor contact op met het Ctgb via finance@ctgb.nl.

Kaderformulering

De aanvrager van een toelating onder overgangsrecht van een biocide kan het Ctgb vragen om bij de toelating vast te stellen dat de betreffende biocide als kaderformulering wordt aangemerkt. De vaststelling van een kaderformulering biedt de toelatinghouder de mogelijkheid om gemakkelijker en tegen lagere tarieven sterk vergelijkbare toelatingen (bijv. in andere kleuren) te verkrijgen. De vaststelling van de kaderformulering brengt extra aanvraagkosten met zich mee, die derhalve naast de gewone aanvraagkosten in rekening gebracht worden.

Hoofdstuk 5 – Facturering, betaling en nacalculatie/restitutie Biocidenverordening

Het Ctgb dient ten aanzien van biociden prioritairs de bepalingen ten aanzien van tarieven uit de Biocidenverordening te volgen. Deze worden hieronder toegelicht.

Verordening (EU) 528/2012

Per 1 september 2013 is Verordening (EU) 528/2012 in werking getreden. Deze Verordening is van toepassing op alle (aanvragen inzake) biociden en werkzame stoffen in biociden die niet op grond van regels van overgangsrecht onder de werking van de nationale wet of Richtlijn 98/8/EG vallen. De Verordening geeft regels voor de vergoeding die de lidstaten mogen berekenen voor de diensten die zij verrichten met betrekking tot de procedures van de verordening.

Grondslagen en uitgangspunten

De Biocidenverordening verplicht de lidstaten om in de tariefstelling rekening te houden met:

- de gedeeltelijke terugbetaling van de vergoeding indien een aanvrager de verlangde informatie niet binnen de vastgestelde termijn indient (artikel 80 lid 3 onder b);
- waar passend, inachtneming van de specifieke behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen, met inbegrip van de mogelijkheid om betalingen in verschillende termijnen en fasen te splitsen (artikel 80 lid 3 onder c);
- bij de structuur en het bedrag van de vergoedingen wordt rekening gehouden met de omstandigheid of de informatie gezamenlijk dan wel afzonderlijk wordt ingediend (artikel 80 lid 3 onder d);
- in naar behoren gemotiveerde gevallen kan, mits het agentschap of de bevoegde autoriteit daarmee akkoord gaat, de vergoeding geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden (artikel 80 lid 3 onder e);
- de communicatie tussen aanvrager en Ctgb loopt onder de verordening volledig digitaal;
- de Verordening introduceert nieuwe aanvraagtypen en nieuwe soorten toelatingen, nieuwe verplichtingen ten aanzien van tariefstelling, facturering en betaling, en de mogelijkheid van een aangepast tarief;
- beoordelende lidstaten moeten kostendekkend werken;
- daar waar de Biocidenverordening geen uitkomst biedt, is hoofdstuk 4 van dit Tarievenbesluit van toepassing.

Communicatie

Vanaf het moment dat een aanvraag wordt ingediend, geschiedt alle correspondentie omtrent kosten en betaling via het Register for Biocidal Products (R4BP).

Facturering, betaling en nacalculatie/restitutie (biociden)

- Na ontvangst van de aanvraag berekent het Ctgb de voor de aanvraagprocedure verschuldigde vergoeding aan de hand van de aangeduide posten en tariefstellingen. De factuur wordt zo spoedig mogelijk na ontvangst van de aanvraag geplaatst in R4BP.
- De Biocidenverordening bepaalt dat de kosten van een aanvraagprocedure binnen een termijn van 30 dagen na dagtekening van de factuur moet zijn betaald. Een hersteltermijn kan niet worden gegeven.
- Bij niet-tijdige betaling wordt de aanvraag verworpen.
- Indien het gefactureerde bedrag een voorschot betreft, worden na afloop van de procedure door middel van nacalculatie de werkelijk gemaakte kosten in rekening gebracht. Indien de daadwerkelijke kosten lager zijn dan hetgeen is voorgeschieden, wordt het verschil binnen vier weken na dagtekening van de eindfactuur aan de aanvrager terugbetaald.

Verlaagd tarief bij geclusterde aanvragen

Indien meerdere aanvragen tegelijk worden ingediend waarbij op één of meer aspecten kan worden volstaan met een clusterbeoordeling voor meerdere aanvragen, brengt het Ctgb op verzoek van de aanvrager(s) voor die aspecten van die aanvragen een verlaagd tarief in rekening.

Indien er meerdere aanvragers zijn, is jegens het Ctgb iedere aanvrager hoofdelijk aansprakelijk voor het gehele bedrag. Het Ctgb heeft geen bemoeienis met de onderlinge verrekening tussen aanvragers.

Aanvraag van biocidenfamilies

Onder Verordening (EU) 528/2012 is het mogelijk om een toelating aan te vragen voor meerdere producten tegelijk. Voor aanvragen waarbij het Ctgb optreedt als evaluerende lidstaat wordt gewerkt met een voorschottarief. Voor wederzijdse erkenning van een toelating van een biocidenfamilie door een andere lidstaat, wordt gewerkt met vaste tarieven.

Hoofdstuk 6 – Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van Tarievenbesluit 2019

Gewasbescherming

Uurtarief 2020	Het uurtarief voor 2020 is € 140,- per uur en is geïndexeerd met 3% ten opzichte van het tarief van 2019. De stijging wordt veroorzaakt door o.a. een CAO stijging van salarissen, een uitbreiding van de formatie met een lichte overcapaciteit, een stijging van de reguliere ICT kosten, afschrijving van ICT investeringen en een reguliere prijsindexatie van de overige bedrijfskosten.	
Aanvragen gewasbeschermingsmiddelen Algemeen	<p>Overall zijn de tarieven voor aanvragen gewasbeschermingsmiddelen aangepast als gevolg van de hierboven aangegeven stijging van het uurtarief.</p> <p>Op basis van nadere analyses van de bewerkingssuren is een aantal tarieven ondanks een stijging van het uurtarief naar beneden bijgesteld.</p> <p>Daarnaast is het noodzakelijk dat een aantal tarieven meer verhoogd wordt dan de reguliere stijging.</p> <p>Het vaste voorschottarief voor zonale aanvragen komt te vervallen, maar wordt op basis van het dossier bepaald en meer realistisch ingeschat (range: € 30.000,- - € 70.000,-)</p> <p>Tenslotte is een aantal elementen aan de beoordeling toegevoegd waarvoor een tarief is vastgesteld: <u>Toegevoegde elementen:</u> Statistische analyse Evaluatie ecologisch modelleren Humane toxicologie beoordeling Import Tolerantie (IT) MRL beoordeling relevante metabolieten Data matching van het werkzame stof dossier Data matching nageleverde data Cat. 4</p> <p>In onderstaande tabel is aangegeven welke tarieven naar beneden en welke naar boven zijn bijgesteld.</p>	
	Tarief naar beneden bijgesteld	Tarief naar boven bijgesteld
Jaarlijkse vergoeding (gewasbeschermingsmiddelen)		Het tarief voor gewasbeschermingsmiddelen is licht gestegen (1,2%) ten opzichte van 2019.
Zonale aanvragen waarbij Ctgb geen rapporteur is en als Concerned Member State (CMS) optreedt NLTG/NLRG (inclusief aanvragen micro-organismen of feromonen)	Werkzaamheid Gedrag en lotgevallen in het milieu Ecotoxicologie Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel Additioneel tarief: extra dRR	Aanvraagtarief Additioneel tarief: Per extra werkzame stof
Wijzigingsaanvraag waarbij NL als Concerned Member State (CMS) optreedt NLWTG (inclusief aanvragen micro-organismen of feromonen)	Gedrag en lotgevallen in het milieu Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel Additioneel tarief: Extra dRR	Aanvraagtarief Criteria ten aanzien van de toepasser Additioneel tarief: Per extra werkzame stof
Wijzigingsaanvraag waarbij alleen het nationaal addendum wordt beoordeeld NLWG (inclusief aanvragen micro-organismen of feromonen)	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel Criteria ten aanzien van de volksgezondheid Criteria ten aanzien van de toepasser Ecotoxicologie (voor micro-organismen of feromonen is tarief gesplitst in ecotoxicologie en Gedrag en lotgevallen in het milieu) Projectbegeleiding	Aanvraagtarief Werkzaamheid
Wederzijdse erkenning WERG	Aanvraagtarief Gedrag en lotgevallen in het milieu Projectbegeleiding Additioneel tarief: Extra dRR	Criteria ten aanzien van de toepasser Ecotoxicologie Additioneel tarief: Per extra werkzame stof

Biociden

Uurtarief 2020	Het uurtarief voor 2020 is € 140,- per uur en is geïndexeerd met 3% ten opzichte van het tarief van 2019. De stijging wordt veroorzaakt door o.a. een CAO stijging van salarissen, een uitbreiding van de formatie met een lichte overcapaciteit, een stijging van de reguliere ICT kosten, afschrijving van ICT investeringen en een reguliere prijsindexatie van de overige bedrijfskosten.	
Aanvragen biociden Algemeen	<p>Overall zijn de tarieven voor aanvragen biociden aangepast als gevolg van de hierboven aangegeven stijging van het uurtarief.</p> <p>Op basis van nadere analyses van de bewerkingsuren is een aantal tarieven ondanks een stijging van het uurtarief naar beneden bijgesteld. Daarnaast is het noodzakelijk dat een aantal tarieven meer verhoogd wordt dan de reguliere stijging.</p> <p>Voor aanvragen waarbij Nederland betrokken lidstaat is, stijgt het tarief in verband met werkzaamheden in het Europese besluitvormingsproces.</p> <p>Aanvragen tot Vereenvoudigde toelating B-ET, Vereenvoudigde toelating (familie) B-ETF, Vernieuwing van een vereenvoudigde toelating (enkel middel of familie) B-ETN, B-ETFN zijn op nacalculatie.</p> <p>Er is een tarief voor aanvragen voor administratieve verlenging biocide (TVBA) vastgesteld.</p> <p>In onderstaande tabel is aangegeven welke tarieven naar beneden en welke naar boven zijn bijgesteld.</p>	
	Tarief naar beneden bijgesteld	Tarief naar boven bijgesteld
Jaarlijkse vergoeding (biociden)		Voor biociden is een stijging van het tarief nodig (2,5%) omdat de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van artikel 48 vanaf 2020 wordt doorbelast via een opslag. Tevens worden de kosten van de werkzaamheden voor de Europese stofadvisering biociden vanaf 2020 volledig doorbelast via een opslag.
Aanvragen werkzame stofdossiers (goedkeuring en verlenging van werkzame stoffen, alsmede opname in Annex I (van Verordening (EU) 528/2012) van werkzame stoffen) EU-B		Aanvraagtarief (geldt voor één producttype (PT))
Wederzijdse erkenning in parallel van een enkel middel (geen familie) B-TWENP, B-TWEHP	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	Starttarief Evaluatietarief
Wederzijdse erkenning in parallel van een biocidenfamilie B-TWENP	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	Starttarief Evaluatietarief
Wederzijdse erkenning van een enkel middel (geen familie) B-TWENS	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	All-in Tarief
Wederzijdse erkenning van een biocidenfamilie B-TWENFS	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	All-in Tarief
Verlenging van de toelating van een enkel middel waarbij Nederland de betrokken lidstaat is. B-TWER	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	Starttarief Evaluatietarief
Verlenging van de toelating van een biocidenfamilie waarbij Nederland de betrokken lidstaat is. B-TWERF	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	Starttarief Evaluatietarief
Grote wijziging van een toelating (biocide) waarbij Nederland de betrokken	Additioneel tarief: Per extra werkzame stof	Starttarief Evaluatietarief

lidstaat is. B-GWC		
Grote wijziging van een toelating (familie) waarbij Nederland de betrokken lidstaat is. B-GWFC	<u>Additionele tarieven:</u> Comparative assessment Extra werkzame stof Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	Starttarief Evaluatietarief
Same biocidal product van een enkel middel of biocidenfamilie B-ST, B-STF	Aanvraagtarief	
Wijziging toelating: administratieve wijziging B-AW, B-AWF	Aanvraagtarief	
Middelaanvragen en overige werkzaamheden waarbij één of meer bestaande werkzame stoffen, voor de aangevraagde PT's, nog niet zijn opgenomen in de Unielijst van goedgekeurde stoffen of Annex I van Verordening (EU) 528/2012 TB, UB, WSB, TVB KB	<u>Aspecten:</u> Werkzaamheid Projectbegeleiding	

Hoofdstuk 7 - Tarieven Servicedesk

Verzoeken	Omschrijving	Bedrag
Categorie		
1	Tot 4 uur Servicedeskvrage die binnen 4 uur afgehandeld kunnen worden.	Hiervoor worden geen kosten in rekening gebracht
2	Vanaf 4 uur Servicedeskvrage, waarvan de beantwoording 4 uur of meer vraagt.	Werkelijke kosten o.b.v. nacalculatie
3	Request for meeting (RFM) Meeting voor potentiële aanvragers die informatie willen over deelvragen betreffende hun dossier	Werkelijke kosten o.b.v. nacalculatie
4	Korte-RFM Korte meeting aansluitend aan een workshop, waarbij een potentiële aanvrager kan ingaan op het onderwerp van de workshop in relatie tot het eigen dossier.	0,5 uur voorbereiding + uren o.b.v. nacalculatie
5	Pre-submission meeting (PSM) In een PSM worden aanbevelingen gegeven aan de aanvrager op procedureel en inhoudelijk gebied, op basis van een nagenoeg volledig dossier.	Werkelijke kosten o.b.v. nacalculatie, met een voorschot van € 10.000,-
6	Voorlichtingsbijeenkomst (algemeen) Bijeenkomst met algemene informatie voor potentiële aanvragers die nog geen ervaring hebben met een aanvraagdossier.	€ 200,-
7	Workshop Bijeenkomst om aanvragers op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk.	PM

Hoofdstuk 8a – Tarieven Gewasbescherming (voorschot/nacalculatie)

Algemeen

Voor de aanvragen van werkzame stoffen, zonale aanvragen met Nederland als zonale Rapporteur Member State (zRMS) én voor de NLKUG-aanvragen (Nationale uitbreiding met kleine toepassingen) is gekozen voor een **voorschottarief en nacalculatie**.

Bij deze aanvragen is vooraf lastig in te schatten hoeveel uren de beoordeling in beslag gaat nemen en is er een grote spreiding in benodigde beoordelingstijd tussen de aanvragen. Aan het begin van de aanvraag brengt het Ctgb het voorschot in rekening.

1. Tarieven aanvragen werkzame stofdossiers
2. Tarieven aanvragen Ctgb als zonale Rapporteur Member State (zRMS)
3. Tarieven nationale uitbreiding met kleine toepassingen (NLKUG)

1. Tarieven aanvragen werkzame stofdossiers

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
TGEURAP, TGEURAPR	Ctgb rapporteur voor aanvraag tot goedkeuring of verlenging van een werkzame stof m.u.v. van een werkzame stof op basis van low risk stoffen, micro-organismen of feromonen	
	Aanvraagkosten	€ 12.875,-
	Samenvatten en beoordelen (opstellen DAR of RAR)	Werkelijke kosten met voorschot van € 150.000,-*
	Werkzaamheden ter afronding van een goedkeuring of een verlenging van de aanvraag van een werkzame stof (Peer review; Europese besluitvorming)	Werkelijke kosten met voorschot van € 75.000,-*
TGEURAPM, TGEURPRM	Ctgb rapporteur voor aanvraag tot goedkeuring of verlenging van een werkzame stof op basis van low risk stoffen, micro-organismen of feromonen dan wel een daarmee vergelijkbare stof	
	Aanvraagkosten	€ 12.875,-
	Samenvatten en beoordelen (opstellen DAR of RAR)	Werkelijke kosten met voorschot van € 50.000,-*
	Werkzaamheden ter afronding van een goedkeuring of een verlenging van de aanvraag van een werkzame stof (Peer review; Europese besluitvorming)	Werkelijke kosten met voorschot van € 30.000,-*
TGEUCORA	Ctgb Co-rapporteur stofdossier	
	Kosten becommentariëren stofbeoordeling RMS	Werkelijke kosten met voorschot van € 20.000,-*
	Samenvatten en beoordelen (opstellen DAR of RAR) <i>(Alleen indien in overleg met de RMS delen van de DAR/RAR moeten worden opgesteld)</i>	Werkelijke kosten met voorschot van € 50.000,-*
	Co-rapporteur werkzaamheden ter afronding van een goedkeuring of een verlenging van de aanvraag van een werkzame stof (Peer review en Europese besluitvorming) <i>(Alleen indien in overleg met de RMS delen van de DAR/RAR moeten worden opgesteld)</i>	Werkelijke kosten met voorschot van € 25.000,-*
TGEURPCD	Ctgb rapporteur voor het beoordelen van confirmatory data	
	Beoordeling confirmatory data	Werkelijke kosten met voorschot van € 15.500,-*
TGDM	Data matching van het werkzame stofdossier Beoordeling van data matching voor stofdossiers van niet-notifiers van de EU goedkeuring van de werkzame stof, inclusief het vaststellen van Categorie 4 data indien van toepassing, zoals bedoeld in het EU GD art 43 PPP renewals; SANCO/2010/13170 rev. 14 d.d. 7 Oktober 2016.	Werkelijke kosten met voorschot van € 10.000,-*
TGDM-C4	Data matching nageleverde data Cat. 4 Indien Categorie 4 data zijn geclaimd en vastgesteld bij de primaire beoordeling voor datamatching, dan dient aanvrager deze data op de gestelde deadline te leveren en moet beoordeeld worden of de geleverde data voldoende zijn om de datamatching volledig te verklaren.	Werkelijke kosten met voorschot van € 2.000,-*

* Genoemd voorschot is gebaseerd op een gemiddeld dossier. Er kan met reden van dit voorschot worden afgeweken als de ureninschatting daar aanleiding voor geeft. Indien het voorschot onvoldoende blijkt dan wordt er aanvullend gefactureerd.

2. Tarieven aanvragen Ctgb als zonaal Rapporteur Member State (zRMS)

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
ZTG, ZTG-LR	Zonale aanvraag nieuwe toelating NL = zRMS De toevoeging –LR staat voor een middelaanvraag waarvoor de procedure van laag risicomiddelen wordt gevolgd.	Werkelijke kosten met voorschottarief tussen € 30.000 -

		€ 70.000,-
ZWTG, ZWTG-LR	Wijzigingsaanvraag De toevoeging –LR staat voor een middelaanvraag waarvoor de procedure van laag risicomiddelen wordt gevolgd.	Werkelijke kosten met voorschottarief tussen € 30.000 - € 70.000,-
ZTHG	Vrijwillig zonale herregistratie onder overgangsrecht.	Werkelijke kosten met voorschottarief tussen € 30.000 - € 70.000,-
ZRG	Renewal aanvragen (Renewal van een middel met Nederland als zRMS), waarvoor uitstel is toegekend voor het indienen van een dRR.	
	Aanvraagkosten Dit bedrag wordt in mindering gebracht op het voorschot na indiening dRR.	€ 10.000,-
	Intake en beoordelen -Renewal aanvraag	Werkelijke kosten met voorschottarief tussen € 30.000 - € 70.000,-

* Genoemd voorschot is gebaseerd op een gemiddeld dossier. Er kan met reden van dit voorschot worden afgeweken als de ureninschatting daar aanleiding voor geeft. Indien het voorschot onvoldoende blijkt dan wordt er aanvullend gefactureerd.

3. Tarieven aanvragen nationale uitbreiding met kleine toepassingen (NLKUG)

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
Nationale uitbreiding met kleine Toepassing (NLKUG)	Aanvraag tot uitbreiding in Nederland (niet zonaal) van een bestaande toelating met alleen Kleine Toepassingen	Werkelijke kosten met voorschot van € 6.000,-*

* Genoemd voorschot is gebaseerd op een gemiddeld dossier. Er kan met reden van dit voorschot worden afgeweken als de ureninschatting daar aanleiding voor geeft. Indien het voorschot onvoldoende blijkt dan wordt er aanvullend gefactureerd.

Hoofdstuk 8b – Tarieven Gewasbescherming (vaste tarieven)

Voor het merendeel van de beoordelingen zijn kosten op basis van een **vast tarief**. Dit betreft aanvragen waarbij Nederland als Concerned Member State (CMS) optreedt, de wederzijdse erkenningen, NLWG's (aanvragen waarbij alleen het nationaal addendum wordt beoordeeld) en MRL beoordelingen. De kosten starten met een aanvraagtarief voor de intake/commentaar. Daarna wordt beoordeeld of het dossier valide is en als er geen informatie ontbreekt kan het dossier door naar de beoordelingsfase.

Op basis van de standaardkosten betalen aanvragers een vast bedrag voor de beoordeling. Daarnaast worden 'add-ons' (ofwel additionele tarieven) in rekening gebracht, zoals: toetsing aan specifieke guidances, een extra draft Registration Report, het aantal toepassingen van het middel, de plant-plaag combinatie, beoordeling vanwege een extra werkzame stof of studies die geëvalueerd moeten worden.

1. Tarieven aanvragen Ctgb als Concerned Member State (CMS)
 - 1.1. Aanvraag voor nieuwe toelating en verlenging (renewal) van een bestaande toelating waarbij NL als CMS optreedt (NLTG/NLRG)
 - 1.2. Wijzigingsaanvraag waarbij NL als CMS optreedt (NLWTG)
2. Wederzijdse erkenning gewasbeschermingsmiddelen (WERG)
3. Wijzigingsaanvraag waarbij alleen het nationaal addendum hoeft te worden beoordeeld (NLWG)
4. Afleiden maximale residulimiet (MRL)

1. Tarieven aanvragen Ctgb als Concerned Member State (CMS)

Een gemiddeld tarief voor dit type aanvraag is lastig te bepalen, omdat per aanvraag verschillende add-ons kunnen worden toegekend, waardoor de kosten uiteen lopen.

De beoordelingstarieven voor onderstaande aanvraagtypen zijn gebaseerd op aanvragen met 1 werkzame stof,

met maximaal 5 toepassingen (= regels in de GAP) en 1 dRR (veld óf kastoepassingen) per zone.
Er worden extra kosten in rekening gebracht wanneer een middel meerdere werkzame stoffen bevat, er meer dan 5 toepassingen zijn, wanneer er sprake is van meer dan 1 dRR of overige aanvullende werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

1.1 Aanvraag voor nieuwe toelating en verlenging van een bestaande toelating (renewal) waarbij NL als CMS optreedt (NLTG/NLRG)

Een NLTG is een aanvraag tot nieuwe toelating met Nederland als betrokken lidstaat (Concerned Member State). Een NLRG is een verlenging (renewal) van een toelatingsdossier met Nederland als betrokken lidstaat.

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
NLTG, NLRG	Zonale aanvraag nieuwe toelating/verlenging toelating NL = CMS	
	Aanvraagkosten nieuwe toelating (NLTG) en Renewal (NLRG)	€ 10.220,-
	Beoordelingskosten	
	Werkzaamheid	€ 840,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 560,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	€ 420,-
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 840,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 1.540,-
	Ecotoxicologie	€ 1.960,-
	Projectbegeleiding	€ 3.080,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Beoordelingskosten voor middelen op basis van low risk stoffen, micro-organismen of feromonen dan wel een daarmee vergelijkbare stof	
	Werkzaamheid	€ 1.680,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 140,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid en van de toepasser	€ 560,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 700,-
	Ecotoxicologie	€ 700,-
	Projectbegeleiding	€ 1.960,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Additionele tarieven	
	Per extra werkzame stof	€ 2.380,-
	Per elke 1 tot en met 5 extra toepassingen	€ 980,-
	Per tankmix	€ 2.100,-
	Extra dRR	€ 9.520,-
	Evalueren van samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu (lotgevallen en ecotoxicologie)	Werkelijke kosten
	Toepassing Guidance honingbijen en andere bestuivers	€ 3.920,-
	Toepassing Guidance bedekte teelt (per 5 teelten)	€ 560,-
	Toepassing Guidance relevance of metabolites in groundwater (B10) - per metaboliet	€ 980,-
	GAP inperking gedurende aanvraag	€ 1.120,-
	Beoordelen brugstudie, per brugstudie	€ 560,-
	Extra te beoordelen:	
	Volgens Guidance Birds & Mammals	€ 1.680,-
	Volgens Guidance Aquatische organismen	€ 1.260,-
	Effect Combinatie van stoffen - ecotoxicologie	€ 1.120,-
	Volgens Guidance niet-doelwit (non-target) organismen	€ 1.120,-
	Statistische analyse Complexe (veld)studies	€ 2.240,-
	Evaluatie ecotoxicologie model	€ 7.000,-
	Humane Toxicologie beoordeling importtolerantie	€ 21.000,-
	Maximum Residu Limiet beoordeling relevante metabolieten	€ 3.640,-
	Vergelijkende beoordeling gewas conform Art 50 Verordening (EG) 1107/2009 (Comparative Assessment)	
	CA 1: Intake	PM
	Landbouwkundige beoordeling: per toepassing	PM
	CA 2: Risico beoordeling	Werkelijke kosten

1.2 Wijzigingsaanvraag waarbij NL als CMS optreedt (NLWTG)

Een NLWTG is een wijzigingsaanvraag waarbij NL als concerned Member State optreedt.

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
NLWTG	Wijzigingsaanvraag NL = CMS	
	Aanvraagkosten	€ 6.720,-
	Beoordelingskosten	
	Werkzaamheid	€ 700,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 420,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	€ 420,-
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 560,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 840,-
	Ecotoxicologie	€ 1.120,-
	Projectbegeleiding	€ 2.240,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Beoordelingskosten voor middelen. op basis van low risk stoffen, micro-organismen of feromonen dan wel een daarmee vergelijkbare stof	
	Werkzaamheid	€ 1.680,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 140,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid en van de toepasser	€ 560,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 700,-
	Ecotoxicologie	€ 700,-
	Projectbegeleiding	€ 1.960,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Additionele tarieven	
	Per extra werkzame stof	€ 2.380,-
	Per elke 1 tot en met 5 extra toepassingen	€ 980,-
	Per tankmix	€ 2.100,-
	Extra dRR	€ 9.520,-
	Evaluëren van samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu (lotgevallen en ecotoxicologie)	Werkelijke kosten
	Toepassing Guidance honingbijen en andere bestuivers	€ 3.920,-
	Toepassing Guidance bedekte teelt (per 5 teelten)	€ 560,-
	Toepassing Guidance relevance of metabolites in groundwater (B10) - per metaboliet	€ 980,-
	GAP inperking gedurende aanvraag	€ 1.120,-
	Beoordelen brugstudie, per brugstudie	€ 560,-
	Extra te beoordelen:	
	Volgens Guidance Birds & Mammals	€ 1.680,-
	Volgens Guidance Aquatische organismen	€ 1.260,-
	Effect Combinatie van stoffen - ecotoxicologie	€ 1.120,-
	Volgens Guidance niet-doelwit (non-target) organismen	€ 1.120,-
	Statistische analyse Complexe (veld)studies	€ 2.240,-
	Evaluatie ecotoxicologie model	€ 7.000,-
	Humane Toxicologie beoordeling importtolerantie	€ 21.000,-
	Maximum Residu Limiet beoordeling relevante metabolieten	€ 3.640,-
	Vergelijkende beoordeling gewas conform Art 50 Verordening (EG) 1107/2009 (Comparative Assessment)	
	CA 1: Intake	PM
	Landbouwkundige beoordeling: per toepassing	PM
	CA 2: Risico beoordeling	Werkelijke kosten

2. Tarieven wederzijdse erkenning gewasbeschermingsmiddelen (WERG)

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
NLWERGZ, NLWERG	Wederzijdse erkenning Wederzijdse erkenning kan op basis van zonaal dossier (NLWERGZ) of op basis van een toelating onder Richtlijn 91/414/EEG (NLWERG) uit een andere lidstaat	
	Aanvraagkosten	€ 4.620,-
	Beoordelingskosten	
	Werkzaamheid	€ 700,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 560,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	N.v.t.
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 840,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 2.380,-
	Ecotoxicologie	€ 2.800,-
	Projectbegeleiding	€ 2.380,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Beoordelingskosten voor middelen o.b.v. micro-organismen of feromonen dan wel hiermee vergelijkbare stoffen (waaronder low risk middelen)	
	Werkzaamheid	€ 1.680,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 700,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid en van de toepasser	€ 560,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 700,-
	Ecotoxicologie	€ 700,-
	Projectbegeleiding	€ 1.960,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Additionele tarieven	
	Per extra werkzame stof	€ 2.380,-
	Per elke 1 tot en met 5 extra toepassingen	€ 980,-
	Per tankmix	€ 2.100,-
	Extra dRR	€ 9.520,-
	Evalueren van samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu (lotgevallen en ecotoxicologie)	Werkelijke kosten
	Toepassing Guidance honingbijen en andere bestuivers	€ 3.920,-
	Toepassing Guidance bedekte teelt (per 5 teelten)	€ 560,-
	Toepassing Guidance relevance of metabolites in groundwater (B10) - per metabooliet	€ 980,-
	GAP inperking gedurende aanvraag	€ 1.120,-
	Beoordelen brugstudie, per brugstudie	€ 560,-
	Extra te beoordelen:	
	Volgens Guidance Birds & Mammals	€ 1.680,-
	Volgens Guidance Aquatische organismen	€ 1.260,-
	Effect Combinatie van stoffen - ecotoxicologie	€ 1.120,-
	Volgens Guidance niet-doelwit (non-target) organismen	€ 1.120,-
	Statistische analyse Complexe (veld)studies	€ 2.240,-
	Evaluatie ecotoxicologie model	€ 7.000,-
	Humane Toxicologie beoordeling importtolerantie	€ 21.000,-
	Maximum Residu Limiet beoordeling relevante metaboolieten	€ 3.640,-
	Vergelijkende beoordeling gewas conform Art 50 Verordening (EG) 1107/2009 (Comparative Assessment)	
	CA 1: Intake	PM
	Landbouwkundige beoordeling: per toepassing	PM
	CA 2: Risico beoordeling	Werkelijke kosten

3. Nationale wijzigingsaanvraag (NLWG)

Een NLWG is een wijzigingsaanvraag waarbij alleen het nationaal addendum hoeft te worden beoordeeld.

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
NLWG	Nationale aanvraag tot wijziging (nationaal addendum) toelating	
	Aanvraagkosten	€ 1.820,-
	Beoordelingskosten	
	Werkzaamheid	€ 1.120,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	N.v.t.
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	€ 140,-
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 140,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 980,-
	Ecotoxicologie	€ 980,-
	Projectbegeleiding	€ 1.540,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Beoordelingskosten voor middelen o.b.v. micro-organismen of feromonen dan wel hiermee vergelijkbare stoffen (waaronder low risk middelen)	
	Werkzaamheid	€ 1.820,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	N.v.t.
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid en van de toepasser	€ 420,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 700,-
	Ecotoxicologie	€ 700,-
	Projectbegeleiding	€ 1.960,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Additionele tarieven	
	Per extra werkzame stof	€ 2.380,-
	Per elke 1 tot en met 5 extra toepassingen	€ 980,-
	Per tankmix	€ 2.100,-
	Extra dRR	€ 9.520,-
	Evaluëren van samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu (lotgevallen en ecotoxicologie)	Werkelijke kosten
	Toepassing Guidance honingbijen en andere bestuivers	€ 3.920,-
	Toepassing Guidance bedekte teelt (per 5 teelten)	€ 560,-
	Toepassing Guidance relevance of metabolites in groundwater (B10) - per metaboliet	€ 980,-
	GAP inperking gedurende aanvraag	€ 1.120,-
	Beoordelen brugstudie, per brugstudie	€ 560,-
	Extra te beoordelen:	
	Volgens Guidance Birds & Mammals	€ 1.680,-
	Volgens Guidance Aquatische organismen	€ 1.260,-
	Effect Combinatie van stoffen - ecotoxicologie	€ 1.120,-
	Volgens Guidance niet-doelwit (non-target) organismen	€ 1.120,-
	Statistische analyse Complexe (veld)studies	€ 2.240,-
	Evaluatie ecotoxicologie model	€ 7.000,-
	Humane Toxicologie beoordeling importtolerantie	€ 21.000,-
	Maximum Residu Limiet beoordeling relevante metabolieten	€ 3.640,-
	Vergelijkende beoordeling gewas conform Art 50 Verordening (EG) 1107/2009 (Comparative Assessment)	
	CA 1: Intake	PM
	Landbouwkundige beoordeling: per toepassing	PM
	CA 2: Risico beoordeling	Werkelijke kosten

4. Tarieven afleiding maximale residulimiet (MRL)

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
MRL	Afleiden van Maximaal Residu Limiet MRL	
	Aanvraagkosten	€ 2.660,-
	Beoordelingskosten	
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 1.120,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	€ 2.240,-
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 1.960,-
	Projectbegeleiding	€ 2.660,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Additionele tarieven	
	Evalueren samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden en humane toxicologie	Werkelijke kosten

Hoofdstuk 8c – Tarieven Gewasbescherming overige aanvragen

Dit betreft aanvragen en beoordelingen op basis van een vast tarief.

1. Tarieven overige aanvragen gewasbescherming waarbij geen beoordeling plaatsvindt
2. Tarieven overige aanvragen gewasbescherming waarvoor naast het aanvraag tarief tevens beoordelingskosten in rekening kunnen worden gebracht

1. Tarieven overige aanvragen gewasbescherming waarbij geen beoordeling plaatsvindt

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
Administratieve wijzigingen		
WNT	Wijziging naam toegelaten middel	€ 280,-
WNAW	Wijziging naam, adres en/of woonplaats van de toelatinghouder	€ 280,-
OT	Overschrijving toegelaten middelen naar een ander bedrijf, per bedrijf	€ 280,-
INTR	Intrekking van een toelating van een gewasbeschermingsmiddel	Hiervoor worden geen kosten in rekening gebracht
Kleine wijzigingen		
WSGNW	Niet wezenlijke wijziging van de samenstelling	€ 910,-
Toevoegen of wijzigen fabrikant middel, wijzigen productielocatie	Wijziging productieproces middel (<u>overgangsrecht</u>)	Hiervoor worden geen kosten in rekening gebracht
NLWATG	Kleine wijziging WG-GA/WG inclusief beperkingen toepassingsgebied. (waarbij GAP niet wijzigt en er geen risicobeoordeling nodig is)	€ 280,-
Overige type toelatingen		
Afgeleide aanvragen		
AG	Nieuwe afgeleide toelating	€ 910,-
VAG	Verlenging afgeleide toelating	€ 910,-
UAG	Uitbreiding afgeleide toelating	€ 910,-
NLWERGV	Administratieve verlenging van een toelating verkregen via een Wederzijdse erkenning	€ 910,-
Parallel aanvragen		
PAG	Parallel vergunning	€ 910,-
VPAG	Verlenging parallel vergunning	€ 910,-
UPAG	Uitbreiding parallel vergunning	€ 910,-
Proefontheffing		
PGN	Vrijstelling voor proefdoeleinden gewasbescherming waarbij de behandelde gewassen niet in de voedselketen worden gebracht	€ 280,-
PGR	Vrijstelling voor proefdoeleinden gewasbescherming waarbij de behandelde gewassen in de voedselketen worden gebracht, basisbedrag	€ 350,-
PGR	Aanvullend bedrag per 5 gewastoeepassingen waarbij het behandelde gewas in de voedselketen wordt gebracht (regels in de tabel)	€ 140,-
VIG	Verzoek inlichtingen dierproeven	€ 560,-
Bemiddeling bij uitwisseling dierproefgegevens		Werkelijke kosten
TT	Aanvraag tot goedkeuring van een toevoegingsstof	€ 910,-
TT-W	Aanvraag voor het wijzigen van een toevoegingsstof	€ 280,-
EXV	Exportverklaring	€ 280,-
ART38	Vrijstelling zoals bedoeld in art 53 van Verordening (EG) 1107/2009:	
	Werkzaamheden tot 30 uur; Tarief:	€ 4.200,-
	Werkzaamheden 30 - 45 uur; Tarief:	€ 6.300,-
	Werkzaamheden 45 - 60 uur; Tarief:	€ 8.400,-
	Werkzaamheden 60 - 75 uur; Tarief:	€ 10.500,-

2. Tarieven overige aanvragen gewasbescherming waarvoor naast het aanvraagtarief tevens beoordelingskosten in rekening kunnen worden gebracht

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
WYG	Wijziging verpakking, houdbaarheidstermijn of etikettering	€ 420,-
WYG-AG	Wijziging verpakking, houdbaarheidstermijn of etikettering van afgeleide toelatingen	€ 280,-
PWSG	Wijziging productieproces <u>werkzame stof</u> en/of toevoegen productielocatie van de werkzame stof. Equivalentie beoordeling t/m TIER 1- Equivalentie nog niet beoordeeld in andere lidstaat	€ 1.820,-
PWSGC	Wijziging productieproces <u>werkzame stof</u> en/of toevoegen productielocatie van de werkzame stof. Equivalentie is beoordeeld door andere lidstaat en gepubliceerd op CircaBC.	€ 280,-
MTR	Aanvraag tot afleiden norm in het kader van de KRW (afleiden AA-EQS/MAC-EQS)	€ 2.100,-
IKV	In kennisstellingsverplichting Verordening (EG) 1107/2009 artikel 56, vierde lid	€ 280,-
Beoordeling Aspect		Bedrag
	Werkzaamheid	€ 1.260,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 1.120,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	€ 2.240,-
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 1.960,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 2.520,-
	Ecotoxicologie	€ 4.900,-
	Projectbegeleiding	€ 2.660,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
Additionele tarieven		
	Evalueren (openbare) literatuur, (openbare) gegevens, nieuwe informatie, samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu (lotgevallen en ecotoxicologie ecotoxicologie)	Werkelijke kosten

Hoofdstuk 8d – Jaarlijkse vergoeding gewasbeschermingsmiddel

	Jaarlijkse Vergoeding	Bedrag
JV	Jaarlijkse vergoeding gewasbeschermingsmiddel	€ 1.635,-

Hoofdstuk 9a – Tarieven Biociden (BPR)

Algemeen

Voor de aanvragen tot goedkeuring van werkzame stoffen, aanvragen tot Unietoelating, aanvragen tot vereenvoudigde toelating én aanvragen tot nationale toelating onder de BPR, waarbij het Ctgb als evaluerende lidstaat optreedt, is gekozen voor een **voorschottarief en nacalculatie**.

Bij deze aanvragen is vooraf lastig in te schatten hoeveel uren de beoordeling in beslag gaat nemen en is er een grote spreiding in benodigde beoordelingstijd tussen de aanvragen. Aan het begin van de aanvraag brengt het Ctgb het voorschot in rekening. Indien nodig wordt een aanvullend voorschot in rekening gebracht.

Voor aanvullende en of overige werkzaamheden waarvoor geen tarief is vastgesteld, worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

1. Tarieven voor aanvragen tot goedkeuring van werkzame stoffen
2. Tarieven voor aanvragen tot toelating van een middel of tot wijziging of verlenging van een middeltoelating, waarbij Ctgb de evaluerende autoriteit is (eCA).
3. Tarieven voor aanvragen tot toelating van een middel of tot wijziging of verlenging van een middeltoelating, waarbij Nederland als betrokken lidstaat optreedt.
4. Tarieven voor overige of administratieve aanvragen

1. Tarieven voor aanvragen tot goedkeuring van werkzame stoffen (goedkeuring en verlenging van werkzame stoffen, alsmede opname in Annex I van Verordening (EU) 528/2012 van werkzame stoffen)

Aanvraagtype	Aanvraagtype R4BP	Omschrijving	Bedrag
EU-B	AS-APP, AS-RNL, AS-EVA, AN-APP	Aanvraag tot (verlenging van) goedkeuring van een (nieuwe) werkzame stof of inclusie van een werkzame stof in Annex I van Verordening (EU) 528/2012 Dit aanvraagtarief geldt voor één producttype (PT)	€ 25.000,-
		Indien goedkeuring van dezelfde stof voor meerdere PT's wordt aangevraagd, aanvullend tarief per PT	€ 5.000,-
EU-B, TB3EURAP, TB4EURAP	AS-APP, AS-RNL, AS-EVA, AN-APP	Evaluatie van een eenvoudig dossier of een dossier voor aanvraag tot inclusie van een werkzame stof in Annex I van Verordening (EU) 528/2012	Werkelijke kosten met voorschot van € 100.000,-*
EU-B, TB3EURAP, TB4EURAP	AS-APP, AS-RNL, AS-EVA	Gemiddelde evaluatie	Werkelijke kosten met voorschot van € 200.000,-*
EU-B, TB3EURAP, TB4EURAP	AS-APP, AS-RNL, AS-EVA	Evaluatie van een complex dossier	Werkelijke kosten met voorschot van € 250.000,-
Werkzaamheden m.b.t. EU-besluitvorming			
EU-B, TB3EURAP, TB4EURAP	AS-APP, AS-RNL, AS-EVA, AN-APP	Werkzaamheden ten behoeve van de Europese besluitvorming van aanvragen tot goedkeuring van werkzame stoffen of inclusie van een werkzame stof in Annex I van Verordening (EU) 528/2012	Werkelijke kosten met voorschot van € 75.000,-*

* Genoemd voorschot is gebaseerd op een gemiddeld dossier. Er kan met reden van dit voorschot worden afgeweken als de ureninschatting daar aanleiding voor geeft. Indien het voorschot onvoldoende blijkt dan wordt er aanvullend gefactureerd.

2. Tarieven voor aanvragen tot toelating van ene middel of tot wijziging of verlenging van een middeltoelating, waarbij Ctgb de evaluerende autoriteit is (eCA).

Aanvraagtype	Aanvraagtype R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-UTN, B-UTH	UA-APP	Aanvraag tot Unietoelating biocide (nieuw middel of herregistratie)	Werkelijke kosten met voorschot van €70.000,-*
B-UTFN, B-UTFH	UA-APP	Aanvraag tot Unie toelating biocidenfamilie (nieuw middel of herregistratie)	Werkelijke kosten met voorschot van € 100.000,-*
B-TN, B-TH	NA-APP	Aanvraag tot nationale toelating biocide (nieuw middel of herregistratie)	Werkelijke kosten met

			voorschot van € 45.000,-*
B-TFN, B-TFH	NA-APP	Aanvraag tot nationale toelating biocidenfamilie (nieuw middel of herregistratie)	Werkelijke kosten met voorschot van € 75.000,-*
B-ET	SA-APP	Aanvraag tot vereenvoudigde toelating biocide	Werkelijke kosten met voorschot van € 10.000,-*
B-ETF	SA-APP	Aanvraag tot vereenvoudigde toelating biocidenfamilie	Werkelijke kosten met voorschot van € 17.000,-*
B-TPR	NA-APP	Aanvraag tot voorlopige toelating biocide	Werkelijke kosten met voorschot van € 45.000,-*
B-TPRF	NA-APP	Aanvraag tot voorlopige toelating biocidenfamilie	Werkelijke kosten met voorschot van € 75.000,-*
B-TR,	NA-RNL	Aanvraag tot verlenging van een toelating biocide	Werkelijke kosten met voorschot van € 45.000,-*
B-TRF	NA-RNL	Aanvraag tot verlenging van een toelating biocidenfamilie	Werkelijke kosten met voorschot van 75.000,-*
B-ETN	SA-APP	Aanvraag tot verlenging van een vereenvoudigde toelating biocide	Werkelijke kosten met voorschot van € 10.000,-*
B-ETFN	SA-APP	Aanvraag tot verlenging van een vereenvoudigde toelating biocidenfamilie	Werkelijke kosten met voorschot van € 17.000,-*
B-GW,	NA-MAC, SA-MAC, UA-MAC	Aanvraag tot grote wijziging van een toelating biocide	Werkelijke kosten met voorschot van € 45.000,-*
B-GWF	NA-MAC, SA-MAC, UA-MAC	Aanvraag tot grote wijziging van een toelating biocidenfamilie	Werkelijke kosten met voorschot van € 75.000,-*
B-MRL		MRL biociden	Werkelijke kosten

* Genoemd voorschot is gebaseerd op een gemiddeld dossier. Er kan met reden van dit voorschot worden afgeweken als de ureninschatting daar aanleiding voor geeft. Indien het voorschot onvoldoende blijkt dan wordt er aanvullend gefactureerd.

3. Tarieven voor aanvragen tot toelating van een middel, of tot wijziging of verlenging van een middeltoelating, waarbij Nederland als betrokken lidstaat optreedt (CMS).

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-TWENP, B-TWEHP	NA-MRP	Aanvraag tot wederzijdse erkenning in parallel van een middel (geen familie)	
		Starttarief	€ 3.780,-
		Evaluatietarief	€ 7.560,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-
		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-

Type	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-TWENP	NA-MRP	Aanvraag tot wederzijdse erkenning in parallel van een biocidenfamilie	
		Starttarief	€ 5.600,-
		Evaluatietarief	€ 12.740,-

		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-
		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-TWENS	NA-MRS	Aanvraag tot opeenvolgende wederzijdse erkenning van middel (geen familie)	
		All-in tarief	€ 11.340,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-
		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-TWEFNS	NA-MRS	Aanvraag tot opeenvolgende wederzijdse erkenning van een biocidenfamilie	
		All-in tarief	€ 18.340,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-
		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-TWER	NA-RNL	Aanvraag tot verlenging van de toelating van een middel	
		Starttarief	€ 11.340,-
		Evaluatietarief	€ 7.560,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-
		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-TWERF	NA-RNL	Aanvraag tot verlenging van de toelating van een biocidenfamilie	
		Starttarief	€ 5.600,-
		Evaluatietarief	€ 12.740,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-
		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-GWC	NA-MAC	Aanvraag tot grote wijziging van een toelating (biocide)	
		Starttarief	€ 3.780,-
		Evaluatietarief	€ 7.560,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.400,-

		Extra werkzame stof	€ 700,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 980,-
		Extra PT	€ 980,-
B-GWFC	NA-MAC	Grote wijziging van een toelating (familie)	
		Starttarief	€ 5.547,-
		Evaluatietarief	€ 12.738,-
		Additionele tarieven	
		Comparative assessment	€ 1.344,-
		Extra werkzame stof	€ 693,-
		Bij meer dan 5 meta-SPC's wordt een add-on tarief per extra meta SPC aangeslagen	€ 924,-
		Extra PT	€ 980,-

4. Tarieven voor overige of administratieve aanvragen biociden waarvoor naast het aanvraag tarief ook extra beoordelingskosten in rekening kunnen worden gebracht.

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-FL	NA-NPF, SA-NPF, UA-NPF	Aanvraag tot toevoeging van een product aan een biocidenfamilie	€ 1.400,-
B-AW, B-AWF	NA-ADC, NA-TRS, NA-CCL, NA-MRG, SA-ADC, SA-TRS, US-TDC, UA-TRS	Aanvraag tot administratieve wijziging van een enkel middel of biocidenfamilie volgens Uitvoeringsverordening (EU) 354/2013	€ 280,-
B-KW, B-KWF	NA-MIC, SA-MIC, UA-MIC	Aanvraag tot kleine wijziging van een enkel middel of biocidenfamilie * volgens Uitvoeringsverordening (EU) 354/2013	€ 1.260,-
PB	ET-NOT	Kennisgeving van experiment of proef	€ 560,-
PAB,VPAB, UPAB,	PP-APP	Aanvraag voor vergunning voor parallelhandel	€ 840,-
IKV-B	UE-NOT NE-NOT SE-NOT	Aanvraagtarief In Kennisstelling Verplichting Biociden (melding nieuwe informatie)	€ 280,-
		Beoordelingskosten	
		Evaluëren samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu (lotgevallen en ecotoxicologie)	Werkelijke kosten

* Indien nodig kunnen beoordelingskosten in rekening worden gebracht

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-EM	SN-NOT	Notificatie van vereenvoudigde toelating, toegelaten in een andere lidstaat	€ 280,-

Aanvraagtype	Type R4BP	Omschrijving	Bedrag
B-ST, B-STF	NA-BBS, NABBP, SA-BBP	Aanvraag tot toelating van een middel of een biocidenfamilie via de procedure in Uitvoeringsverordeningen (EU) 414/2013 en (EU) 1802/2016 (Same biocidal product)	
		Het standaardtarief voor aanvragen same biocidal product is gebaseerd op een aanvraag zonder gelijktijdige administratieve wijziging	
		Aanvraagkosten	€ 1.400,-
		Registratie productfamilies (per 5 producten)	€ 630,-
		Additionele tarieven	
		Gelijktijdige administratieve wijziging	€ 280,-

Hoofdstuk 9b – Tarieven Biociden (overgangsrecht)

Algemeen

Dit betreft aanvragen en beoordelingen op basis van vaste tarieven. Voor aanvullende en/of overige werkzaamheden waarvoor geen tarief is vastgesteld, worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

1. Tarieven voor middelaanvragen en overige werkzaamheden waarbij één of meer bestaande werkzame stoffen, voor de aangevraagde PT's, nog niet zijn opgenomen in de Unielijst van goedgekeurde stoffen of Annex I van Verordening (EU) 528/2012
2. Overige of administratieve aanvragen

1. Tarieven voor middelaanvragen en overige werkzaamheden waarbij één of meer bestaande werkzame stoffen, voor de aangevraagde PT's, nog niet zijn opgenomen in de Unielijst van goedgekeurde stoffen of Annex I van Verordening (EU) 528/2012

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
TB, UB, WSB, TVB	Aanvraag tot toelating, uitbreiding, wijziging en verlenging	
	Aanvraagkosten	€ 3.220,-
	Beoordelingskosten	
	Werkzaamheid	€ 2.100,-
	Fysisch Chemische Eigenschappen van het middel	€ 980,-
	Criteria ten aanzien van de volksgezondheid	€ 1.540,-
	Criteria ten aanzien van de toepasser	€ 1.540,-
	Gedrag en lotgevallen in het milieu	€ 2.100,-
	Projectbegeleiding	€ 2.520,-
	Eindoordeel over de toelaatbaarheidsaspecten	€ 1.400,-
	Beoordelingskosten indien gebruik wordt gemaakt van vergelijkende beoordeling (tarief per aspect)	€ 1.400,-
	Evalueren samenvattingen en studierapporten voor fysisch-chemische eigenschappen, analysemethoden, werkzaamheid, humane toxicologie en milieu	Werkelijke kosten
KB	Aanvraag tot vaststellen kaderformulering	€ 2.800,-

2. Overige of administratieve aanvragen

Aanvraagtype	Omschrijving	Bedrag
Overige aanvragen	Indien noodzakelijk, kunnen voor onderstaande aanvragen beoordelingskosten in rekening gebracht worden. Deze kosten worden vooraf ingeschat.	Werkelijke kosten
AB, VAB, UAB	Aanvraag tot toelating, verlenging of uitbreiding afgeleide biocide	€ 840,-
TVBA	Aanvraag tot administratieve verlenging biocide	€ 840,-
WWGGA	Aanvraag tot wijziging WG/GA toegelaten biocide (redactioneel)	€ 280,-
WSBNW	Aanvraag tot niet-wezenlijke wijziging van de samenstelling biocide	€ 840,-
PAB, VPAB, UPAB	Parallel toelating biocide, verlenging parallel toelating biocide, overige aanvragen betreffende parallel toelating biocide	€ 840,-
WNT, WNAW, OT	Aanvraag tot wijziging naam toegelaten middel, wijziging naam, adres en/of woonplaats van de toelatinghouder of overschrijving toegelaten middelen naar een ander bedrijf	€ 280,-
WYB	Aanvraag tot wijziging verpakking, wijziging etikettering van een biocide, overige wijzigingen (redactioneel)	€ 420,-
EXV	Exportverklaring	€ 280,-
VIB	Verzoek om inlichtingen dierproeven biocide	€ 560,-
	Evaluatie aanvullende werkzaamheidsgegevens	Werkelijke kosten
	Bemiddeling uitwisseling dierproefgegevens	Werkelijke kosten
Wijziging productielocatie middel onder overgangsrecht		Hiervoor worden geen kosten in rekening gebracht

Hoofdstuk 9c – Jaarlijkse vergoeding biociden

Jaarlijkse vergoeding biocide

JV	Jaarlijkse vergoeding	Bedrag
	<i>Voor het aanbieden op de Nederlandse markt van biociden van een productfamilie wordt zowel voor de familie als voor de individuele leden een vergoeding in rekening gebracht.</i>	
	Toelating biocide	€ 1.250,-
	Toelating biocidenfamilie	€ 1.060,-
	Additioneel per familielid	€ 205,-
	Het tarief dat maximaal voor één familie in rekening wordt gebracht is € 5.050,- per jaar.	

Ctgb Meerjarenstrategie 2020-2023

Vastgesteld: 1 juni 2019

Ctgb Meerjarenstrategie 2020-2023

1. INLEIDING.....	3
2. MISSIE, VISIE EN KERNTAKEN	5
3. STRATEGISCHE SPEERPUNTEN EN DOELSTELLINGEN 2020-2023.....	7
BIJLAGE 1 : ONTWIKKELINGEN IN DE OMGEVING VAN HET CTGB TBV PERIODE 2020 - 2023.....	14

Ctgb Meerjarenstrategie 2020-2023

1. Inleiding

Het Ctgb is een Zelfstandig Bestuursorgaan dat opereert in een groot maatschappelijk spanningsveld, zowel nationaal als Europees. Onze omgeving verandert, soms snel. Het Ctgb moet mee veranderen en doet dat binnen de geldende (wettelijke) kaders. Eens in de vier jaar houden we onze strategie tegen het licht en stellen nieuwe strategische speerpunten vast. We doen dat binnen onze missie en visie en bouwen daarbij voort op wat we bereikt hebben. Daarnaast worden in de ketens waarin we actief zijn nieuwe visies en beleid ontwikkeld. Het Ctgb implementeert de consequenties hiervan in de organisatie en haar beleid.

Het voorliggende document bevat de strategische meerjarenstrategie voor de jaren 2020-2023.

In deze inleiding lichten we het doel van de meerjarenstrategie en de wijze waarop die tot stand is gekomen toe. Hoofdstuk 2 beschrijft onze missie en visie, kerntaken en de effecten en impact die wij met onze activiteiten willen bereiken. In hoofdstuk 3 beschrijven we op hoofdlijnen wat de conclusies van de verschillende analyses zijn en hoe die hebben geleid tot de speerpunten die we voor de komende strategieperiode hebben gekozen. Daarna worden de vier speerpunten in dit hoofdstuk verder toegelicht en uitgewerkt in doelstellingen. Als bijlage zijn de resultaten van de omgevingsanalyse op hoofdlijnen opgenomen.

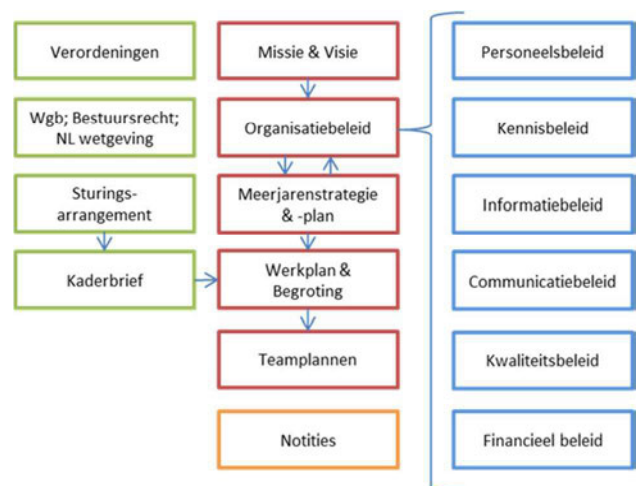
Doel van de meerjarenstrategie

De meerjarenstrategie bestaat uit onze speerpunten voor het ontwikkelen van het Ctgb. Deze speerpunten vertalen we in concrete doelstellingen. Missie, visie en de kerntaken van het Ctgb vormen het fundament van onze strategie. Deze zijn vastgelegd in ons organisatiebeleid. Wat op haar beurt weer verder is uitgewerkt in een aantal onderliggende beleidsdocumenten (zie figuur).

Door analyse van de omgeving, stakeholders en interne analyses is onderzocht op welke punten het Ctgb zichzelf wil ontwikkelen.

Deze meerjarenstrategie geeft richting en kaders aan deze organisatieontwikkelingsactiviteiten en wordt vertaald naar een meerjarenplan waarin de concrete activiteiten om de doelstellingen te bereiken zijn opgenomen.

Bij het implementeren van strategie en beleid worden mogelijke verbanden onderkend. We zijn koersvast en evalueren onze strategieën, beleid en besluiten om te kunnen leren als organisatie.

Wijze van totstandkoming

De meerjarenstrategie komt in een aantal stappen tot stand:

1. Terugblik periode: 2016-2019
2. Interne- en externe audits en evaluaties: Internationale Visitatie Commissie, externe en interne ISO audits, doelmatigheidsonderzoek, Fact Finding Mission Directorate F
3. Externe analyses: omgevingsfactorenanalyse, stakeholderanalyse, klantenonderzoek
4. Interne analyses: workshops interne analyse, medewerkeronderzoek
5. Sessies strategische keuzes met organisatie, teamleiders, MT en college
6. Rondetafelgesprek met stakeholders

Er is gekozen voor een participatieve strategie zodat onze medewerkers en stakeholders zich betrokken voelen bij de totstandkoming. Een groot deel van de organisatie heeft actief deelgenomen aan het nadenken over deze strategie.

2. Missie, visie en kerntaken

Missie Ctgb

Wij dragen bij aan een verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden binnen Europa met het oog op de veiligheid voor mens, dier en milieu. Onze beoordelingen en adviezen zijn onafhankelijk en transparant. Deze zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en komen tot stand binnen juridische kaders.

Visie Ctgb

Het Ctgb is een zelfstandig bestuursorgaan dat uitvoering geeft aan de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Wgb). Deze wet geeft uitvoering aan de Europese verordeningen inzake de toelating en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Daarnaast werkt het Ctgb binnen de kaders van de Nederlandse wet- en regelgeving zoals o.a. de Algemene Wet Bestuursrecht.

Wij maken deel uit van de ketens van wetgever, producent, distributeur, handhaver-toezichthouder, wetenschap, gebruiker, consument en maatschappij en wij zijn in continue interactie met de stakeholders in deze ketens en in netwerken.

- 1. Ketens producent->distributeur->gebruiker->consument en belanghebbenden**
Wij dragen bij aan een verantwoord gebruik van middelen door onafhankelijke, transparante beoordelingen en praktisch hanteerbare toelatingen.
- 2. Ketens wetgever ->handhaver/ toezichthouder ->gebruiker**
Door onze onafhankelijke adviezen dragen wij bij aan verantwoorde besluitvorming en een hoogwaardige wet- en regelgeving. (De handhaving van) het veilig gebruik van middelen is mede mogelijk doordat wij de benodigde informatie ontsluiten en verstrekken.
- 3. Europese ketens en -netwerken**
Door een actieve rol in het harmonisatieproces en kennisontwikkeling te spelen dragen wij bij aan een eenduidige, consequente wijze waarop beoordelingen binnen de EU worden uitgevoerd, die voldoet aan de door Nederland gewenste kwaliteitsnormen.
- 4. Wetenschappelijke kennisketens en -netwerken**
We dragen bij aan de ontwikkeling van up to date beoordelingsmethoden door lacunes in de beschikbare methodieken aan te geven en door het delen van onze kennis en ervaring.

Door onze onafhankelijke opstelling vormen wij een stabiele factor en dragen wij bij aan de continuïteit, effectiviteit en voorspelbaarheid van de ketens. Het Ctgb is transparant over de geleverde diensten en de totstandkoming daarvan.

Ctgb Kerntaken

Binnen de bovenstaande ketens richten we ons op twee kerntaken.

1. **Beoordeling van stoffen en middelen**

De beoordeling van stoffen en middelen leidt tot besluiten op middelen en Europees geaccepteerde adviezen over stofbeoordeling. Onze beoordelingen zijn onafhankelijk en voorspelbaar (wat betreft inhoud en tijdpad) . Wij zijn transparant over onze besluiten en de keuzes die daarin zijn gemaakt. We beoordelen volgens een internationaal geaccepteerd kwaliteitsniveau vastgelegd in toetsingskaders. We houden waar mogelijk rekening met de laatste stand van de wetenschap.

2. **Beleidsadvies aan ministeries**

Wij geven gevraagd en ongevraagd advies en leggen met onze adviezen ook verantwoording af over wat wij doen. Wij ondersteunen ministeries bij beleidsontwikkeling door gevraagd en ongevraagd onafhankelijk advies te geven. Wij leggen hierbij proactief verantwoording af over onze bedrijfsvoering, beoordelingen en adviezen.

Voorts voeren we de volgende, aan onze kerntaken gerelateerde, activiteiten uit:

- **Bijdragen en beheren beoordelingssystematiek, procedurele en inhoudelijke uitvoeringskaders**

We dragen bij aan het ontwikkelen en beheren van geharmoniseerde systematieken en beoordelingskaders door inhoudelijk advies op toetsingskaders in ontwikkeling en door aan te geven waar lacunes bestaan. Hierbij werkt het Ctgb nauw samen met kennispartners en Europese zusterorganisaties door proactief kennis en ervaring te delen.

- **Informatieverstrekking**

We verstrekken passende informatie aan stakeholders en leggen verantwoording af. Om te voldoen aan de wettelijke en maatschappelijke taak zorgt het Ctgb voor een toegankelijke ontsluiting van besluiten en adviezen. Via de website stellen wij algemene informatie beschikbaar. Voor specifieke informatie kan een beroep op de servicedesk worden gedaan.

Effecten en impact van het Ctgb

De output die het Ctgb genereert bestaat in de basis uit besluiten en adviezen. Onder effect verstaan we de invloed die onze output heeft op het gedrag van mensen en organisaties wat resulteert in de uiteindelijke impact van het Ctgb.

Via de besluiten is duidelijk wat er wel en niet toegelaten is en voor welke toepassingen. Via het wettelijk gebruiksvoorschrift (WG) of de samenvatting van de productkenmerken (SPC) wordt aangegeven hoe een specifiek middel toegepast dient te worden. Deze vormen het mechanisme dat tot gewenst gedrag van de doelgroepen moet leiden.

Het Ctgb wil de grootte van het effect van de besluiten en adviezen beïnvloeden door transparante besluitvorming en door eenduidige en handhaafbare gebruiksvoorschriften. Met onze adviezen willen we bereiken dat beleidsmakers en politiek publicaties en (internationale) ontwikkelingen op waarde weten te schatten. Wij beïnvloeden de hoogte van dit effect door onafhankelijke, relevante adviezen tijdig te leveren.

3. Strategische speerpunten en doelstellingen 2020-2023

Terugblik periode 2016-2019

De periode 2016-2019 hebben we voor het eerst met een concreet meerjarenprogramma gewerkt. De strategische speerpunten voor de periode 2016-2019 en de belangrijke resultaten waren:

- 1. Wij beleven onze onafhankelijkheid in interactie met onze omgeving.**
 - a. Er is veel geïnvesteerd om onze rol en plaats in de keten duidelijk te maken.
 - b. De communicatie met stakeholders is sterk verbeterd, maar het kan nog beter. Dit blijft een belangrijk punt voor de komende planperiode.
- 2. Wij leveren onze diensten binnen de wettelijke of overeengekomen termijn.**
 - a. Er is een nieuwe planningsmethodiek geïntroduceerd, incl. een nieuwe planningstool. Door de nieuwe aanpak is de grip op de planning al aanzienlijk verbeterd.
 - b. Er is een onderzoek uitgevoerd naar het verkorten van doorlooptijden.
- 3. Wij zetten actief en gestructureerd in op Europese harmonisatie.**
 - a. We hebben actief bijgedragen aan harmonisatie en de discussie internationaal gefaciliteerd (onder meer door Directeurenoverleg voor biociden en gewasbescherming).
 - b. Voor gewasbescherming is er een centraal secretariaat opgericht voor de centrale zone, ter ondersteuning van de Central Zone Steering Committee (CZSC) en het Directeurenoverleg.
- 4. Wij zorgen voor interne én externe kennisontwikkeling en kennisdeling binnen geselecteerde kennisvelden.**
 - a. Het Ctgb Kennisbeleid is vastgesteld en we zijn gestart met de implementatie.
 - b. Er is een nieuw kennisportaal geïntroduceerd en uitgebouwd wat uitgebreide mogelijkheden biedt voor het borgen, ontsluiten en delen van kennis.
 - c. Er worden bedrijfsbezoeken georganiseerd, daardoor is de praktijkkennis gegroeid.
- 5. Wij zijn in staat onze organisatie en werkzaamheden aan te passen aan veranderende omstandigheden.**
 - a. De sturende processen zijn aanzienlijk verbeterd, waarbij een integraal organisatiebeleid met verschillende deel terreinen is ontwikkeld.
 - b. De kwantitatieve forecast is verbeterd. De betrouwbaarheid hiervan is toegenomen.
 - c. Er zijn stappen gezet voor wat betreft de flexibilisering van capaciteit tussen gewasbescherming en biociden.

Conclusies Terugblik periode 2016-2019

- Speerpunt 1: Het Ctgb heeft geïnvesteerd in communicatie met onze stakeholders. Het is voor de omgeving daardoor duidelijker geworden wat onze rol in de keten is.
- Speerpunt 2: Voor gewasbeschermingsmiddelen zijn de doorlooptijden verkort, maar nog niet allemaal binnen de termijn. In de periode 2016-2019 zijn de doorlooptijden voor biociden juist opgelopen. Daarom blijft dit een speerpunt voor de periode 2020-2023.
- Speerpunt 3: Het Ctgb is ook veel betrokken geweest met harmonisatie in de EU.
- Speerpunt 4: Dit speerpunt blijft belangrijk, maar wordt concreet uitgewerkt in het Ctgb Kennisbeleid en is daarmee niet een speerpunt meer.
- Speerpunt 5: We hebben een solide basis voor het beleid gelegd, maar we willen komende periode verder werken aan de wendbaarheid van onze organisatie, waardoor dit een speerpunt blijft.

Omgevingsanalyse

Met de omgevingsanalyse zijn ontwikkelingen op politiek, economisch, ecologisch, sociaal, technologisch terrein en op het gebied van wet- en regelgeving in kaart gebracht. De resultaten zijn op hoofdlijnen weergegeven in bijlage 1.

Uit de omgevingsanalyse blijkt dat de ontwikkelingen in onze omgeving niet vragen om veranderingen in de missie, visie of kerntaken van het Ctgb, maar ze geven wel richting in de inhoud en de manier waarop we onze kerntaken uitvoeren.

Om deze ontwikkelingen en hun consequenties het hoofd te kunnen bieden, is een voortdurende dialoog met onze stakeholders van belang. Dit stelt ook eisen aan de wendbaarheid van het Ctgb.

Stakeholderanalyse

Uit het stakeholderonderzoek blijkt een hogere waardering van stakeholders over de verschillende onderwerpen ten opzichte van vier jaar geleden. Waar verbetering nodig is, is vooral op de vlakken doorlooptijd en communicatie. Stakeholders willen daarbij graag beter op de hoogte gehouden worden over de inhoudelijke beoordeling, status en verwachte levertijden van onze diensten.

Interne analyse

In de interne analyse heeft het Ctgb gekeken met een interne bril naar hoe de organisatie er voor staat. De drie belangrijkste ontwikkelpunten die in de interne analyse benoemd zijn waren: betere interne communicatie, meer tijd en ruimte voor kennisontwikkeling en betere ondersteuning van taken door de ICT-applicaties.

Strategische speerpunten en doelstellingen 2020-2023

Op basis van de voorgaande analyses heeft het Ctgb de volgende 5 speerpunten bepaald.

- 1. Om onze taken in de ketens effectief uit te voeren zetten we actief in op Europese harmonisatie en verduurzaming.**
- 2. Om effectiever en efficiënter samen te werken met stakeholders en collega's verankeren en versterken we onze communicatie.**
- 3. Om beter in te kunnen spelen op veranderingen in de omgeving maken we onze organisatie wendbaarder.**
- 4. We leveren onze diensten binnen de wettelijke of overeengekomen termijnen.**
- 5. Om onze processen en medewerkers beter te ondersteunen ontwikkelen, integreren en implementeren we een nieuw applicatielandschap .**

Deze speerpunten worden in de komende pagina's voorzien van een toelichting en doelstellingen die in het meerjarenprogramma worden uitgewerkt met onderliggende activiteiten.

Om onze taken in de ketens effectief uit te voeren zetten we actief in op Europese harmonisatie en verduurzaming

Toelichting

Het Ctgb opereert in verschillende ketens. Binnen deze ketens worden continu nieuw beleid, toetsingskader en werkwijzen ontwikkeld. Daar waar dit voor het Ctgb relevant is, moeten we de consequenties voor onze organisatie vormgeven. In de komende strategie periode staan we met onze stakeholders voor een aantal grote harmonisatie, implementatie en coördinatievraagstukken. Door het ontwikkelen en delen van kennis en ervaring dragen wij bij aan geharmoniseerde werkwijzen.

De minister van LNV heeft de landbouwvisie uitgebracht: "Waardevol en Verbonden". Deze visie beschrijft de omslag naar kringlooplandbouw en wat dit van Nederland zal vragen, om de toekomst van onze voedselvoorziening veilig te stellen. In samenhang daarmee is een separate visie op gewasbescherming geformuleerd: "Toekomstvisie gewasbescherming 2030, naar weerbare planten en teeltsystemen". Deze gemeenschappelijke visie, van belangrijke stakeholders en de Rijksoverheid, is gericht op een duurzaam telen van land- en tuinbouwproducten voor mens, dier en milieu met economisch perspectief. De consequenties voor onze organisatie hebben we op hoofdlijnen geschetst. Dit moet worden vertaald in zo concreet mogelijke acties in het gezamenlijk op te stellen uitvoeringsprogramma. We geven hierbij waar opportuun ook beleidsmatige ondersteuning/adviezen. Daarnaast implementeren we ook de voor het Ctgb relevante uitkomsten van de REFIT evaluatie in onze werkwijzen.

Nederland heeft nog geen biocidenbeleid. Het Ctgb wil actief bijdragen aan het formuleren van dit nationale beleid (uiteraard in lijn met de Europese kaders) door bouwstenen hiervoor aan te reiken. In Europa werken we samen met stakeholders aan geharmoniseerde toetsingskaders voor biociden om de beoordelingen en adviezen op te baseren.

Doelstellingen

- 1.1 We faciliteren de Europese harmonisatie actief door binnen geselecteerde gebieden een aanjagende rol te spelen.
- 1.2 We implementeren de consequenties van de visies op landbouw en gewasbescherming en de REFIT evaluatie op ons beleid en werkwijzen.
- 1.3 We dragen bij aan de ontwikkeling van een nationaal biocidenbeleid (in lijn met de Europese kaders) en internationale toetsingskaders en methodieken voor beoordelen van stoffen, middelen en families.
- 1.4 Onze medewerkers beschikken over de benodigde kennis, vaardigheden en houding om vanuit hun rol in nationale en internationale ketens en gremia effectief te participeren.

Ctgb strategisch speerpunt 2

Om effectiever en efficiënter samen te werken met stakeholders en collega's verankeren en versterken we onze communicatie

Toelichting

Om onze kerntaken adequaat uit te voeren is een effectieve, structurele communicatie met onze stakeholders in de diverse ketens en netwerken vereist. We moeten hier internationaal de dialoog over blijven voeren en ook met nationale stakeholders samen optrekken vanuit ieders rol.

Het Ctgb is transparant over beoordelingen en adviezen en de totstandkoming daarvan. We moeten daarnaast meer uitleggen en meer informeren. Invloed van innovaties op toepassing en handhaving vraagt om andere gebruiksvoorschriften. Daarvoor is goede afstemming met handhavende instanties van belang. In het stakeholderonderzoek kwam met name communicatie over de status van de aanvragen naar voren als een aandachtspunt.

Het Ctgb is in de afgelopen strategieperiode flink gegroeid. We merken dat de interne communicatie hierbij achter is gebleven. Soms wordt te weinig informatie gedeeld, soms te veel of ongericht. Er is behoefte aan betere communicatie tussen teams en afdelingen. We hebben meer inzicht nodig in wie wat nu wanneer moet weten en dit ook in de praktijk brengen. Informatie die gericht en op maat is.

Doelstellingen

- 2.1 Door het voortzetten en faciliteren van de zorgvuldige dialoog met nationale en internationale stakeholders waarborgen we onze rol in de ketens en netwerken.
- 2.2 We maken onze informatie op geselecteerde thema's toegankelijk voor een breed publiek.
- 2.3 De communicatie met stakeholders over status dienst, toepassing toetsingskader en prognose afhandeling in tijd en financiën is verankerd en versterkt.
- 2.4 We gebruiken effectieve interne communicatiekanalen, en –methodieken, zodat informatie op maat en gericht bij de juiste personen terecht komt.
- 2.5 Onze medewerkers beschikken over de benodigde kennis, vaardigheden en houding om hun communicatierol binnen de processen en ketens effectief in te vullen.

Om beter in te kunnen spelen op veranderingen in onze omgeving maken we de organisatie wendbaarder

Toelichting

De omgeving van het Ctgb is continu in verandering. Moeilijk voorspelbare politieke, ecologische, economische of juridische omgevingsfactoren beïnvloeden de kwantiteit, aard en inhoud van de diensten die van het Ctgb gevraagd worden. Aanvragen neigen daarbij steeds complexer te worden.

Het Ctgb moet met zijn beschikbare capaciteit soepel in kunnen spelen op deze ontwikkelingen en veranderingen. Dat vraagt een goede afstemming tussen capaciteit en werkaanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief. Een grotere wendbaarheid is een voorwaarde om deze afstemming te kunnen realiseren en capaciteit zo efficiënt mogelijk in te kunnen zetten. De vereiste wendbaarheid kan alleen worden gerealiseerd wanneer ook inhoudelijke wendbaarheid wordt geborgd door te investeren in kennis op terreinen waar innovatie plaatsvindt.

Dit biedt mogelijkheden voor onze medewerkers om flexibeler ingezet te worden en daarmee voor verbreding van hun kennis en vaardigheden. We hebben al een bredere inzetbaarheid van een deel van onze medewerkers gerealiseerd, maar we willen de wendbaarheid van de organisatie verder vergroten. Hierbij nemen we alle interne organisatieaspecten onder de loep. Daarbij zien we het flexibiliseren van de organisatie ook als een middel om de interne communicatie te versterken.

Doelstellingen

- 3.1 We zijn nog beter in staat ontwikkelingen in de omgeving te signaleren, zodat we de effecten daarvan op onze kerntaken effectief en efficiënt kunnen verwerken.
- 3.2 Onze medewerkers zijn waar mogelijk flexibel inzetbaar in functies en rollen naar behoefte van de organisatie en de medewerker.
- 3.3 Onze interne organisatieaspecten worden, daar waar nodig, geflexibiliseerd.
- 3.4 We investeren in kennis op terreinen waar innovatie plaatsvindt.
- 3.5 Onze medewerkers beschikken over de kennis, vaardigheden en houding voor het uitvoeren van taken in een flexibele inzet.

We leveren onze diensten binnen de wettelijke of overeengekomen termijnen

Toelichting

Het Ctgb streeft altijd naar het leveren binnen de wettelijke termijn. Binnen het Ctgb is de laatste jaren hard gewerkt om grip te krijgen op de doorlooptijden. Zo is een nieuwe planningsmethodiek geïmplementeerd en is onderzoek uitgevoerd naar de oorzaken van het overschrijden van de doorlooptijden. De doorlooptijden zijn nog niet overal teruggebracht naar de benodigde termijnen. In de komende strategieperiode willen we doorgaan met grip te krijgen op de doorlooptijden door het optimaliseren van onze processen en de voortgangsbewaking. Het Ctgb zal de doorlooptijden van het beoordelen van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het begin van de strategie periode binnen de wettelijke of overeengekomen termijnen realiseren en wil hetzelfde bereiken voor het beoordelen van aanvragen voor biociden gedurende deze periode.

Voor biociden beperken we de instroom van Unieaanvragen en EU nationale aanvragen in werkplan/begroting. We doen dit onder invloed van de oplopende werkachterstanden waar we de komende jaren nog mee kampen. Op die manier stabiliseert voor het Ctgb naar verwachting de hoeveelheid werk in de periode 2020 – 2023 en kunnen we gaan inzetten op verkorten van de doorlooptijden. In Europa zal het werkaanbod voor biociden verder toenemen en we streven met deze maatregel ook naar een evenwichtigere verdeling van het werkaanbod tussen de lidstaten.

Een deel van de doorlooptijd van een aanvraag bestaat uit tijd dat een dossier bij de aanvrager ligt voor het geven van aanvullende informatie en beantwoorden van aanvullende vragen. Deze tijd kan alleen worden teruggebracht als de kwaliteit van dossiers goed is. Dat vraagt een goede informatie van en samenwerking met onze stakeholders. Daar moeten de processen goed op zijn ingericht. Daarnaast is van belang dat de voortgang van aanvragen wordt bewaakt en aangestuurd. Strategische keuzes worden mede op basis van onze visie op (lichte) overdimensionering gemaakt.

Naast de tijdigheid is ook de voorspelbaarheid van de levering van onze diensten belangrijk voor stakeholders, met name aanvragers. Ze verwachten duidelijke en betrouwbare informatie over de status van de aanvragen en de termijnen, waarop onze besluiten worden geleverd. Het maken van goede afspraken, tussentijdse goede communicatie en het leveren op de afgesproken deadline is daarin belangrijk en een punt waar we verder aan willen werken binnen het Ctgb. Daar waar de termijnen niet reëel zijn kaart het Ctgb dit aan bij de nationale of internationale stakeholders.

Doelstellingen

- 4.1 Onze processen en de planning zijn geoptimaliseerd, zodat deze een efficiënte samenwerking binnen het Ctgb en met de stakeholders ondersteunen.
- 4.2 Sturingsinformatie, voortgangsbewaking en effectieve escalatieprocessen maken een betrouwbare voorspelling van doorlooptijden mogelijk.
- 4.3 We faciliteren onze stakeholders in het leveren van de benodigde informatie zodat we onze diensten efficiënt kunnen uitvoeren.
- 4.4 We streven naar een evenwichtigere verdeling tussen de lidstaten van het werkaanbod voor biociden.
- 4.5 Onze medewerkers beschikken over de benodigde kennis, vaardigheden en houding voor het uitvoeren van een adequate voortgangsbewaking en besluitvaardigheid.

Strategisch Speerpunt 5

Om onze processen en medewerkers beter te ondersteunen ontwikkelen, integreren en implementeren we een nieuw applicatielandschap

Toelichting

Het Ctgb werkt momenteel met een versnipperd applicatielandschap. Informatiestromen, processen en medewerkers worden onvoldoende ondersteund wat leidt tot inefficiënt werken en frustratie. Om onze processen en medewerkers beter te ondersteunen willen we een moderner landschap invoeren. We streven naar een zo eenvoudig mogelijk, geïntegreerd applicatielandschap (complexiteitsreductie).

De nieuwe applicaties moeten voldoen aan onze eisen voor veiligheid, integratie, consistentie, betrouwbaarheid, gestructureerdheid en gebruiksvriendelijkheid. We kiezen voor zoveel mogelijk standaard oplossingen die flexibel in te vullen zijn, met zo min mogelijk maatwerk (standaardisatie). We sluiten waar mogelijk aan op Europees geharmoniseerde systemen.

Door ons applicatielandschap te moderniseren kunnen onze stakeholders beter en tijdiger informeren en voorzien we in een meer gedigitaliseerde aanlevering van gegevens. Bij de veranderingen in het applicatielandschap staan continuïteit, stabiliteit en kwaliteit van de bedrijfsvoering staan voorop. Implementatie van organisatorische en ICT veranderingen wordt gepland in beheersbare stappen.

Doelstellingen

- 5.1 De interne en externe informatiestromen in onze processen zijn geoptimaliseerd, integraal gedigitaliseerd en gebruiksvriendelijk toegankelijk via ondersteunende applicaties.
- 5.2 Relevante informatietypen zijn gestructureerd en veilig ontsloten en zijn effectief en efficiënt doorzoekbaar.
- 5.3 Het management beschikt over complete, betrouwbare en toegankelijke informatie voor sturing van het Ctgb.
- 5.4 Onze medewerkers gaan effectief en efficiënt met de (nieuwe) applicaties om.

Bijlage 1: Ontwikkelingen in de omgeving van het Ctgb van belang voor de periode 2020 - 2023

De omgeving van het Ctgb is gedurende de afgelopen strategieperiode veranderd. In deze paragraaf staan enkele belangrijke omgevingsfactoren genoemd en hoe het Ctgb daar in de komend strategieperiode mee om wil gaan.

Wet- en regelgeving ontwikkelingen

- *REFIT-evaluatie EU wetgeving inzake gewasbeschermingsmiddelen en residuen;*
- *ontbreken nationaal biocidenbeleid;*
- *onvoldoende uitgewerkt toetsingskader voor hormoonverstoorders, niet-doelwit arthropoden, in situ werkzame stoffen en producten, bijen, bodemorganismen, biocide product families, desinfectie bijproducten;*
- *ontevredenheid bij de industrie over onverwachte veranderingen in regelgeving en dossiervereisten ('moving target');*
- *toenemende focus op harmonisatie bij biociden.*

We implementeren de uitkomsten van de REFIT evaluatie in onze werkwijzen. Het Ctgb wil meewerken aan een nationaal biocidenbeleid en benoemt hormoonverstoorders, niet-doelwit arthropoden en in situ werkzame stoffen en producten als aandachtsvelden voor kennisontwikkeling en zet in op deelname in de Europese werkgroepen waarin deze onderwerpen worden uitgewerkt.

Politieke ontwikkelingen

Gewasbescherming

- *toenemende politisering gewasbescherming in Nederland en in Europa;*
- *discrepantie harmonisatie in Europa en toenemende focus op nationale soevereiniteit;*
- *verschuivende Europese en globale machtsverhoudingen in Europa;*
- *politieke speerpunten: kringlooplandbouw en vergroening.*

Biociden

- *toenemende focus op harmonisatie en toename Unie aanvraag voor gehele EU;*
- *toenemend belang van Europese werkgroepen en intensieve samenwerking binnen de EU;*
- *toenemende druk op toelatingsautoriteiten zowel vanuit COM/ECHA als industrie;*
- *toenemend werkaanbod in Europa in de komende 5 jaar.*

Door onze onafhankelijke opstelling en wetenschappelijke argumenten vormen wij een stabiele factor en dragen wij bij aan de continuïteit, effectiviteit en voorspelbaarheid van de ketens. We willen de dialoog met onze nationale en internationale stakeholders verankeren en versterken. Kringloop-landbouw en vergroening middelenpakket krijgen extra aandacht binnen het Ctgb in ontwikkeling van kennis en toetsingskaders.

Technologische ontwikkelingen

- *groeïende rol technologie in de agrarische sector en grotere variëteit teeltmethoden;*
- *innovaties in beoordelingsmethodieken;*
- *digitaliseren overheid en toename digitale samenwerking in de ketens;*
- *toename afhankelijkheid van Europese digitale systemen en databases.*

Praktijkkennis (inclusief integrated pest management en precisietechnieken) blijft een inhoudelijk kennisveld waar het Ctgb zich in wil blijven ontwikkelen. Daarnaast houden de vinger aan de pols bij de ontwikkelingen in beoordelingsmethodieken. Het digitaliseren van het Ctgb en het ondersteunen van de digitale samenwerking in de ketens hebben we als strategisch speerpunt benoemd.

Sociale ontwikkelingen

- *groeierende aandacht voor milieu en gezondheid in de samenleving;*
- *toenemend wantrouwen ten opzichte van chemische middelen;*
- *meer aandacht voor vakbekwaamheid en bijbehorende certificering voor professioneel gebruik.*

Door middel van transparante informatievoorziening naar de stakeholders en de maatschappij dragen we bij aan een onafhankelijke en vanuit de wetenschap gevoerde discussie over inzet en gebruik van middelen.

Economische ontwikkelingen

Gewasbescherming

- *De markt voor chemische gewasbeschermingsmiddelen wordt in toenemende mate bepaald door grote bedrijven en consortia.*
- *De markt voor biologische middelen en nieuwe toepassingstechnieken neemt toe.*

Biociden

- *De markt voor biociden wordt in toenemende mate bepaald door consortia.*
- *Groeierende ontevredenheid bij de industrie over toenemende doorlooptijden en overschrijdingen wettelijke termijnen.*
- *Voor niche toepassingen en kleine bedrijven zijn de registratiekosten mogelijk niet meer op te brengen.*

Als overheidsinstantie accommoderen we de vraag en daarmee is de markt een gegeven waar we alleen op kunnen reageren. We zetten onze focus op de doorontwikkeling van het toetsingskader voor biologische middelen voort.

Ecologische ontwikkelingen

- *klimaatverandering, afname biodiversiteit, verslechterde bodem, toename invasieve soorten;*
- *toename resistentie;*
- *toenemende kennis over ecosystemen (o.a. effecten van stapeling van middelen);*
- *afname middelenpakket ingegeven door toenemend spanningsveld ecologie en economie.*

Deze ecologische ontwikkelingen hebben hun effect op het toetsingskader en mitigerende maatregelen. We blijven de wetenschappelijke voortschrijding van het toetsingskader op de voet volgen, leveren hierin onze bijdrage en implementeren vastgestelde kaders. Resistentie en cumulatieve risk assessment zijn kennisvelden die we extra en multidisciplinaire aandacht willen geven.

Van: [Secretariaat PAV](#)
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: TER INFO: Bhm Brief van Parkinson Vereniging over berichtgeving verhoogd risico parkinson blootstelling gewasbeschermingsmiddelen kamervragen
Datum: woensdag 5 februari 2020 13:58:42
Bijlagen: [DOMUS-20036703-](#)
[Bhm Brief van Parkinson Vereniging over berichtgeving verhoogd risico parkinson blootstelling gewasbeschermingsmiddelen kamervragen.ZZZ DRF](#)

Gr.
5.1.2.e

→ PAV
20036345

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
t.a.v. mevr. C. Schouten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Bunnik, 4 december 2019

Betreft: berichtgeving over verhoogd risico op parkinson bij blootstelling aan
gewasbeschermingsmiddelen
Kenmerk: 57-2019/CA

Hooggeachte mevrouw Schouten,

Met zeer veel belangstelling hebben wij, de Parkinson Vereniging, kennis genomen van uw
beantwoording van Kamervragen over berichtgeving over een verhoogd risico op parkinson
bij blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen d.d. 28 oktober 2019. De Parkinson
Vereniging is dé belangenbehartiger van mensen met de ziekte van Parkinson of een
parkinsonisme en het is in die hoedanigheid dat wij u deze brief schrijven.

Een uitzending van het programma ZEMBLA op 16 september jl. vormde niet alleen voor de
Kamerleden Moorlag en Van Dijk aanleiding tot het stellen van vragen, maar leidde bovenal
tot aanzienlijke onrust onder de leden van onze vereniging. Wij hebben daaropvolgend een
meldpunt opengesteld. Tot op heden ontvingen wij van circa 60 leden een melding van een
vermoeden van een relatie tussen gewasbestrijdingsmiddelen en parkinson. Tegelijkertijd is
binnen onze vereniging een kleine werkgroep actief bezig met het verzamelen van
(onderzoeks)gegevens, waarmee wij als vereniging ons richten op de onderhavige materie.

Naar aanleiding van uw beantwoording brengen wij graag de volgende punten onder uw
aandacht.

U geeft aan dat de Europese geharmoniseerde toelatingsprocedure op dit moment voorziet
in een getrapte benadering voor het aspect 'toxiciteit voor mensen'. Daarbij zegt u tevens dat
Ctgb, EFSA en RIVM aanbevelen om de Europese goedkeuringsprocedure te verbeteren in
relatie tot mogelijke motorische en neurologische aandoeningen. U ondersteunt deze
aanbeveling en zult de Europese Commissie vragen dit voortvarend op te pakken. Wij horen
graag wat momenteel hiervan de status is, mede omdat het woord 'voortvarend' weinig
concreet is, terwijl u tegelijkertijd bij de beantwoording van meerdere vragen deze uitspraak
doet.

U beschrijft dat er studies zijn waarin er wel en waarin ook geen relatie wordt gevonden met
de ziekte van Parkinson daar waar het gaat om Mancozeb. Nederland heeft eerder

*
0
0
0
3
5
6
6
0
5
*

aangegeven niet akkoord te kunnen gaan met de tijdelijke verlenging van deze stof en de Europese Commissie opgeroepen de besluitvorming af te ronden voor 31 januari 2020. Desondanks is besloten de goedkeuring van Mancozeb met een jaar te verlengen. Wat is er op tegen om als lidstaat het heft in eigen hand te nemen? Meerdere lidstaten hebben dat gedaan bij glyfosaat en keuren het middel af ondanks dat de Europese Commissie nog niet zo ver is.

Wij dringen aan op een breed onderzoek waarin niet alleen wordt gekeken naar de effecten van individuele pesticiden, maar ook naar de effecten wanneer sprake is van een combinatie van middelen, zowel in werk- als in woonomgeving. De ziekte van Parkinson en ook andere neurodegeneratieve ziekten ontwikkelen zich sluipend over soms tientallen jaren. Complexe ziektebeelden waarbij het van het hoogste belang is dat de consequenties ten gevolge van blootstelling aan pesticiden grondig in beeld worden gebracht. Dit niet alleen voor de ruim 50.000 mensen in Nederland die nu al lijden aan de ziekte van Parkinson, maar zeker ook om de verwachte extreme toename aan nieuwe patiënten in de komende decennia zo snel als mogelijk een halt toe te roepen.

Wij zien met grote belangstelling uit naar uw reactie.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: [PAV Team Gewasbescherming](#)
Onderwerp: Parkinson disease and antimicrobial resistance/azoles
Datum: woensdag 18 maart 2020 11:25:07
Bijlagen: [DOMUS-20063866-v4-Parkinson disease and antimicrobial resistance azoles.PDF](#)
[image001.png](#)

Hoi collega's,

Ter info. Deze brief hadden jullie nog tegoed.

Groetjes

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

E 5.1.2.e@minlv.nl

T +31 6 5.1.2.e

□ @5.1.2.e

Werkdagen: ma, di, wo, vr

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: DOMUS-20044831-v3-Brief_
_Burgerbrief_van_de_parkinson_vereniging_over_gewasbeschermingsmiddelen
Datum: donderdag 19 maart 2020 10:54:32

Beste 5.1.2.e,

Ik heb de brief aangepast – “op mijn verzoek” geschrapt en de brief als nieuwe versie opgeslagen.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 19 maart 2020 03:58
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: DOMUS-20044831-v3-Brief_
_Burgerbrief_van_de_parkinson_vereniging_over_gewasbeschermingsmiddelen

Beste 5.1.2.e,

Is het mogelijk om deze brief nog te wijzigen (geel gearceerde passage)? Ik zag in DOMUS dat de brief nog niet ondertekend is.

Ik ben nl. bezig met het beantwoorden van vragen aan de Tweede Kamer van De Groot en Dik-Faber over Parkinson. Hierin staat het volgende conceptantwoord na overleg met VWS.

2. Heeft u naar aanleiding van de motie-Dik-Faber c.s. (Kamerstuk 27858, nr. 502) er bij de Gezondheidsraad op aangedrongen dat naast Parkinson ook andere neurologische aandoeningen meegenomen worden in het advies over risico's van bestrijdingsmiddelen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, worden deze nu meegenomen in het huidige onderzoek en advies?

Antwoord

Ja, de Gezondheidsraad is gevraagd om op basis van (internationaal) gepubliceerd onderzoek nader te onderzoeken of er gezondheidsrisico's zijn door blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en hierover te adviseren. **De Gezondheidsraad is op de hoogte gebracht van de wens van de Kamer dat ook het verband met de ziekte van Parkinson wordt meegenomen.**

Het lijkt me handig om beide brieven op dezelfde wijze te formuleren.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: DOMUS-20076557-v4-Brief_-_beantwoording_van_vragen_over_het_bericht__Trillende_handen__dementie__depressie__landbouwgif_is_zo_onschuldig_niet_
Datum: donderdag 26 maart 2020 08:12:00
Bijlagen: [DOMUS-20076557-v4-Brief_-_beantwoording_van_vragen_over_het_bericht__Trillende_handen__dementie__depressie__landbouwgif_is_zo_onschuldig_niet_docx](#)

Hallo 5.1.2.e,

Ik heb geen rechten om iets toe te voegen aan de DOMUS-map. Kun jij document 20063866 toevoegen aan de map? Dit is de brief aan de Europese Commissie.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e)
Verzonden: donderdag 26 maart 2020 08:06
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Onderwerp: DOMUS-20076557-v4-Brief_-_beantwoording_van_vragen_over_het_bericht__Trillende_handen__dementie__depressie__landbouwgif_is_zo_onschuldig_niet_

Bij deze een reactie op je vragen / opmerkingen.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: Parkinson-gerelateerde mancozeb
Datum: maandag 11 mei 2020 10:33:27
Bijlagen: [DOMUS-20107446-v4-Brief -
_beantwoording van vragen over niet vernieuwen van de toelating van het aan Parkinson-
gerelateerde mancozeb .DOCX](#)

Dag 5.1.2.e ,

Ik heb even gekeken naar de vragen over mancozeb en een aantal suggesties gedaan in revisies.

(Lijkt meer dan het is).

Kunnen jullie hier nog even naar kijken?

Groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: IDEA advies m.b.t. te stemmen punten SCoPAFF 18-19 mei
Datum: maandag 11 mei 2020 15:04:36
Bijlagen: [DOMUS-20063866-v4-Parkinson_disease_and_antimicrobial_resistence_azoles.PDF](#)

Bij deze,

Ik dacht dat ik deze brief al na het vorige IDEA overleg had verstuurd, maar blijkbaar toch vergeten te doen.

Van: 5.1.2.e @ctgb.nl>
Verzonden: maandag 11 mei 2020 13:39
Aan: 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e @MINSZW.NL>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>
CC: 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @ctgb.nl>
Onderwerp: RE: IDEA advies m.b.t. te stemmen punten SCoPAFF 18-19 mei

Hoi 5.1.2.e,

De kamervragen over sulfoxaflor kun je hier vinden: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-931102.html>.

@ 5.1.2.e, kun jij de brief over de azolenresistentie delen?

Groet,

5.1.2.e

From: 5.1.2.e @minienw.nl>
Sent: maandag 11 mei 2020 12:18
To: 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e @MINSZW.NL>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>
Cc: 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @ctgb.nl>
Subject: RE: IDEA advies m.b.t. te stemmen punten SCoPAFF 18-19 mei

Beste allemaal,
Twee toelichtende vragen:

- Azolenresistentie: Wat is de inhoud van de brief die NI aan de COM heeft gestuurd?

- Sulfoxaflor: welke kamervragen zijn gesteld?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Beleidsmedewerker Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat Generaal Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
.....

T 06 5.1.2.e

E 5.1.2.e @minienw.nl

Van: 5.1.2.e @ctgb.nl>

Verzonden: donderdag 7 mei 2020 17:03

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e

@minvws.nl>; 5.1.2.e @MINSZW.NL>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e

@minienw.nl>

cc: 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e

@ctgb.nl>; 5.1.2.e

@ctgb.nl>

Onderwerp: IDEA advies m.b.t. te stemmen punten SCoPAFF 18-19 mei

Beste IDEA-leden,

Bijgevoegd ontvangen jullie ter voorbereiding van het IDEA-overleg van dinsdag a.s. de adviezen voor de stempunten geagendeerd voor het SCoPAFF van 18-19 mei.

Voor de volledigheid heb ik toegevoegd de agenda zelf en een concept van de voorbereiding van de A en C punten; zoals gebruikelijk is hier nog weinig ingevuld omdat er nog erg weinig documenten beschikbaar zijn. Jullie ontvangen de volgende versie eind volgende week.

Vanuit het Ctgb zouden we graag in het IDEA-overleg spreken over:

- Azolenresistentie (A.03b): er zijn nog geen stukken. NL heeft een brief aan de COM gestuurd n.a.v. de RIVM-rapportage. Dat is waarschijnlijk aanleiding voor de agendering.
- Sulfoxaflor (A.06.07): betreft EFSA-conclusie over confirmatory data over bijen. Er is nog geen COM-voorstel. Hierover zijn kamervragen gesteld door de PvdD.
- Pydiflumetofen C.04): COM stelt non-approval voor. Ctgb steunt dat. Deze stof is zeer persistent (gemiddelde halfwaardetijd in de bodem van 1334 dagen). Dit is op zich geen criterium voor afwijzing (alleen als de stof ook zeer bio-accumulatief is en dat is niet het geval). COM stelt non-renewal voor op basis van het voorzorgbeginsel.
- Mancozeb (C.06): COM stelt non-renewal voor. Ctgb steunt dat. Ctgb stelt voor tijdens de vergadering de COM opnieuw op te roepen snel tot besluitvorming over te gaan.

@5.1.2.e : sturen jullie nog instructies rond voor de wijze van vergaderen?

Tot dinsdag!

Groet,

5.1.2 e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Ctgb aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Ctgb accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Ctgb aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Ctgb accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

European Commission
Director for Food and feed Safety, Innovation
5.1.2.e
1049 Bruxelles/Brussel
België

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

5.1.2.e
T 070 379 8911
5.1.2.e @minInv.nl

Ons kenmerk
DGA-PAV / 20063866

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum - 09 MAART 2020 -
Betreft Parkinson disease and antimicrobial resistance/azoles

Geachte mevrouw 5.1.2.e,

Ik vraag uw aandacht voor twee aan de volksgezondheid gerelateerde aspecten van het gebruik van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen: de mogelijke effecten op het ontstaan van de ziekte van Parkinson en het ontwikkelen van resistentie tegen medicinale azolen. In beide gevallen vraag ik u om dit vraagstuk te agenderen in het werk van de Europese Commissie en in EU overleg, omdat het hier lidstaat overschrijdende vraagstukken betreft die gerelateerd zijn aan EU regelgeving inzake gewasbeschermingsmiddelen.

Ziekte van Parkinson

Er is in Nederland de laatste jaren veel aandacht, onder andere vanuit de media, voor de mogelijke effecten van het gebruik van en de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en het ontstaan van verschillende ziekten. Een voorbeeld hiervan is de ziekte van Parkinson.

Het gaat daarbij niet alleen om eventuele gezondheidsrisico's voor de toepasser en werknemer in de land- en tuinbouw maar ook voor omwonenden. De Nederlandse Gezondheidsraad is door de rijksoverheid gevraagd te adviseren of er gezondheidsrisico's voortvloeien uit de blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen en om te adviseren over het gebruik en de toelatingsbeoordeling van deze middelen. Hierin wordt op verzoek van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook de ziekte van Parkinson meegenomen.

Een van de aspecten die relevant zijn voor dit vraagstuk, is de goedkeuringsprocedure voor werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en de aandacht die daarbij uitgaat naar het beoordelen van risico's op mogelijke neurologische aandoeningen, waarvan de ziekte van Parkinson er een is. In de huidige goedkeuringsprocedure worden deze aspecten meegenomen als daar vanuit de werking en aard van de werkzame stof aanleiding voor is.

Er loopt op dit moment een traject om de dataveren op het gebied van neurologische aandoeningen te herzien voor Verordening (EG) 528/2012,

waardoor deze gegevens voortaan standaard opgenomen dienen te worden in het dossier voor de goedkeuring van werkzame stoffen van biociden.

Ik verzoek de Europese Commissie zo spoedig mogelijk een vergelijkbaar traject te starten voor Verordening (EG) 1107/2009, waardoor deze gegevens voortaan ook standaard dienen te worden opgenomen in het dossier voor de goedkeuring van chemisch gesynthetiseerde werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen.

Resistentie ontwikkeling tegen medicinale azolen

In Nederland is de laatste jaren veel aandacht voor het ontstaan van de resistentie van schimmel *Aspergillus fumigatus* tegen (medicinale) azolen. *A. fumigatus* is een schimmelsoort die algemeen voorkomt in het milieu en die longinfecties kan veroorzaken bij patiënten met een verzwakt immuunsysteem. Azool-bevattende middelen zijn belangrijk voor de bestrijding van schimmelinfecties bij de mens en hebben ook toepassingen in biociden, in gewasbeschermingsmiddelen, in diergeneesmiddelen en in cosmetische producten. Het blijkt dat er bij *A. fumigatus* resistentie is ontstaan tegen medicijnen op basis van azolen.

Het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft gezamenlijk met Wageningen Universiteit & Research (WUR) en Radboud Universitair Medische Centrum (Radboudumc) een onderzoek uitgevoerd, met als doelstelling om bij te dragen aan het formuleren van handelingsperspectieven om de ontwikkeling en de verspreiding van azool-resistentie van *A. fumigatus* te verminderen. Er is in 2016 een risicoanalyse gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en biociden met de werkzame stof uit de groep van de triazolen om mogelijke hotspots voor azool-resistente *A. fumigatus* te kunnen identificeren. Destijds was de kennislacune dusdanig groot dat er nog geen mogelijkheden waren om gepaste maatregelen te nemen. Inmiddels zijn er twee studies die beogen de kennislacune over de resistentie tegen azolen bij de schimmel *A. fumigatus* in te vullen. Uit de rapportages blijkt onder andere dat er resistentie kan ontstaan bij de langdurige en ongecontroleerde opslag van plantenafval in de bloembollenteelt en industriële opslag van houtsnippers en groenafval. Het RIVM-rapport is voldoende aanleiding voor de Nederlandse toelatingsautoriteit voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden, het Ctgb, om de gewasbeschermingsmiddelen op basis van azolen die gebruikt worden in de bloementeel opnieuw te bekijken, om te onderzoeken of ze nog voldoen aan de toelatingseisen.

Dit resistentie-vraagstuk gerelateerd aan het gebruik van azool bevattende gewasbeschermingsmiddelen en langdurige en ongecontroleerde opslag van agrarische en natuurlijke producten is niet gekoppeld aan alleen toepassing van deze middelen in Nederland. Het speelt ook in andere Europese landen. Vandaar dat ik de Europese Commissie verzoek om een integraal plan van aanpak binnen de Europese Unie te ontwikkelen.

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Ons kenmerk
DGA-PAV / 20063866

Ik verzoek de Europese Commissie tevens om de voorwaarden voor goedkeuring van de betreffende werkzame stoffen (azolen met als werkingsmechanisme 'demethylase inhibitors') opnieuw te bezien in relatie tot de problematiek van de resistentie-ontwikkeling conform artikel 21 van de Europese Gewasbeschermingsverordening (EG) 1107/2009).

Hoogachtend,

5.1.2.e

5.1.2.e

(Informal translation)

5.1.2.e

I call your attention to two public health related aspects of the use of certain plant protection products: the potential effects on the onset of Parkinson's disease and the development of resistance to medicinal azoles. In both cases, I ask you to address this issue in the work of the European Commission and in the EU because it concerns member states exceeding issues related to EU regulations on plant protection products.

Parkinson's disease

There has been a lot of attention in the Netherlands in recent years, including in the media, for the possible effects of the use and exposure of plant protection products and the occurrence of various diseases. An example of this is Parkinson's disease.

This is not only about any health risks for the user and employee in agriculture and horticulture, but also for local residents. The Dutch Health Council has been asked by the state government to advise whether there are health risks from the exposure of local residents to plant protection products and to advise on the use and approval assessment of these products. This work also includes Parkinson's disease at the request of the Minister of Agriculture, Nature and Food Quality.

One of the aspects relevant to this issue is the approval procedure for active substances of plant protection products and the attention that this involves assessing risks of possible neurological disorders, one of which is Parkinson's disease. These aspects shall be taken into account in the current approval procedure if there is reason to do so from the action and nature of the active substance. There is currently a pathway to review the data requirements in the field of neurological disorders for Regulation (EC) 528/2012, which means that this data should now be included as standard in the dossier for the approval of active substances of biocidal products. I call on the European Commission to launch a similar route as soon as possible for Regulation (EC) 1107/2009, which means that this data should now also be included as standard in the dossier for the approval of chemically synthesized active substances of plant protection products.

Resistance development against medicinal azoles

In the Netherlands, a lot of attention has been paid to the emergence of the resistance of fungus *Aspergillus fumigatus* against (medicinal) azoles. *A. fumigatus* is a fungal species that is common in the environment and which can cause lung infections in patients with weakened immune systems. Azole-containing active substances are important for combating fungal infections in humans and also have applications in biocidal products, in plant protection products, in veterinary medicines and in cosmetic products. It turns out that *A. fumigatus* has developed resistance to azole based medicines.

The Netherlands National Institute for Public Health and the Environment (RIVM) has jointly carried out a study with Wageningen University & Research (WUR) and Radboud University Medical Centre (Radboudumc), with the aim of contributing to formulating action prospects to reduce the development and spread of azole resistance of *A. fumigatus*. In 2016, a risk analysis was made of plant protection products and biocidal products with the active substance from the triazoles group to identify potential hotspots for azole-resistant *A. fumigatus*. At the time, the

knowledge gap was so large that there were no opportunities to take appropriate measures. Meanwhile, there are two studies that aim to fill in the knowledge gap on the resistance to azoles in the fungus *A. fumigatus*. The reports show, among other things, that resistance can occur in the long-term and uncontrolled storage of plant waste in flower bulb cultivation and industrial storage of wood chips and green waste.

The RIVM report provides sufficient reason for the Dutch authorisation authority for plant protection products and biocidal products, the Ctgb, to review the plant protection products based on azoles used in flower cultivation, to investigate whether they still meet the admission requirements.

This resistance issue related to the use of azole containing plant protection products and long-term and uncontrolled storage of agricultural and natural products is not linked to the only application of these substances in the Netherlands. It also plays in other European countries. That is why I call on the European Commission to develop an integral plan of action within the European Union. I also ask the European Commission to review the conditions for approval of the active substances concerned (azoles with 'demethylase inhibitors' as a mechanism of action) in relation to the problem of resistance development in accordance with Article 21 of the European Plant Protection Regulation (EC) 1107/2009.

Respectfully

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: DOMUS-20107446-v6-Brief -
_beantwoording_vragen_over_niet_vernieuwen_van_de_toelating_van_het_aan_Parkinson-
gerelateerde_mancozeb_
Datum: dinsdag 12 mei 2020 08:40:20
Bijlagen: [DOMUS-20107446-v6-Brief -
_beantwoording_vragen_over_niet_vernieuwen_van_de_toelating_van_het_aan_Parkinson-
gerelateerde_mancozeb_.docx](#)

Beste 5.1.2.e,

Ik heb het antwoord op vraag 5 nog iets aangepast en heb in overleg met 5.1.2.e het antwoord op vraag 8 aangepast (zie bijlage). Ik heb deze versie in DOMUS opgeslagen als nieuwe versie (v6) met de revisies.

Kun je je hierin vinden?

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Tekst voor TK-brief over spuitvrije zones
Datum: donderdag 14 mei 2020 14:38:35

Ha 5.1.2.e,

Hierna bij NB een voorstel voor een procedurele zin in de brief aan de Tweede kamer over het instellen van spuitvrije zones.

Groet,
5.1.2.e

NB

Ik dank u hartelijk voor het toesturen van het Juridisch advies spuitvrije zones. Dit advies ga ik bestuderen. Na het zomerreces zal ik uw Kamer informeren over mijn bevindingen, daarbij zal ik ook betrekken het advies van de Gezondheidsraad over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de gezondheid van omwonenden.

Verstuurd vanaf mijn iPad

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: LNV/ Gezondheidsraad-WP 2021 - jaarlijks overleg 25 mei
Datum: woensdag 20 mei 2020 14:10:27
Bijlagen: [image001.png](#)

Ha 5.1.2.e,

Dank voor het informeren.

Eén opmerking: Via VWS heb ik vernomen dat de planning iets is uitgelopen naar eind juni ipv begin juni aanstaande, mede vanwege situatie met het coronavirus. We hebben aangegeven daarmee akkoord te zijn.

Met vriendelijke groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 20 mei 2020 13:38

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>

Onderwerp: FW: LNV/ Gezondheidsraad-WP 2021 - jaarlijks overleg 25 mei

Beste collega's,

Komende maandag heb ik samen met 5.1.2.e het jaarlijks overleg over het werkprogramma van de Gezondheidsraad. Bijgesloten de agenda en notitie die ik vandaag vanuit de GR ontvang.

De agenda is breed (bespreken lopende adviestrajecten LNV, maar ook die van andere departementen waar raakvlak is met LNV). Graag hoor ik van jullie of jullie nog input hebben voor het overleg. Ook hoor ik graag als jullie suggesties hebben voor nieuwe adviesaanvragen. Ik verwacht dat die er niet zijn, omdat uit een eerdere inventarisatie dit jaar (via de Stuurgroep Kennis en Innovatie) er geen suggesties waren.

Het zou fijn zijn als ik uiterlijk komende maandag (15 uur) jullie reactie heb. Sorry voor de korte deadline.

Groeten,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @gr.nl>

Verzonden: woensdag 20 mei 2020 10:40

Aan: 5.1.2.e @gr.nl>; 5.1.2.e
 @gr.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>; 5.1.2.e @gr.nl>; 5.1.2.e
 @gr.nl>

CC: 5.1.2.e @gr.nl>

Onderwerp: LNV/ GR-WP 2021

Geachte heer/mevrouw,

Bij deze de notitie .

De webex link ontvangen jullie maandag

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

tel. 070 5.1.2.e

bezoekadres: Korte Voorhout 7 - 2511 CW - Den Haag

www.gezondheidsraad.nl

(vr jdag niet aanwezig)

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Advies Gezondheidsraad en Gezondheidsverkenning
Datum: dinsdag 26 mei 2020 11:51:05
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Hoi 5.1.2.e,

Twee vragen:

- @5.1.2.e: is het idd zo afgesproken dat de Gezondheidsverkenning tegelijkertijd met het GR-advies wordt uitgebracht? Is het eventueel nog mogelijk dat wij eerder nog een concept van de Gezondheidsverkenning te zien krijgen?
- Het advies van de GR komt eind juni uit. Het wordt denk ik tijd om een beleidsrectie te gaan voorbereiden?

Overigens heb ik de adviesaanvraag aan de GR ter info aan 5.1.2.e SZW gestuurd omdat het hen ook aangaat, maar mogelijk moeten zij ook worden betrokken bij een beleidsrectie?

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minvws.nl>

Verzonden: donderdag 16 april 2020 08:03

Aan: 5.1.2.e @rivm.nl>; 5.1.2.e

@rivm.nl>; 5.1.2.e @gr.nl>

CC: 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>;

5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e

@minez.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Akkoord kort uitstel Gezondheidsverkenning gwb

Hi 5.1.2.e,

Ik heb je vraag over het kort uitstellen van de publicatie van de gezondheidsverkenning gewasbescherming deel II intern voorgelegd. Wat ons betreft akkoord om publicatie gelijktijdig met GR-advies te laten plaatsvinden.

Graag ook even afstemmen met de GR waar nodig.

Zonder tegenbericht zien we de aanbiedingsbrief begin mei tegemoet.

5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e
[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) | Directie Publieke Gezondheid | Afdeling Openbare en Jeugdgezondheidszorg
 Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag
 +31 6 5.1.2.e @minvws.nl
www.rijksoverheid.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Terugkoppeling WP gesprek met de Gezondheidsraad
Datum: woensdag 27 mei 2020 15:25:16

Oké, dank
 Gr
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl
Verzonden: woensdag 27 mei 2020 13:31
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl
Onderwerp: RE: Terugkoppeling WP gesprek met de Gezondheidsraad

Hoi 5.1.2.e,

Er is allen gemeld dat het traject loopt en dat jij contactpersoon bent.

Groeten,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl
Verzonden: woensdag 27 mei 2020 11:59
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl
Onderwerp: RE: Terugkoppeling WP gesprek met de Gezondheidsraad

Ha 5.1.2.e,

Dank voor de terugkoppeling. Het advies gewasbescherming en omwonenden is dus niet aan de orde geweest.

Groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl
Verzonden: woensdag 27 mei 2020 10:42
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl; 5.1.2.e @minlnv.nl; 5.1.2.e @minlnv.nl; 5.1.2.e @minlnv.nl; 5.1.2.e @minlnv.nl; 5.1.2.e @minlnv.nl
Onderwerp: Terugkoppeling WP gesprek met de Gezondheidsraad

Beste collega's,

Afgelopen maandag hebben 5.1.2.e en ik het jaarlijkse overleg gehad met de Gezondheidsraad over hun werkprogramma. Van de GR waren aanwezig 5.1.2.e (algemeen secretaris), 5.1.2.e (vicevoorzitter), 5.1.2.e

De belangrijkste punten waren:

- Ontwikkelingen binnen de Gezondheidsraad. 5.1.2.e stopt per 1 juli als algemeen secretaris. Zij wordt tijdelijk opgevolgd door 5.1.2.e. Binnen de GR worden twee nieuwe wetenschappelijke secretarissen aangesteld; één daarvan zal als accounthouder LNV gaan functioneren.
- Het briefadvies 'Voeding, gezondheid en duurzaamheid: een blik vooruit' is uitgebracht. De GR geeft zelf aan dat het te lang geduurd heeft voordat het uitkwam. Ze zien het met name als een advies om bij de eigen werkzaamheden op het gebied van gezonde voeding integraal duurzaamheid te betrekken. Ze gaan ook meer expertise op het gebied van duurzaamheid in de adviesraad opnemen.

- Volgend jaar staat de herziening van de Richtlijn goede voeding nog niet in het werkprogramma. De lopende werkzaamheden voor het traject voeding bij de eerste 1000 dagen bieden daar nog geen ruimte voor.
- Wel wil de GR het onderwerp eiwittransitie opnemen in het WP. Ze willen dan met name kijken naar de eiwitsamenstelling van dierlijke en plantaardige eiwitten en wat een verschuiving in voedingspatroon kan betekenen voor de gezondheid. Hier willen ze dan ook het aspect duurzaamheid in betrekken, maar zijn nog wel zoekend naar welke elementen dan.
- Bij het vaststellen van voedingsnormen heeft de GR de werkwijze om de EFSA normen steeds te beschouwen op bruikbaarheid voor hun beoordeling en afhankelijk van de eigen inzichten daarvan af te wijken. Dat is een vrij arbeidsintensief traject. VWS heeft gevraagd deze werkwijze tegen het licht te houden en na te gaan hoe vaak nu van de EFSA norm wordt afgeweken en wat dan de reden daarvoor is. De GR vraagt ons welke consequenties het voor LNV heeft als er van de EFSA norm wordt afgeweken.
- De adviesaanvraag ultrafijnstof van de minister van Milieu en Wonen heeft is in de context van vragen rond de luchtvaart gesteld. Ze zullen ons op de hoogte houden van de resultaten.
- Voor de werkzaamheden mbt Nutri-Score hebben ze graag een contactpersoon bij LNV. Ik heb de naam van 5.1.2.e genoemd. Mocht dat iemand anders moeten zijn dan hoor ik dat graag.
- De GR organiseert regelmatig lunchlezingen en colloquia. Tot nu toe verstuurd ze hiervoor geen uitnodiging naar LNV. Waar relevant zullen we in het vervolg wel worden uitgenodigd.
- 30 juni is het interdepartementale DG overleg waarop het WP wordt vastgesteld. Voor die tijd ontvang ik nog een concept WP.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Strategie, Kennis en Innovatie
Bezuidenhoutseweg 73 | 2595 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Tel: 070 5.1.2.e

Mobiel: +31 6 5.1.2.e

Email: 5.1.2.e @minlnv.nl

Van: 5.1.2.e
Aan: [PAV Team Gewasbescherming](#)
Onderwerp: brief Gezondheidsraad
Datum: dinsdag 30 juni 2020 15:42:11
Bijlagen: [PG-207428 A.docx](#)
[image002.png](#)

Beste allen,

In de bijlage de brief over het aanbieden van het Gezondheidsraadadvies omwonenden aan de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Mail: 5.1.2.e [@minlnv.nl](mailto:5.1.2.e@minlnv.nl)

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e @uwv.nl"; 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Ter informatie: morgen advies Gezondheidsraad
Datum: woensdag 1 juli 2020 09:34:49
Bijlagen: [Samenvatting-Vervolgadvies-Gewasbescherming-en-omwonenden.pdf](#)
[Vervolgadvies-gewasbescherming-en-omwonenden_20200629.pdf](#)
[kamerbrief-over-aanbieding-gezondheidsraadsadvies-gewasbescherming-en-omwonenden.pdf](#)

Beste leden van de stuurgroep duurzame gewasbescherming,

In navolging op de e-mail van 5.1.2.e, hierbij het advies van de Gezondheidsraad, de samenvatting ervan, en de kabinetsreactie.

Zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/30/kamerbrief-over-aanbieding-gezondheidsraadsadvies-gewasbescherming-en-omwonenden>

Met vriendelijke groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>

Verzonden: maandag 29 juni 2020 00:38

Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e
 @minInv.nl>; 5.1.2.e @agrotheek.nl>; 5.1.2.e
 @biobestgroup.com>; 5.1.2.e@uwv.nl' 5.1.2.e @uwv.nl>; 5.1.2.e
 @fedecom.nl>; 5.1.2.e @vewin.nl>; 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e
 @zlto.nl>; 5.1.2.e @uwv.nl>; 5.1.2.e @nefyto.nl>; 5.1.2.e
 @brabers.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e
 @plantum.nl>; 5.1.2.e @natuurenmilieu.nl>; 5.1.2.e
 @rijkzwaan.nl>; 5.1.2.e @nvwa.nl>; 5.1.2.e
 @zonnet.nl>

CC: 5.1.2.e @lto.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>;
 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @natuurenmilieu.nl>; 5.1.2.e
 @brabers.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e
 @minInv.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e @kavb.nl>;
 5.1.2.e @planet.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e
 @nvwa.nl>; 5.1.2.e @agrodis.nl>; 5.1.2.e
 @plantum.nl>; 5.1.2.e @cumela.nl>; 5.1.2.e @vewin.nl>; 5.1.2.e
 @ctgb.nl>; 5.1.2.e @fedecom.nl>

Onderwerp: Ter informatie: morgen advies Gezondheidsraad

Beste leden van de stuurgroep duurzame gewasbescherming,

Hierbij wil ik jullie graag laten weten dat morgen (maandag 29/6) de Gezondheidsraad een advies zal publiceren over gezondheidsrisico's van blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Dit advies vloeit voort uit de kabinetsreactie op het Blootstellingsonderzoek Omwonenden van het RIVM (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/10/aanbieding-blootstellingsonderzoek-gewasbeschermingsmiddelen>).

Nadat de Gezondheidsraad het advies aan het kabinet (primair het ministerie van VWS) heeft aangeboden, zal een kabinetsreactie aan de Kamer gestuurd worden. Het advies zal ook ingaan op het verminderen van de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen. Daarvoor zal in de kabinetsreactie verwezen worden naar het uitvoeringsprogramma. Onze minister zal daarbij expliciet benoemen dat zij het uitvoeringsprogramma in september naar de Kamer wil sturen.

Het leek ons goed jullie hier vooraf (zij het nog steeds kort dag) over te informeren. Ik zal 5.1.2.e vragen het advies en de kabinetsreactie ter informatie rond te sturen zodra die beschikbaar zijn.

Vriendelijke groeten,

5.1.2.e

Van: [Record en Informatiebeheer DI](#)
Aan: [SecretariaatDGA; 5.1.2.e](#)
Onderwerp: STUK RETOUR BEWINDSPERSOON Nota - beantwoorden brief Parkinson Vereniging
Datum: maandag 13 juli 2020 15:13:08
Bijlagen: [DOMUS-20068485-STUK_RETOUR_BEWINDSPERSOON_Nota_-_beantwoorden_brief_Parkinson_Vereniging.PDF.DRF](#)

Geachte collega's,

Hierbij ontvangt u een nota retour van de bewindspersoon. Graag deze nota verder afhandelen conform de eventuele opmerkingen van de bewindspersoon. U bent zelf verantwoordelijk voor de eventuele noodzakelijke afstemming binnen/met uw eigen DG/Directie en/of anderen.

De auteur ontvangt automatisch een melding via DoMus.

Indien u het document niet kunt openen, neem dan even contact op met de auteur. Diens naam is te vinden in het registratiescherm van het document.

Met vriendelijke groet,

Afdeling Record-Informatiebeheer/JP

.....
Directie Bedrijfsvoering / I&ICT
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag | A-Noord 1
.....

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

5.1.2e

8/03/20
SG-LNV**Directoraat-generaal Agro**
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit**Auteur**

5.1.2e

T 070 270 5300

5.1.2e

@minlv.nl

Datum

9 maart 2020

Kenmerk

DGA / 20068485

BHM: 20036075

nota

beantwoorden brief Parkinson Vereniging

Bijlage(n)

1

Parafenroute**DG A**

5.1.2e

PAV, Directeur

5.1.2e

PAV, MT-Lid

5.1.2e

BPZ

5.1.2e

Aanleiding

De Parkinson Vereniging heeft u een brief gestuurd met daarin enkele vragen over de relatie tussen het gebruik van en de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en het ontstaan van enkele ziekten, zoals de ziekte van Parkinson.

Advies

U kunt de brief aan de Parkinson Vereniging ondertekenen.

Kernpunten

- De lijn van uw reactie sluit aan bij hetgeen u in het VAO gewasbeschermingsmiddelen op 5 december jl. heeft gezegd in reactie op de motie die lid Dik-Faber (ChristenUnie) (Kamerstuk 27858, nr. 497):
 - De Gezondheidsraad komt medio dit jaar met een advies in verband met de problematiek van omwonenden, waarin de ziekte van Parkinson wordt meegenomen. Op basis van die uitkomsten van dit advies zal gekeken worden of vervolgonderzoek naar de ziekte van Parkinson en andere neurologische aandoeningen nodig is.
 - Ik zal er bij de EU op aandringen om de goedkeuringsprocedure te verbeteren in relatie tot mogelijke motorisch en neurologische aandoeningen, waarvan de ziekte van Parkinson er een is. Dit verzoek is inmiddels verzonden (ambtelijk).
- De discussie over Parkinson werd gevoerd in relatie tot de werkzame stof mancozeb. In het SCoPAFF van oktober 2019 heeft Nederland via een stemverklaring aangegeven zich te verzetten tegen de procedurele verlening van de werkzame stof mancozeb.

Ontvangen BPZ

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Gezondheidsraadsadvies_gewasbescherming_en_omwonenden.docx
Datum: donderdag 16 juli 2020 16:28:37
Bijlagen: [Gezondheidsraadsadvies_gewasbescherming_en_omwonenden.docx](#)
[ATT00001.txt](#)

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=f365d0a6-e0f3-4dac-b541-f116bbe00273&title=Gezondheidsraadsadvies%20gewasbescherming%20en%20omwonenden.docx>

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: DOMUS-20198593-v2-Brief -
_beantwoording_van_vragen_over_het_advies_van_de_Gezondheidsraad_betreffende_de_gezondheidsrisicos_van_landbouwgif_en_de_kabinetsreactie_hier
Datum: donderdag 13 augustus 2020 14:41:32
Bijlagen: [DOMUS-20198593-v2-Brief -
_beantwoording_van_vragen_over_het_advies_van_de_Gezondheidsraad_betreffende_de_gezondheidsrisicos_van_landbouwgif_en_de_kabinetsreactie_hier.docx](#)

Ha 5.1.2.e,

Zie in de bijlage mijn suggestie om nog toe te voegen bij antw 28.

Ga nu eerst ff koffiedrinken daarna bel ik je

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: DOMUS-20198593-v2-Brief_-_beantwoording_van_vragen_over_het_advies_van_de_Gezondheidsraad_betreffende_de_gezondheidsrisicos_van_landbouwgif_en_de_kabinetsreactie_hier
Datum: donderdag 13 augustus 2020 16 04:25

Prima zo 5.1.2.e, bedankt! Wil je deze versie opgeschoond in Domus zetten? Ik zet ondertussen de bhm wel vast door.

Groeten,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>

Verzonden: donderdag 13 augustus 2020 16:00

Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>

CC: 5.1.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: DOMUS-20198593-v2-Brief_-_beantwoording_van_vragen_over_het_advies_van_de_Gezondheidsraad_betreffende_de_gezondheidsrisicos_van_landbouwgif_en_de_kabinetsreactie_hier

Beste 5.1.2.e,

Ik kan me vinden in je aanvullingen. Ik heb van de gelegenhe d gebruik gemaakt om in het antwoord op vraag 6 de term beleidsnota te veranderen in nota. Ik heb in overleg me 5.1.2.e het antwoord op vraag 28 aangevuld aan de hand van de meest recente brief. Het leek ons niet verstandig om in het antwoord in te gaan op het advies van professor Koeman. Er wordt hierop een reactie voorbere d. Deze reactie nemen we op in de verzamelbrief.

Kun je hiermee uit de voeten?

Groet,
5.1.2.e

P.S. Ik heb de wijzigingen nog niet in DOMUS gezet.

Van: 5.1.2.e@minez.nl
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: 20198516 m.b.t. Bhm KAMERVRAGEN De ziekte van Parkinson en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
Datum: maandag 17 augustus 2020 15:42:36
Bijlagen: [DOMUS-20198516-Bhm KAMERVRAGEN De ziekte van Parkinson en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.UDM](#)

Er is een document ter behandeling aangeboden en toegevoegd aan uw werkvoorraad, met als onderwerp: Bhm KAMERVRAGEN De ziekte van Parkinson en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Via bovenstaande link kunt u de behandelmap direct openen.

In de route zijn de volgende notities opgenomen:

|>0<001=>Uitzetten route door Directie**DGA-PAV**17-08-20**5.1.2.e

Akkoord door 5.1.2.e 17-8-2020

|<

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Advies GR rapport
Datum: dinsdag 25 augustus 2020 18:50:03
Bijlagen: [Vervolgadvies-gewasbescherming-en-omwonenden_20200629.pdf](#)
[ATT00001.txt](#)

https://www.gezondheidsraad.nl/binaries/gezondheidsraad/documenten/adviezen/2020/06/29/vervolgadvies-gewasbescherming-en-omwonenden/Vervolgadvies-gewasbescherming-en-omwonenden_20200629.pdf

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: terugblik
Datum: dinsdag 1 september 2020 08:36:46

Goedemorgen,

Het leek me goed om jullie te informeren over mijn werkzaamheden.

1) De brief met daarin de antwoorden op de kamervragen over de ziekte van Parkinson is als het goed is gisteren verstuurd (<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/kamerstukken/2020/08/31/beantwoording-kamervragen-over-gewasbeschermingsmiddelen-en-parkinson>.)

2) Ik ben bezig met het verwerken van de opmerkingen van de minister bij de antwoorden op de kamervragen over de appreciatie bij het advies van de Gezondheidsraad. Ik begrijp dat er ook bij IenW nog vragen zijn van een van de bewindspersonen, maar die heb ik nog niet.

3) Ik heb inmiddels van verschillende personen een bijdrage gekregen voor de verzamelbrief, maar nog niet van iedereen. Ik realiseer me dat sommigen zitten te wachten op een reactie of documenten van anderen. Laat me even weten wat de stand van zaken is.

Het is mogelijk dat we in de verzamelbrief ook toezeggingen van anderen meenemen. We hebben al een toezegging van IenW in de brief staan, maar er ligt ook een verzoek van VWS.

4) Ik wacht nog op een reactie van IenW op de brieven over de chemische stoffen in natuurgebieden.

5) Ik heb vorige week een vervolgoverleg gehad over het aansluiten van LNV bij een initiatief in Noord-Brabant om de bodemkwaliteit te verbeteren. Het gesprek ging over de reactie van LNV op het voorstel van dit initiatief en onze randvoorwaarden om deel te gaan nemen.

6) Ik heb vorige week ook weer het nodige gedaan aan de uitvoering van het uitvoeringsprogramma bij de Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Er ligt inmiddels een notitie over het invullen van experimenteerruimte, het toepassen van expert judgement en het combineren van technieken en maatregelen. De laatste twee i.r.t. spuittechnieken.

7) Daarnaast nog allerlei andere zaken gedaan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Team Gewasbescherming
Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag | Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

T: 070-5.1.2.e of 06-5.1.2.e | E 5.1.2.e @minlnv.nl

Ik werk niet op vrijdagmiddag.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan. Ondergetekende staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

Van: [Record en Informatiebeheer DI](#)

Aan: 5.1.2.e

Onderwerp: STUK RETOUR BEWINDSPERSOON Nota - beantwoording vragen over de ziekte van Parkinson en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Datum: dinsdag 8 september 2020 11:24:45

Bijlagen: [DOMUS-20213626-STUK_RETOUR_BEWINDSPERSOON_Nota_-_beantwoording_vragen_over_de_ziekte_van_Parkinson_en_het_gebruik_van_gewasbeschermingsmiddelen_.PDF.DRF](#)

Geachte collega's,

Hierbij ontvangt u een nota retour van de bewindspersoon. Graag deze nota verder afhandelen conform de eventuele opmerkingen van de bewindspersoon. U bent zelf verantwoordelijk voor de eventuele noodzakelijke afstemming binnen/met uw eigen DG/Directie en/of anderen.

De auteur ontvangt automatisch een melding via DoMus.

Indien u het document niet kunt openen, neem dan even contact op met de auteur. Diens naam is te vinden in het registratiescherm van het document.

Met vriendelijke groet,

Afdeling Record-Informatiebeheer/JP

.....

Directie Bedrijfsvoering / I&ICT

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidehoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag | A-Noord 1

.....

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: Hoge gezondheidsraad wil gebruik glyfosaat snel stoppen
Datum: maandag 14 september 2020 09:43:53

Ter informatie.

Van: 5.1.2.e @minienw.nl>
Verzonden: maandag 14 september 2020 09:12
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Hoge gezondheidsraad wil gebruik glyfosaat snel stoppen

Ter informatie

Met vriendelijke groet,
 5.1.2.e

5.1.2.e | sr. beleidsmedewerker | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | dir. Omgevingsveiligheid en Milieurisico's | Rijnstraat 8 | Postbus 20901, 2500 EX Den Haag | t +31 (0)70 5.1.2.e | 5.1.2.e @minienm.nl | www.rijksoverheid.nl

 Printen, echt nodig?

Van: 5.1.2.e @minienw.nl>
Verzonden: vrijdag 11 september 2020 10:56
Aan: 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: Hoge gezondheidsraad wil gebruik glyfosaat snel stoppen

De gezondheidsraad in België vindt dat het gebruik van glyfosaat in België snel moet stoppen:

De Hoge Gezondheidsraad (HGR) is in België het wetenschappelijk adviesorgaan van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

<https://www.vilt.be/hoge-gezondheidsraad-wil-gebruik-glyfosaat-snel-stoppen>

Groeten, 5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Azolen, gezondheidsraad etc.
Bijlagen: [tussenrapportage_azolenaspergillus_vraag_CLM.msg](#)

Beste 5.1.2.e,

Update: Hoi 5.1.2.e, Ik zag dat ik het per abuis op donderdag heb gepland, maar dat jij dan al wat hebt. Lukt het om dit morgen te doen?

Vorige week hebben we contact gehad over azolen, afgelopen woensdag hebben we de bijgevoegde mail van 5.1.2.e ontvangen en vandaag hebben we met het Ctgb gesproken. Ik dacht na aanleiding daarvan om even kort te overleggen en daarbij ook de mail te bespreken die jij eerder hebt ontvangen. Daarnaast wil ik het ook even met je hebben over de toezegging die gedaan is in de aanbiedingsbrief van de gezondheidsraad. Ik heb desbetreffende paragraaf toegevoegd:

Aanbeveling 2: gezondheidsonderzoek

De Gezondheidsraad adviseert om langs een aantal lijnen aanvullend gezondheidsonderzoek te doen, dat is gericht op het verkrijgen van meer inzicht op de langere termijn. Bijvoorbeeld door een prospectief cohortonderzoek op te zetten naar ontwikkelingseffecten bij kinderen, waarbij een groep kinderen langere tijd gevolgd wordt.

Het kabinet ziet de meerwaarde van aanvullend onderzoek. Daarbij moet wel goed worden afgewogen dat dergelijk langjarig onderzoek niet door de tijd wordt ingehaald, aangezien tegelijkertijd wordt ingezet op een fundamentele omslag waardoor de afhankelijkheid en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen drastisch kan verminderen (zie hierboven). Het kabinet zal de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek bestuderen en uw Kamer hier later over informeren.

Ik heb een moment geprikt om deze onderwerpen te bespreken.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: tweets nav briefing TK Gezondheidsraad
Datum: donderdag 29 oktober 2020 14:08:36

Hoi 5.1.2.e

Als vriendelijke herinnering - het gaat om een Q&A voor de briefing TK gezondheidsraad van gisteren.

Zou het lukken om hier een Q&A voor te maken en naar 5.1.2.e en mijzelf te sturen?

Alvast dank.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 28 oktober 2020 17:15

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>

Onderwerp: RE: tweets nav briefing TK Gezondheidsraad

Ha allen,

Ja, 5.1.2.e (IenW) en ik hebben meegelusterd. We hebben ook even afgestemd wat ons opviel. Morgen zal ik wat Q&A voorbereiden. Was niet heel spannend, maar ik heb nu een prive afspraak, morgenochtend op dit onderwerp verder.

Gr

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 28 oktober 2020 17:12

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: tweets nav briefing TK Gezondheidsraad

Hoi allen,

Was er nog iemand in de gelegenheid geweest om mee te luisteren met de briefing in de TK met Gezondheidsraad over gewasbescherming? Ik zag wat tweets langskomen van Wassenberg en Bromet.

Wassenberg over effect van gewasbeschermingsmiddelen op ontwikkeling jonge kinderen en dat dat hiaat is in toelatingsprocedure

Bromet over ontwikkelingsstoornissen bij kinderen en parkinson bij telers en omwonenden.

Zit dat voldoende in voorbereiding?

Groet

5.1.2.e

Verzonden vanuit [Mail](#) voor Windows 10

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Afstemmen vraag Tweede Kamer over beroepsziekte Parkinson
Datum: maandag 2 november 2020 10:05:23
Bijlagen: [kamervraag AO LNV 2 nov Parkinson kort.docx](#)

Hoi 5.1.2.e,

Hierbij

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: maandag 2 november 2020 09:39
Aan: 5.1.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: Afstemmen vraag Tweede Kamer over beroepsziekte Parkinson
Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2.e,

Vanmiddag is AO gewasbescherming. Er is vraag over Parkinson als beroepsziekte van D66, zie bijlage. Ik heb een voorzet gemaakt voor een antw aan de hand van de antwoorden van eerder stelde schriftelijke vragen van de Tweede Kamer. Ik stem het antw graag even met jou af. Graag ontvang ik per omgaande je reactie.

Met vr. groet,

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Inventarisatie jaarplan 2021/2022
Datum: vrijdag 29 januari 2021 11:34:24
Bijlagen: [Jaarprogramma 2021 inventarisatie.xlsx](#)
[image001.jpg](#)

Dag 5.1.2.e ,

Hierbij de laatste versie van de inventarisatie voor het jaarplan. Als het goed is staat alles erin.

Groet,
5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e

Mail: 5.1.2.e [@minlnv.nl](mailto:5.1.2.e@minlnv.nl)

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: EenVandaag over gewasbescherming / Parkinson
Datum: vrijdag 29 januari 2021 14:36:26
Bijlagen: [EenVandaag - beantwoording vragen gewasbeschermingsmiddelen.docx](#)

Hoi 5.1.2.e,

Hoe is het met jou deze dagen? In wat rustiger tijden praat ik graag weer ns met je verder over dossiers die ons raken maar dat komt wel bij hopelijk echte kop koffie.

Voor nu: via woordvoering kregen we dit bericht. Er was ook een vraag voor ons. 5.1.2.e heeft het snel kunnen regelen omdat we de gezamenlijke antwoorden op kamervragen konden gebruiken, maar naar ik begreep klopte het oorspronkelijke antwoord niet en was het niet met ons afgestemd. Graag je aandacht hiervoor als er weer vragen komen (vast wel) zodat we tijdig en goed samen op kunnen optrekken (en als het naar jouw idee anders ligt hoor ik het ook graag natuurlijk)!

Goed weekend vast

Hartelijke groet 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minszw.nl>

Datum: dinsdag 26 jan. 2021 6:08 PM

Aan: 5.1.2.e @minszw.nl>, 5.1.2.e @minszw.nl>, 5.1.2.e @MINSZW.NL>

Kopie: 5.1.2.e @minszw.nl>

Onderwerp: FW: EenVandaag over gewasbescherming / Parkinson

Dames en 5.1.2.e,

Volgens mij zijn de antwoorden niet langs ons gegaan. Toch? Ik heb ze althans niet gezien. Kunnen jullie kijken of er iets gek is in staat?

Dank

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minszw.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 11:21

Aan: 5.1.2.e @minszw.nl>

Onderwerp: FW: EenVandaag over gewasbescherming / Parkinson

Ha 5.1.2.e,

Is de beantwoording van deze vragen ook langs G&VW gegaan? En zo nee, staat er iets raars in?

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 10:42

Aan: 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @minszw.nl>;
 5.1.2.e @minienw.nl>

cc: 5.1.2.e [redacted]@minlnv.nl>

Onderwerp: EenVandaag over gewasbescherming / Parkinson

Dag 5.1.2.e [redacted], en ter info ook 5.1.2.e [redacted],

EenVandaag heeft a.s. donderdag een uitzending over gewasbeschermingsmiddelen en de relatie met de ziekte van Parkinson. Ik begreep dat jullie (Ctgb) ook benaderd zijn. Wij zullen een serie vragen schriftelijk beantwoorden. In de bijlage ter informatie het concept – de minister moet hier nog naar kijken.

Groet,

5.1.2.e

Woordvoerder minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

.....
Directie Communicatie

Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T: 06 5.1.2.e [redacted]

E: 5.1.2.e@minlnv.nl

www.rijksoverheid.nl/lnv

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Kerngroep jaarplan 2021/22 - agenda en stukken
Datum: dinsdag 2 februari 2021 10:11:14
Bijlagen: [Kerngroep Jaarplan 2021 22 - agenda.docx](#)
[Jaarprogramma 2021 inventarisatie.xlsx](#)
[210111 Pakket van maatregelen UP 2030 FEDECOM 02.xlsx](#)
[LTO Praktijkprogramma plantgezondheid definitief.pdf](#)
[oplegger_UPJaarprogramma2021_LTOdef.pdf](#)
[image001.jpg](#)

Beste leden van de kerngroep,

Woensdag 3 februari 14:00 komen wij bijeen om het jaarplan 2021/22 te bespreken. Als bijlage vinden jullie een conceptagenda. Mochten jullie nog aanvullende bespreekpunten hebben dan hoor ik deze graag voor woensdag 3 februari 12:00.

Daarnaast vinden jullie in de bijlage een samengevoegd document van alle input die de stakeholders tot nu toe hebben geleverd voor het jaarplan 2021/22. Hierbij vinden jullie ook verdiepende documenten van LTO Nederland en Fedecom.

Met vriendelijke groet,
5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e

Mail: 5.1.2.e@minlnv.nl

Overleg kerngroep Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030

Het overleg vindt plaats via Web-ex op 3 februari 20201 van 14:00 -15:30 uur.

Genodigden: 5.1.2.e

Aanleiding:

De stuurgroep duurzame gewasbescherming heeft op 20 januari jl. ingestemd met het voorstel van het ministerie van LNV om de kerngroep een voorstel voor het jaarprogramma 2021 op te laten stellen met een doorkijk naar 2022.

De kerngroep kijkt hierbij wat er tot nu toe ligt en zal waar nodig extra informatie opvragen bij de desbetreffende trekkers (inhoud, uitwerking plannen, benodigde inzet in capaciteit/middelen van de verschillende partijen). In overleg met deze trekkers zal gekeken worden welke acties verder uitgewerkt kunnen worden. Het uitwerken van acties door trekkers moet zo snel mogelijk gebeuren om nog dit teeltseizoen (2021) aan de slag te kunnen. Het programma dat LTO heeft opgesteld wordt ook betrokken door de kerngroep.

Het concept jaarplan wordt geagendeerd voor de stuurgroep die is gepland op dinsdag 9 maart a.s. (15:00 – 16:30 uur).

Agenda

1. Opening

2. Mededelingen

3. Werkwijze van de kerngroep

Het doel van dit agendapunt is het maken van afspraken over de samenwerking binnen de kerngroep, zoals voorzitter en secretariaat.

4. Opzet jaarprogramma

Het doel van dit agendapunt is het maken van afspraken over de opzet van het jaarprogramma. Hierbij staat de vraag centraal welk eindresultaat willen we bereiken.

5. Inventarisatie

De verschillende betrokken partijen bij het uitvoeringsprogramma hebben informatie aangeleverd voor het opstellen van het jaarprogramma 2021. Het doel van dit agendapunt is vaststellen welke informatie er ligt en welke informatie er nog aanvullend nodig is voor het opstellen van het jaarprogramma 2021 met een doorkijk naar 2022. (Bijlagen)

6. Wie doet wat

Het doel van dit agendapunt is het maken van afspraken wie wat doet.

De periode tot de volgende vergadering van de stuurgroep is kort. Dit betekent dat er de komende weken het nodig gedaan zal moeten worden om het eindresultaat – jaarprogramma (concept) – tijdig aan te kunnen leveren aan de stuurgroep. Het streven is om de stukken voor de stuurgroep ongeveer een week voor de vergadering te versturen.

7. Rondvraag

8. Volgend overleggen

Het doel van dit agendapunt is het maken van afspraken voor de volgende overleggen.

9. Sluiting

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 - Concept jaarplan 2021-2022.
Datum: maandag 15 februari 2021 09:57:47
Bijlagen: [image002.png](#)
[image003.jpg](#)
[Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie LTO 12-2-2021.xlsx](#)

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e

Mail: 5.1.2.e @minlnv.nl

Van: 5.1.2.e @lto.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 12:08

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @brabers.nl>; 5.1.2.e @planet.nl>; 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @cumela.nl>; 5.1.2.e @fedecom.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e @natuurenmilieu.nl>; 5.1.2.e @brabers.nl>; 5.1.2.e @nvwa.nl>; 5.1.2.e @nvwa.nl>; 5.1.2.e @plantum.nl>; 5.1.2.e @vewin.nl>

cc: 5.1.2.e @agrotheek.nl>; 5.1.2.e @biobestgroup.com>; 5.1.2.e @ctgb.nl>; 5.1.2.e @zonnet.nl' 5.1.2.e @zonnet.nl>; 5.1.2.e @fedecom.nl' 5.1.2.e @fedecom.nl>; 5.1.2.e @zlto.nl' <5.1.2.e @zlto.nl>; 5.1.2.e @minienw.nl' 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @natuurenmilieu.nl>; 5.1.2.e @brabers.nl' 5.1.2.e @brabers.nl>; 5.1.2.e @nvwa.nl>; 5.1.2.e @plantum.nl' 5.1.2.e @plantum.nl>; 5.1.2.e @uvw.nl' 5.1.2.e @uvw.nl>; 5.1.2.e @vewin.nl' 5.1.2.e @vewin.nl>; 5.1.2.e @rijkzwaan.nl' <5.1.2.e @rijkzwaan.nl>

Onderwerp: RE: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 - Concept jaarplan 2021-2022.

Beste allen,

Bijgevoegd treffen jullie ook de aanvullingen van LTO op de actietabel. Enkele opmerkingen hierbij:

- Voor zover er budgetten genoemd staan zijn deze *inclusief* btw (wellicht handig als andere partners dit ook expliciteren, zodat hier in de kerngroep geen misverstanden over ontstaan);
- Ten aanzien van 2022 achten wij het aannemelijk dat enkele nieuwe pilots zullen worden opgestart, dan wel bestaande pilots worden uitgebreid. Deze kunnen we nu nog niet concreet benoemen; het is aan te bevelen hier rekening mee te houden.
- De biologische sector heeft aangegeven graag te willen aansluiten daar waar het (pilots

over) onkruidbestrijding en schurft in appel betreft. LTO en Bionext verkennen momenteel in hoeverre deze onderwerpen – ook binnen de kaders van bio-teelt – geheel of gedeeltelijk geadresseerd kunnen worden in de reeds aangemelde pilots. Mogelijk leidt dit nog tot aanvullende (co)financieringsvraag.

- Alle acties waar LTO wenst, dan wel verzocht wordt te participeren (naast de acties waar LTO zelf voor aan de lat staat) overziend vraagt dit nogal wat van onze beschikbare capaciteit. We zien echter ook kansen voor verbinding en samenwerking tussen acties (bijvoorbeeld op gebied van pilots) en gaan hierover graag in gesprek met de betreffende partners.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Specialist Gezonde Planten

Bezuidenhoutseweg 105-113, 2594 AC Den Haag

T +31(0)6 5.1.2.e | +31(0) 5.1.2.e

5.1.2.e @lto.nl | www.lto.nl

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 10:42

Aan: 5.1.2.e @brabers.nl>; 5.1.2.e @planet.nl>; 5.1.2.e

@ctgb.nl>; 5.1.2.e @cumela.nl>; 5.1.2.e

@fedecom.nl>; 5.1.2.e @lto.nl>; 5.1.2.e

@minienw.nl>; 5.1.2.e

@natuurenmilieu.nl>; 5.1.2.e @brabers.nl>; 5.1.2.e

@nvwa.nl>; 5.1.2.e @nvwa.nl>; 5.1.2.e

@plantum.nl>; 5.1.2.e @uvw.nl>; 5.1.2.e @vewin.nl>

cc: 5.1.2.e @agrotheek.nl>; 5.1.2.e

@biobestgroup.com>; 5.1.2.e @ctgb.nl' 5.1.2.e @ctgb.nl>;

5.1.2.e @zonnet.nl' 5.1.2.e @zonnet.nl>; 5.1.2.e @fedecom.nl'

5.1.2.e @fedecom.nl>; 5.1.2.e @zlto.nl' 5.1.2.e @zlto.nl>;

5.1.2.e @minienw.nl' 5.1.2.e @minienw.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>; 5.1.2.e @natuurenmilieu.nl>;

5.1.2.e @brabers.nl' <5.1.2.e @brabers.nl>; 5.1.2.e

@nvwa.nl>; 5.1.2.e @plantum.nl>;

5.1.2.e @uvw.nl' 5.1.2.e @uvw.nl>; 5.1.2.e

@vewin.nl>; 5.1.2.e @rijkszwaan.nl' 5.1.2.e @rijkszwaan.nl>

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 - Concept jaarplan 2021-2022.

Beste contactpersonen uitvoeringsprogramma gewasbescherming,

Op verzoek van de stuurgroep duurzame gewasbescherming is de kerngroep onlangs bij elkaar

geweest om tot een concept jaarprogramma 2021 te komen met een doorkijk naar 2022. De stuurgroep heeft hierbij ook aangegeven nog aanvullende informatie te willen ontvangen over de financiering van de verschillende acties. Het concept jaarprogramma wordt vervolgens geagendeerd voor de stuurgroep vergadering die is gepland op dinsdag 9 maart 15:00 – 16:30.

De kerngroep is aan de slag gegaan met de opdracht van de stuurgroep, maar doet dit ook graag in gezamenlijkheid met alle deelnemende partijen. De kerngroep heeft hiervoor een paar keuzes gemaakt en op basis van de wensen van de stuurgroep enkele vragen geformuleerd, die we bij deze aan jullie voorleggen.

Gemaakte keuzes:

1. Het concept jaarprogramma 2021 wordt parallel aan het vaststellen van de governance opgesteld. Dit betekent dat de kerngroep een aantal besluiten die hiermee samenhangt op dit moment dus niet mee kan nemen dan wel mee kan wegen.
2. Om te komen tot een concept jaarprogramma zal de kerngroep binnen de huidige mogelijkheden advies uitbrengen aan de stuurgroep en daarbij letten op de volgende punten:
 - a. Inzichten krijgen welke partijen samen met de trekker participeren bij de uitvoering van de actiepunten;
 - b. Nader uniformeren van de informatie per actiepunt;
 - c. Een samenhang tussen actiepunten benoemen;
 - d. Indien nodig prioriteren van de actiepunten;

Als kerngroep hebben wij goed naar de ingevulde tabellen gekeken. De beschikbare informatie blijkt nog wat onduidelijkheden te hebben, sommige gegevens ontbreken of is niet op dezelfde manier ingevuld. Daarom hebben we een vereenvoudigde compilatie gemaakt (bijgevoegd), met een aantal vragen aan jou. Mocht door de vereenvoudigde compilatie informatie zijn weggevallen, dan kan deze worden ingevoegd.

Vragen:

1. Zie jij eventuele samenhang met andere acties? Benoemd deze in kolom G.
2. Samenwerking
 - a. Van welke partijen verwacht jij als trekker betrokkenheid bij de uitvoering? Benoemd deze partijen in kolom H.
 - b. Bij welke actie van andere trekkers wens jij als deelnemende partij zelf aan te sluiten? Geef aan in kolom I.
3. Benodigd budget:
 - a. Is er voor de uitvoering van deze actie enkel een *in kind* bijdrage nodig? Geef aan in kolom J.
 - b. Welke *in cash* bijdrage is nodig voor de uitvoering van deze actie? Geef aan in euro's per jaar in kolom K
 - c. Van welke partijen verwacht jij een in cash bijdrage voor de uitvoering van deze actie? Geef aan in euro's per jaar bij de desbetreffende partij(en) in kolommen L t/m W.

Om voortgang in dit proces te houden, ontvangen wij jullie reacties op deze vragen het liefst zo spoedig mogelijk en uiterlijk op vrijdag 12 februari aanstaande.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e
Mail: 5.1.2.e @minlnv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Bijlagen jaarplan 2021
Datum: donderdag 4 maart 2021 16:01:38
Bijlagen: [Bijlage 1 - Jaarplan 2021 inhoudelijke beschouwing.docx](#)
[Bijlage 3 - Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie Totaal.xlsx](#)
[Bijlage 2 nadere toelichting acties.docx](#)
[image001.jpg](#)

Hey 5.1.2.e,

Hierbij de bijlagen voor het jaarplan

Groet,
5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e

Mail 5.1.2.e [@minlnv.nl](#)

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: LNV jaarplan
Datum: donderdag 4 maart 2021 21:58:25
Bijlagen: [Bijlage 2 - Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie Totaal.xlsx](#)
[Bijlage 3 nadere toelichting acties.docx](#)
[Bijlage 1 - Jaarplan 2021 inhoudelijke beschouwing.docx](#)
[Oplegger jaarplan 2021.docx](#)
[image002.jpg](#)

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e
Mail: 5.1.2.e @minlnv.nl

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 4 maart 2021 21:44
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl
Onderwerp: LNV jaarplan

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
Mobiel :+31 (06) 5.1.2.e
Mail: 5.1.2.e @minlnv.nl

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: suggesties voor werkprogramma Gezondheidsraad
Datum: vrijdag 12 maart 2021 16:40:26

Beste 5.1.2.e,

Dank voor je vraag.

We hebben in de zomer van 2020 een uitgebreid en gedegen advies gehad van de Gezondheidsraad over gewasbescherming en het beleid. We hebben voor nu geen vragen aan de Gezondheidsraad.

Met vriendelijke groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 11 maart 2021 14:33

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: suggesties voor werkprogramma Gezondheidsraad

Nu met format.

Van: 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 10 maart 2021 14:35

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>

Onderwerp: suggesties voor werkprogramma Gezondheidsraad

Beste collega's,

Graag vraag ik jullie aandacht voor het volgende. Hoewel 2021 nog maar net begonnen is, start de kennis- en adviesprogrammering voor 2022 al weer. Zo ook voor de Gezondheidsraad.

In het werkprogramma 2021 van de Gezondheidsraad is voor LNV het onderwerp 'Verschuiving van dierlijke naar plantaardige eiwitten' opgenomen en als gezamenlijke onderwerpen VWS/LNV 'Gezonde voeding: eerste duizend dagen en richtlijnen' en 'Periodiek vaststellen van normen voor gezonde voeding'.

Graag zou ik van jullie horen of er bij jullie (of bij een van je collega's) nog ideeën voor advisering door de Gezondheidsraad zijn. Ik zou ze dan graag uiterlijk op 22 maart a.s. willen ontvangen.

Net als vorig jaar willen we het totaaloverzicht van ideeën voor advisering die we als LNV willen beleggen bij de adviesraden en planbureaus bespreken in de Stuurgroep Kennis en Innovatie. De gevraagde aanleverdatum maakt het mogelijk ze in te brengen in de vergadering van 29 maart.

Graag ontvang ik jullie suggesties in het bijgevoegde format.

Alvast hartelijk dank voor jullie input.

Met vriendelijke groet,
5.1.2.e

5.1.2.e
5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Strategie, Kennis en Innovatie
Bezuidenhoutseweg 73 | 2595 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Tel: 070 5.1.2.e

Mobiel: +31 6 5.1.2.e

Email: 5.1.2.e [@minlnv.nl](mailto:5.1.2.e@minlnv.nl)

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: werkprogramma Gezondheidsraad
Datum: vrijdag 19 maart 2021 10:07:42
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Beste 5.1.2.e

5.1.2.e

Fijn dat je wilt deelnemen aan de digitale bijeenkomst van de GR. Je zult hiervoor binnenkort een Webex-link ontvangen. Als collega's belangstelling hebben, ontvangen we graag hun e-mailadres. Dan sturen we hun ook de link toe.

Voor ons korte overleg over het Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden heb ik je een link gestuurd voor volgende week vrijdag 10:00 uur.

Mocht het tijdstip jou niet schikken, geef dan even aan wanneer jij wel zou kunnen.

Dank alvast en een fijn weekend toegewenst.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 18 maart 2021 19:26

Aan: 5.1.2.e @gr.nl>

Onderwerp: RE: werkprogramma Gezondheidsraad

Beste 5.1.2.e,

Bij ons gaat het wat betreft corona gelukkig goed. Dank voor je meeleven. Ik hoop at het ook in jouw directe omgeving corona jullie niet heeft geraakt.

Ik geef een beetje een staccato reactie op jouw onderstaand berichtje:

- Deelname van uit LNV aan de digitale bijeenkomst; ik heb daar belangstelling voor. Bij de collega's uit team gewasbescherming zal ik dinsdag a.s. de belangstelling inventariseren. Als er meer belangstellende zijn zal ik de namen aan je doorgeven.
- Uiteraard wil je met je spreken over jullie advies aan LNV over het Vervolgadvies gewasbescherming omwonenden. Ik stel voor dat je mij een vergaderverzoek stuurt voor volgende week of een week later.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @gr.nl>

Verzonden: dinsdag 16 maart 2021 14:21

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: werkprogramma Gezondheidsraad

Beste 5.1.2.e,

We hebben al een tijdje geen contact meer gehad.

Hopelijk gaat het goed met jou en de jouwen en zijn jullie allemaal goed gezond.

Ter voorbereiding van zijn nieuwe werkprogramma 2021-2022 gaat de Gezondheidsraad binnenkort weer in gesprek met diverse opdracht gevende ministeries.

Voorafgaand aan die gesprekken wil het Team Leefomgeving van de Gezondheidsraad een digitale presentatie verzorgen voor beleidsambtenaren van verschillende ministeries.

Daarin vertellen we kort wat de Raad doet, hoe hij te werk gaat en wat hij voor departementen kan betekenen die worstelen met vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid en, in dit geval, de leefomgeving.

Diverse beleidsambtenaren van IenW, VWS, BZK en EZK zullen worden uitgenodigd.

We zouden het fijn vinden als ook jij en of enkele collega's van LNV zouden willen deelnemen.

De hele bijeenkomst zal zo'n 45 minuten duren en bestaan uit een presentatie door de Gezondheidsraad en aansluitend de mogelijkheid om vragen te stellen.

De digitale bijeenkomst zal plaatsvinden op **dinsdag 30 maart 2021 van 11:30 – 12:15 uur**, vermoedelijk via **Webex**.

Zou je me willen laten weten of jij of een of meer van je collega's belangstelling hebben om deel te nemen aan deze bijeenkomst?

Daarnaast zou ik je graag nog kort willen spreken over het Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden dat we vorig jaar hebben uitgebracht.

Is het mogelijk dat we daar even over bellen of Webexen? Wil je aangeven of je daartoe bereid bent en wanneer het jou schikt?

Veel dank alvast.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Wetenschappelijke stafmedewerker

Aanwezig dinsdag t/m vrijdag

Tel. 06 5.1.2.e of 070 5.1.2.e / 070 5.1.2.e

Korte Voorhout 7, 2511 CW Den Haag

Postbus 16052, 2500 BB Den Haag

<mailto:5.1.2.e@gr.nl>

www.gezondheidsraad.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the

risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: werkprogramma Gezondheidsraad
Datum: woensdag 31 maart 2021 14:09:57
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Beste 5.1.2.e

Daar heb ik alle begrip voor. Jullie werkzaamheden laten zich vaak moeilijk plannen. Er komen zoveel zaken tussendoor! We hadden een fijne bijeenkomst met ruim 60 deelnemers, voornamelijk van lenW, maar ook van VWS en BZK. We houden contact.

Hartelijke groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: woensdag 31 maart 2021 11:00
Aan: 5.1.2.e @gr.nl>
Onderwerp: RE: werkprogramma Gezondheidsraad

Beste 5.1.2.e,

Helaas lagen er gisteren een aantal zaken op het 'bordje' die ik prioriteit moest geven. Daarom kon ik niet aansluiten bij de informatiebijeenkomst. Ik wil je daar even over informeren. Ik hoop dat jullie een goede bijeenkomst hebben gehad en ik had ook graag even wat meer willen 'opsnuiven' van de GR.

Met vriendelijke groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @gr.nl>
Verzonden: dinsdag 16 maart 2021 14:21
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Onderwerp: werkprogramma Gezondheidsraad

Beste 5.1.2.e,

We hebben al een tijdje geen contact meer gehad.
 Hopelijk gaat het goed met jou en de jouwen en zijn jullie allemaal goed gezond.

Ter voorbereiding van zijn nieuwe werkprogramma 2021-2022 gaat de Gezondheidsraad binnenkort weer in gesprek met diverse opdracht gevende ministeries.

Voorafgaand aan die gesprekken wil het Team Leefomgeving van de Gezondheidsraad een digitale presentatie verzorgen voor beleidsambtenaren van verschillende ministeries.

Daarin vertellen we kort wat de Raad doet, hoe hij te werk gaat en wat hij voor departementen kan betekenen die worstelen met vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid en, in dit geval, de leefomgeving.

Diverse beleidsambtenaren van lenW, VWS, BZK en EZK zullen worden uitgenodigd.

We zouden het fijn vinden als ook jij en of enkele collega's van LNV zouden willen deelnemen.

De hele bijeenkomst zal zo'n 45 minuten duren en bestaan uit een presentatie door de Gezondheidsraad en aansluitend de mogelijkheid om vragen te stellen.

De digitale bijeenkomst zal plaatsvinden op **dinsdag 30 maart 2021 van 11:30 – 12:15 uur**, vermoedelijk via **Webex**.

Zou je me willen laten weten of jij of een of meer van je collega's belangstelling hebben om deel te nemen aan deze bijeenkomst?

Daarnaast zou ik je graag nog kort willen spreken over het Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden dat we vorig jaar hebben uitgebracht.

Is het mogelijk dat we daar even over bellen of Webexxen? Wil je aangeven of je daartoe bereid bent en wanneer het jou schikt?

Veel dank alvast.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Wetenschappelijke stafmedewerker

Aanwezig dinsdag t/m vrijdag

Tel. 06 5.1.2.e of 070 5.1.2.e / 070 5.1.2.e

Korte Voorhout 7, 2511 CW Den Haag

Postbus 16052, 2500 BB Den Haag

<mailto:5.1.2.e@gr.nl>

www.gezondheidsraad.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: TKN Domus Bhm Het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten, bhm is gekoppeld aan 5.1.2.e
Datum: woensdag 7 april 2021 14:14:15
Bijlagen: [DOMUS-21096564-Bhm_Het_verhoogde_risico_op_Parkinson_door_het_levenslange_gebruik_van_melkproducten.ZZZ.DRF](#)

Van: 5.1.2.e@minez.nl
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: 21096564 m.b.t. Bhm Het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten
Datum: donderdag 8 april 2021 09:42:36
Bijlagen: [DOMUS-21096564-Bhm Het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten.UDM](#)

Er is een document ter behandeling aangeboden en toegevoegd aan uw werkvoorraad, met als onderwerp: Bhm Het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten

Via bovenstaande link kunt u de behandelmap direct openen.

In de route zijn de volgende notities opgenomen:

|>0<001=>Uitzetten route door Directie**DGA-PAV**08-04-21*5.1.2.e

Akkoord door 5.1.2.e 8-4-2021

|<

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

5.1.2.e
T 070 270 570
5.1.2.e@mininv.nl

Datum

8 april 2021

Kenmerk

DGA-PAV / 21097117

BHM 21096564**Kopie aan****Bijlage(n)**

1

nota

uitstel beantwoorden vragen over het verhoogde risico
op Parkinson door het levenslange gebruik van
melkproducten

Parafenroute

5.1.2.e	5.1.2.e	5.1.2.e
5.1.2.e	5.1.2.e	5.1.2.e
BPZ		
5.1.2.e		

Aanleiding

Het lid Vestering (PvdD) heeft u vragen gesteld over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten.

Advies

U kunt de uitstelbrief ondertekenen.

Kernpunten

- U informeert de Tweede Kamer dat u deze vragen niet binnen de gebruikelijke termijn van drie weken kunt beantwoorden.
- De reden hiervoor is dat een deel van de vragen op het beleidsterrein van de minister voor Medische Zorg en Sport (MZS) liggen. De antwoorden dienen daardoor interdepartementaal te worden afgestemd.

Ontvangen BPZ

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

*Reeds met digitale
handtekening
verzonden*

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/inv

Ons kenmerk
DGA-PAV / 21097111

Uw kenmerk
2021Z05437

Datum

Betreft Uitstel beantwoording vragen over het verhoogde risico op Parkinson
door het levenslange gebruik van melkproducten

Geachte Voorzitter,

De vragen van het lid Vestering (PvdD) van 7 april 2021, over het verhoogde
risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten, kunnen niet
binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. De vragen zullen zo spoedig
mogelijk worden beantwoord.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

14-4-2021
2021Z05437

(ingezonden 7 april 2021)

Vragen van het lid Vestering (PvdD) aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten

1. Kent u het bericht 'Verhoogde kans op ziekte van Parkinson door levenslang gebruik melkproducten'? 1)
2. Kunt u bevestigen dat verschillende wetenschappelijke studies aangeven dat de levenslange consumptie van melkproducten een verhoogd risico geeft op het ontwikkelen van de ziekte van Parkinson? 2) 3) 4)
3. Kunt u uitsluiten dat dit verhoogde risico wordt veroorzaakt door resten van landbouwgif in de melk, die koeien via het voer binnenkrijgen? Zo ja, hoe meent u dan dat het verhoogde risico op Parkinson door melkconsumptie verklaard kan worden?
4. Kunt u bevestigen dat er geen maximale normen voor gifresten (Maximale Residu Limieten, MRL-en) zijn opgesteld voor gewassen die uitsluitend als veevoer bestemd zijn, zoals voederbieten, weidegras, kuilgras en snijmais?
5. Wordt bij de toelating van landbouwgif voor de toepassing op veevoergewassen (ruwvoer en krachtvoer) rekening gehouden met de menselijke consumptie van de melk, vlees of eieren en de gezondheidseffecten op mensen daarvan, waaronder het risico op de ziekte van Parkinson?
6. Kunt u bevestigen dat u in uw brief aan de Europese Commissie wel uw zorgen uit over het verhoogde risico op de ziekte van Parkinson door het gebruik van landbouwgif voor de toepasser (de landbouwer) en voor omwonenden van bespoten percelen, maar niet voor de consument van groente, fruit en melk? Heeft u hier zorgen over? 5)
7. Indien de Europese Commissie besluit om de datavereisten voor neurologische aandoeningen (waarvan de ziekte van Parkinson er een is) voortaan standaard op te nemen in de toelatingsprocedure voor landbouwgif, geldt dit dan ook voor de blootstelling van consumenten aan het gif?
8. Heeft u reeds een reactie ontvangen van de Europese Commissie op uw brief?

9. Kunt u bevestigen dat het onderzoek van Buijs en Mantingh aantoont dat op veebedrijven met veel bestrijdingsmiddelen in het krachtvoer die gifresten in de regel ook in de mest worden teruggevonden? 6)
10. Waarom heeft u Wageningen Environmental Research, in de evaluatie van het onderzoek van Buijs en Mantingh, niet opdracht gegeven om het aangetoonde verband tussen gifresten in krachtvoer en koeienmest en de afwezigheid van mestkevers te evalueren, zoals u schrijft in antwoord 16 op eerdere Kamervragen? 7)
11. Kunt u bevestigen dat dit wel meegenomen zal worden in het empirische onderzoek dat uitgevoerd zal worden naar aanleiding van de motie van de leden Wassenberg en Graus (Kamerstuk 35616, nr. 10)?
12. Deelt u het inzicht dat wanneer er wetenschappelijke aanwijzingen zijn dat resten van landbouwgif uit veevoer in mest terecht komen, het aannemelijk is dat deze resten ook in de melk terecht komen? Zo nee, waarom niet?
13. Beamt u dat de MRL-en voor landbouwgif voor de componenten van krachtvoer drastisch omlaag zouden moeten, zodat ze niet alleen niet schadelijk zijn voor koeien, maar ook voor het bodem- en mestleven en voor mensen die de melk consumeren? Zo ja, welke actie gaat u hiervoor ondernemen? Zo nee, waarom niet?
14. Beamt u dat er MRL-en gesteld moeten worden voor ruwvoer? Zo ja, welke actie gaat u hiervoor ondernemen? Zo nee, waarom niet?
15. Deelt u het inzicht dat vanuit het voorzorgsprincipe alle soorten landbouwgif die momenteel op de markt zijn toegelaten direct een herbeoordeling zouden moeten doorstaan waarbij getest wordt op neurologische effecten? Zo nee, deelt u het inzicht dat hiermee een onverantwoord risico voor de volksgezondheid blijft voortbestaan?

1) Algemeen Dagblad, 28 maart 2021, 'Verhoogde kans op ziekte van Parkinson door levenslang gebruik melkproducten'

2) The Lancet, november 2016, 'The epidemiology of Parkinson's disease: risk factors and prevention' (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1474442216302307>)

3) American Scientist, mei-juni 2020, 'The Rise of Parkinson's Disease' (<https://www.americanscientist.org/article/the-rise-of-parkinsons-disease>)

4) Neurology, 4 juli 2017, 'Intake of dairy foods and risk of Parkinson disease'
(<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5496517/>)

5) Aangangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019-2020, nr. 3943

6) Buijs Agro-Services en WECF, april 2019, 'Een onderzoek naar mogelijke relaties tussen de afname van weidevogels en de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen op veehouderijbedrijven' (<https://www.wecf.org/nl/wp-content/uploads/2019/10/onderzoek-mogelijke-relaties-afname-weidevogels-en-bestrijdingsmiddelen-2.pdf>)

7) Aangangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 2167

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Motie Gezondheidsraad onderzoek
Datum: woensdag 19 mei 2021 17:08:15
Bijlagen: [Document1.docx](#)

Ha 5.1.2.e,

Zie bijlage. Zou je even willen meelezen, met fris oog.

De geel gearceerde alinea heb ik van VWS gehad de verzamelbrief.

Ik wil het geheel nog wel even voorleggen aan VWS.

Gr
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Terugkoppeling jaarlijks overleg met de Gezondheidsraad
Datum: dinsdag 25 mei 2021 14:52:03

Hallo 5.1.2.e,

Onderstaande terugkoppeling heb ik als algemene terugkoppeling gemaakt. Specifiek wat jou beleidsthema betreft, is kort nog procesmatig gesproken over het uitgebrachte advies Gewasbescherming en omwonenden. Er is geen specifiek vrevolg aan de orde.

Groeten 5.1.2.e

Beste collega's,

Afgelopen donderdag hadden 5.1.2.e en ik het jaarlijkse overleg met de Gezondheidsraad waarin we terugblikken op ontvangen adviezen, bijpraten over lopende adviezen en vooruitkeken naar thema's voor het werkprogramma van 2022. Van de Gezondheidsraad waren bij het gesprek aanwezig 5.1.2.e, 5.1.2.e, 5.1.2.e (alle drie wetenschappelijk secretaris).

Hierbij een terugkoppeling van de belangrijkste punten die besproken zijn:

- Gedeeld is dat er nu geen regulier contact is tussen de LNV en de Gezondheidsraad anders dan dit jaarlijkse overleg. Geconstateerd is dat daar wel behoefte aan is en dat dat georganiseerd zal gaan worden.
- Voor de werkzaamheden van de Gezondheidsraad aan het onderwerp Nutriscore is een concept startnotitie gemaakt. Deze notitie wordt nog iets aangepast en zal dan met LNV worden gedeeld. Wij zullen in overleg met PAV bekijken met welke rol/inzet we betrokken willen zijn.
- Het advies '1e 1000 dagen: Voedingsaanbevelingen voor zwangere vrouwen' wordt 22 juni verwacht en wordt ook ter kennisname aan de minister van LNV gestuurd. Voor LNV belangrijk is de constatering dat bij vis er een aanpassing is van de norm voor een van de onderzochte stoffen, die leidt tot aanpassing van het voedingsadvies. Een ander punt dat in het advies gemaakt wordt is dat bij het veganistisch/vegetarisch menu het een aandachtspunt is om als zwangere vrouw aan voldoende voedingsstoffen te komen. We krijgen het advies vooraf onder embargo om de minister te kunnen informeren.
- Het advies Gezondheidseffecten van ultrafijn stof (IenW) wordt zomer 2021 verwacht. De Gezondheidsraad zal nog contact opnemen om te laten weten als het advies ook doorwerking kan hebben op de problematiek van fijnstof in de veehouderij.
- De Gezondheidsraad start in Q3 met het advies 'Transitie dierlijke naar plantaardige eiwitten'. LNV zal als waarnemen worden betrokken. We moeten nog binnen LNV afspreken wie die rol dan zal invullen.
- De Gezondheidsraad bespreekt de invulling van de adviesvraag 'Trendanalyse biotechnologie' nog samen met IenW. Gedacht wordt o.a. genetische modificatie. Afhankelijk van deze invulling is het advies ook interessant voor LNV. De Gezondheidsraad zal ons de namen van de contactpersonen bij I&W doorgeven.
- Als ongevraagd advies werkt de vaste commissie Signalering gezondheid en milieu van de Gezondheidsraad aan het thema NOVI (nationale omgevingsvisie). We hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in de uitkomsten van het advies.
- Als mogelijke thema's voor toekomstig advies noemde de Gezondheidsraad: voorlichting en consumentengedrag (voedselvoorlichting op scholen), zoönosen, stikstofuitstoot. De invulling van de onderwerpen zijn nog niet erg uitgewerkt. Wat betreft het onderwerp

voorlichting is besproken in hoeverre daar wetenschappelijke resultaten liggen die bruikbaar zijn. Wat betreft zoönosen hebben we aangegeven dat LNV op dat onderwerp niet op een wetenschappelijke reflectie zit te wachten. Wat betreft stikstofuitstoot hebben we aangegeven dat de focus nu ligt op het vergaand verminderen van de uitstoot om de achteruitgang van de biodiversiteit te verminderen en we niet zien wat een advies van de Gezondheidsraad op dit onderwerp kan toevoegen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Strategie, Kennis en Innovatie
Bezuidenhoutseweg 73 | 2595 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Tel: 070 5.1.2.e

Mobiel: +31 6 5.1.2.e

Email: 5.1.2.e [@minlnv.nl](mailto:5.1.2.e@minlnv.nl)

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: KVR melk
Datum: maandag 31 mei 2021 11:07:56
Bijlagen: [21106900.docx](#)
[Scan_20210519_184645_MFP-1341_5.1.2.e.pdf](#)

Beste 5.1.2.e ,

Ik heb de reactie van de minister op de KVR over melk verwerkt en afgestemd met VWS.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Team Gewasbescherming
Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag | Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

T: 070-5.1.2.e of 06-5.1.2.e | E: 5.1.2.e@minlnv.nl

Ik werk niet op vrijdagmiddag.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan. Ondergetekende staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Zie opmerkingen.

[Handwritten signature]

19-5

nota

Beantwoording vragen over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

5.1.2.e

T 070 5.1.2.e

5.1.2.e@minInv.nl

Datum

11 mei 2021

Kenmerk

DGA-PAV / 21135263

BHM 21096564**Bijlage(n)**

1

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BPZ

5.1.2.e

Mede namens / met akkoord van Minister voor Medische Zorg en Sport

Aanleiding

Het lid Vestering (PvdD) heeft u schriftelijke vragen gesteld over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten. U beantwoordt deze vragen mede namens de minister voor Medische Zorg en Sport, omdat een deel van de vragen over voedselveiligheid gaat.

Advies

U kunt de brief met daarin de antwoorden op de schriftelijke vragen ondertekenen.

Kernpunten

- De vragen zijn feitelijk beantwoord en in lijn met eerdere correspondentie aan de Tweede Kamer.
- De brief zal tegelijkertijd worden voorgelegd aan de minister voor MZS voor medeparaaf.
- De antwoorden zijn afgestemd met het Ctgb.

Ontvangen BPZ

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: KVR melk
Datum: maandag 31 mei 2021 16:21:15
Bijlagen: [Scan_20210519_184645_MFP-1341_hermansw.pdf](#)
[21106900_WH.docx](#)

Dag 5.1.2.e ,

Dank voor de aangepaste set over Parkinson. Waar de minister volgens mij op aan slaat hierbij is dat we enerzijds vervolgonderzoek aankondigen om de risicobeoordeling mbt neurotoxiciteit te verbeteren (vraag 5, laatste stuk), maar anderzijds ook heel stellig aangeven dat er geen risico's zijn voor de consumenten van melk (vraag 13 en 14). Ook de aangepaste set zit deze ogenschijnlijke tegenstrijdigheid nog.

Zijn er mogelijkheden waarop we de beantwoording zo kunnen aanpassen dat we deze tegenstrijdigheid kunnen wegnemen?

Bijvoorbeeld door óf te motiveren waarom we ook zonder de resultaten van dit vervolgonderzoek zeker weten dat er geen risico is voor consumenten van melk, óf door de beantwoording van vraag 13/14 iets minder stellig/absoluut te formuleren

Groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 31 mei 2021 13:00
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Fwd: KVR melk

Beste 5.1.2.e ,

Bij deze de volgende set. 5.1.2.e kan zich hierin vinden.

Groet,

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "5.1.2.e @minInv.nl">
Datum: 31 mei 2021 om 11:07:52 CEST
Aan: "5.1.2.e @minInv.nl">, "5.1.2.e @minInv.nl">
Onderwerp: KVR melk

Beste 5.1.2.e ,

Ik heb de reactie van de minister op de KVR over melk verwerkt en afgestemd met VWS.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Team Gewasbescherming
Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag | Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

T: 070-5.1.2.e of 06-5.1.2.e | E: 5.1.2.e@minlv.nl

Ik werk niet op vrijdagmiddag.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan. Ondergetekende staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Zie opmerkingen.

[Handwritten signature]

19-5

nota

Beantwoording vragen over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten

Directoraat-generaal Agro
 Directie Plantaardige Agroketens
 en Voedselkwaliteit

Auteur

5.1.2.e

T 070 5.1.2.e

5.1.2.e@minInv.nl

Datum

11 mei 2021

Kenmerk

DGA-PAV / 21135263

BHM 21096564

Bijlage(n)

1

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BPZ

5.1.2.e

Mede namens / met akkoord van Minister voor Medische Zorg en Sport

Aanleiding

Het lid Vestering (PvdD) heeft u schriftelijke vragen gesteld over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten. U beantwoordt deze vragen mede namens de minister voor Medische Zorg en Sport, omdat een deel van de vragen over voedselveiligheid gaat.

Advies

U kunt de brief met daarin de antwoorden op de schriftelijke vragen ondertekenen.

Kernpunten

- De vragen zijn feitelijk beantwoord en in lijn met eerdere correspondentie aan de Tweede Kamer.
- De brief zal tegelijkertijd worden voorgelegd aan de minister voor MZS voor medeparaaf.
- De antwoorden zijn afgestemd met het Ctgb.

Ontvangen BPZ

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk
Datum: maandag 14 juni 2021 18:28:31
Bijlagen: [Scan_20210614_112855_MFP-1342_plaatm.pdf](#)
[21106900_aangepast.docx](#)

Dag 5.1.2.e,

Zie bijgaand enkele opmerkingen die de minister heeft bij de set over Parkinson en melk. Opmerkingen ziens deels op de vragen op de MRL's en wanneer die wel/niet vaststellen, maar hier zit ook wat verwarring bij de minister denk ik (haar opmerking bij vraag 12 suggereert een inconsistentie in de beantwoording die ik niet helemaal kon plaatsen).

Daarnaast verzoekt ze of we bij de vragen over de gifresiduen in koeienmest in relatie tot mestkevers explicieter kunnen beantwoorden wat we nu wel/niet onderzoeken.

Kun je de vragen in tracks aanpassen in de bijgaande versie?
Bel morgen ook gerust als je behoefte hebt even te sparren.

Groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk
Datum: dinsdag 15 juni 2021 15:27:48
Bijlagen: [Scan_20210614_112855_MFP-1342_plaatm.pdf](#)
[21106900_aangepast - 210615.docx](#)

Beste 5.1.2.e,

Ik heb de antwoorden aangepast (zie geel gearceerd). Ik heb de aangepaste antwoorden die relevant zijn voor VWS uiteraard afgestemd.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 18:29
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Dag 5.1.2.e,

Zie bijgaand enkele opmerkingen die de minister heeft bij de set over Parkinson en melk. Opmerkingen ziens deels op de vragen op de MRL's en wanneer die wel/niet vaststellen, maar hier zit ook wat verwarring bij de minister denk ik (haar opmerking bij vraag 12 suggereert een inconsistentie in de beantwoording die ik niet helemaal kon plaatsen).

Daarnaast verzoekt ze of we bij de vragen over de gifresiduen in koeienmest in relatie tot mestkevers explicieter kunnen beantwoorden wat we nu wel/niet onderzoeken.

Kun je de vragen in tracks aanpassen in de bijgaande versie?
 Bel morgen ook gerust als je behoefte hebt even te sparren.

Groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk
Datum: dinsdag 15 juni 2021 18:09:28

Ik heb even het precies na gekeken.
 Het dictum vraagt het volgende:

*De Kamer,
 gehoord de beraadslaging,
 constaterende dat mestkevers en andere insecten essentieel voedsel zijn voor
 weidevogelkuikens;
 overwegende dat onderzoek in opdracht van de provincie Gelderland residuen van pesticiden
 aantroft in drijfmest, krachtvoer en in de bodem van weilanden en dat er een negatief verband
 was tussen de hoeveelheid residuen en het aantal mestkevers;
 overwegende dat voor de bescherming van weidevogels volledig zicht moet zijn op hun hele
 voedselketen en de invloed van pesticiden daarop;
 verzoekt de regering, op korte termijn onafhankelijk empirisch onderzoek te laten uitvoeren
 naar residuen in krachtvoer, mest en de bodem en de effecten daarvan op insecten en
 weidevogels,
 en gaat over tot de orde van de dag.
 Wassenberg
 Graus*

Ik heb ook even gekeken naar wat de minister heeft gezegd over deze motie:

*Minister Schouten: De motie op stuk nr. 10 vraagt een empirisch onderzoek te laten uitvoeren
 naar residuen in krachtvoer, mest en de bodem, en de effecten daarvan op insecten en
 weidevogels. Er is onlangs al een CDM-advies opgesteld. De conclusie daarvan was dat er geen
 empirische aanwijzingen zijn dat bijvoorbeeld injecteren van mest een negatief effect heeft op
 regenwormen en mestkevers als voedsel voor weidevogels. Er ligt dus al het een en ander aan
 onderzoek. Daarom ontraad ik deze motie.*

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 18:00
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Ward, even een vraag aan jou terug:
 Kun jij even uit het stenogram terughalen wat het dictum is en wat de precieze appreciatie bij
 de motie was?
 Dank 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 17:53
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e
 @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Dag allen,

In aanvulling op 5.1.2.e nog drie suggesties mijnerzijds:

- bij vraag 10 en 11 vraagt de minister eigenlijk of we het antwoord explicieter kunnen
 opschrijven of we nu wel of niet hebben gevraagd om een onderzoek naar de afwezigheid van
 mestkevers.
 Als dit zo is, kunnen we dat dan expliciet aan antwoord 10 toevoegen? Bijvoorbeeld door hier de
 zin achter te plakken 'Hierbij wordt ook gekeken naar de aanwezigheid van mestkevers'

- In de toelichtende comment bij vraag 10 schrijven we nu dat er n.a.v. motie Wassenberg/Graus een verkennend onderzoek gedaan wordt, maar dat dit iets anders is dan een empirisch onderzoek. Een empirisch onderzoek is echter wel waar in de motie waaraan de gerefereerd wordt om gevraagd is. Dus ik denk dat we deze comment in de reactie aan de minister even weg moeten laten (is niet noodzakelijk voor het antwoord op haar vraag volgens mij), óf anders wat meer toelichting moeten geven waarom we onderzoek iets anders hebben ingericht dan conform de motie

- Bij vraag 15 vraagt de minister of proefdierstudies de standaard zijn in dit soort testen en of er alternatieven zijn? Ik begreep van 5.1.2.e dat het Ctgb aangeeft dat dit soort testen inderdaad noodzakelijk zijn. Misschien goed om dit ook kort toe te lichten richting de minister.

Groet

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 17:47

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Ik heb de tekst aangepast van vraag 8 (was ik vergeten) en vraag 13 (zie bijlage). Ik moet deze versie nog wel even voorleggen aan VWS als jullie je daarin kunnen vinden.

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 17:20

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Ha 5.1.2.e, dank je wel.

Ik zou je nog willen vragen om het woord "waarborgt" weg te halen uit antwoord 13. Dat is volgens mij het verzoek van minister.

En ik zou na het antwoord op vraag 13 verwijzen naar het antwoord op vraag 5 (want daar staat dat het ook in melk kan zitten en daarom MRLs)

Thanks, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 15:28

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: FW: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Beste 5.1.2.e,

Ik heb de antwoorden aangepast (zie geel gearceerd). Ik heb de aangepaste antwoorden die relevant zijn voor VWS uiteraard afgestemd.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: maandag 14 juni 2021 18:29

Aan: 5.1.2.e [redacted]@minlnv.nl>

cc: 5.1.2.e [redacted]@minlnv.nl>; 5.1.2.e [redacted]

[redacted]@minlnv.nl>

Onderwerp: Opmerkingen M bij vragen over Parkinson/melk

Dag 5.1.2.e,

Zie bijgaand enkele opmerkingen die de minister heeft bij de set over Parkinson en melk. Opmerkingen ziens deels op de vragen op de MRL's en wanneer die wel/niet vaststellen, maar hier zit ook wat verwarring bij de minister denk ik (haar opmerking bij vraag 12 suggereert een inconsistentie in de beantwoording die ik niet helemaal kon plaatsen).

Daarnaast verzoekt ze of we bij de vragen over de gifresiduen in koeienmest in relatie tot mestkevers explicieter kunnen beantwoorden wat we nu wel/niet onderzoeken.

Kun je de vragen in tracks aanpassen in de bijgaande versie?
Bel morgen ook gerust als je behoefte hebt even te sparren.

Groet,
5.1.2.e [redacted]

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: verzamelbrief
Datum: vrijdag 18 juni 2021 12:06:52
Bijlagen: [DOMUS-21047829-v3-Brief -
_moties en toezeggingen op het terrein van gewasbeschermingsmiddelen.docx](#)

Beste 5.1.2.e ,

Ik heb de verzamelbrief zojuist de lijn in gedaan (bhm 21164301). Ik stuur jullie bij deze de brief ook even per mail. Dit heb ik gisteren met 5.1.2.e afgesproken.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: DOMUS-21047829-v4-Brief_-_moties_en_toezeggingen_op_het_terrein_van_gewasbeschermingsmiddelen
Datum: dinsdag 22 juni 2021 13:53:04
Bijlagen: [DOMUS-21047829-v4-Brief_-_moties_en_toezeggingen_op_het_terrein_van_gewasbeschermingsmiddelen.docx](#)

Beste 5.1.2.e,

Bij deze de meest recente versie van de brief. Ik moet de volgende versie nog even voorleggen aan het Ctgb en de NVWA.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: glyfosaat
Datum: woensdag 23 juni 2021 11:01:26

Beste 5.1.2.e,

Hierbij de bullits:

De Europees geharmoniseerde toelatingsprocedure voorziet op dit moment in een getrapte benadering voor het aspect "toxiciteit voor mensen". Dit betekent dat er standaard proefdierstudies en openbare wetenschappelijke literatuur opgenomen dienen te worden in het aanvraagdossier. In deze proefdierstudies wordt ook naar mogelijke neurotoxische effecten gekeken. Als tijdens de beoordeling hiervan blijkt dat er aanwijzingen zijn voor mogelijke motorische en neurologische aandoeningen, dan dient de aanvrager aanvullende specifieke (proefdier)studies uit te voeren gericht op neurotoxische effecten. De ziekte van Parkinson is één van de mogelijke motorische en neurologische aandoeningen.

Ik heb de Europese Commissie gevraagd om in het kader van Verordening (EG) 1107/2009 de dataveristen voor neurologische aandoeningen voortaan standaard op te nemen in de goedkeuringsprocedure voor werkzame stoffen en in de toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Team Gewasbescherming
Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag | Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

T: 070-5.1.2.e of 06-5.1.2.e | E 5.1.2.e@minlv.nl

Ik werk niet op vrijdagmiddag.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan. Ondergetekende staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

Van: [Record en Informatiebeheer DI](#)

Aan: 5.1.2.e

Onderwerp: STUK RETOUR BEWINDSPERSOON Nota - Beantwoording vragen over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten

Datum: vrijdag 2 juli 2021 10:01:40

Bijlagen: [DOMUS-21135263-STUK RETOUR BEWINDSPERSOON Nota - Beantwoording vragen over het verhoogde risico op Parkinson door het levenslange gebruik van melkproducten .PDF.DRF](#)

Geachte Collega's,

Hierbij ontvangt u een nota retour van de bewindspersoon. Graag deze nota verder afhandelen conform de eventuele opmerkingen van de bewindspersoon.

U bent zelf verantwoordelijk voor de eventuele noodzakelijke afstemming binnen/met uw eigen DG en/of anderen.

PS: Auteur krijg automatisch een melding van opnieuw gescande Nota/Document.

.

Met vriendelijke groet,
Afdeling Digitale Informatievoorziening/IS
E-mail ; 5.1.2.e@minez.nl
Tst ; 070-5.1.2.e (optie 3)

Van: 5.1.2.e@minez.nl
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Uw brief is verzonden: 21204162 Brief aan Gezondheidsraad - Vertaling naar het Engels van het rapport "Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden"
Datum: maandag 23 augustus 2021 09:41:21
Bijlagen: [DOMUS-21204162-Brief aan Gezondheidsraad - Vertaling naar het Engels van het rapport "Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden".UDM](#)

Bijgaande brief is verzonden.

DoMuS nummer: 21204162

Auteur: 5.1.2.e

Titel: Brief aan Gezondheidsraad - Vertaling naar het Engels van het rapport 'Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden'

Geregistreerd: 30-07-2021

Documentsoort: Brief

Documentrichting: Uitgaand

Dit bericht is automatisch vanuit DoMuS verzonden.

U kunt dit bericht niet beantwoorden.

Heeft u vragen, dan zijn we te bereiken via mail Domus@minez.nl of telefonisch op 66666, kies 3.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Gezondheidsraad

T.a.v. 5.1.2.e

Postbus 16052

2500 BB DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro

Plantaardige Agroketens en
Voedselkwaliteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

5.1.2.e

T 070 379 8911

5.1.2.e@minlnv.nl

Ons kenmerk

DGA-PAV / 21204162

Uw kenmerk

Bijlage(n)

- 20 AUG. 2021 -

Datum

Betreft Vertaling naar het Engels van het rapport 'Vervolgadvies
gewasbescherming en omwonenden'
Verplichtingnummer1400011986

Geachte 5.1.2.e,

Hierbij verleen ik u de opdracht voor het vertalen naar het Engels van het rapport van de Gezondheidsraad: 'Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden'.

Ik ben akkoord met uw offerte van 13 juli 2021 met de daarin het begrote totale bedrag van € 2.100,00.

Vergoeding kosten:

Opdrachtnemer dient de facturen elektronisch te zenden naar:
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat - Kerndepartement
Overheidsidentificatienummer (OIN): 00000001858272854000 t.a.v. Financiële
Diensten en Administratie, Klantdirectie DGA-PAV
contactpersoon: 5.1.2.e

Facturen dienen via een van onderstaande manieren te worden verzonden:

- Factuurportaal van de Rijksoverheid
- Koppeling met Digipoort
- E-factureren vanuit uw (boekhoud)softwarepakket via Simplerinvoicing
- E-factureren via een dienstverlener

Indien u via het leveranciersportaal een e-factuur aanmaakt dient u in het veld "Referentie of ordernummer" alleen het ordernummer 1400011986 op te nemen. Het meesturen van meer informatie in het veld "Referentie of ordernummer" kan leiden tot problemen in het automatisch accepteren en verwerken van de factuur.

Voor meer informatie: zie de brochure "e-factureren", te raadplegen via
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2016/12/20/e-factureren-aan-rijksoverheid>.

23-6-2021

Directoraat-generaal Agro
Plantaardige Agroketens en
Voedselkwaliteit

Indien de factuur niet aan bovenvermelde eisen voldoet of niet via de vermelde wijze wordt verzonden, kan dit ertoe leiden dat de factuur niet in behandeling wordt genomen of dat de betalingstermijn wordt verlengd.

Ons kenmerk
DGA-PAV / 21204162

Er mogen geen administratiekosten op de factuur worden vermeld.

Met vragen over e-factureren kan opdrachtnemer zich wenden tot **5.1.2.e**

5.1.2.e@rvo.nl. Telefoonnummer: 088 **5.1.2.e**.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport_Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF
Datum: maandag 23 augustus 2021 10:36:32
Bijlagen: [DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport_Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF](#)

Beste 5.1.2.e,

Zie bijgevoegde brief die vrijdag jl. naar je is verzonden.

Het heeft wat langer geduurd dan verwacht, in de vakantietijd blijkt de doorlooptijd bij de financiële afdeling aanzienlijk langer te zijn.

Met vriendelijke groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e
Onderwerp: FW: DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport__Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF
Datum: dinsdag 24 augustus 2021 16:20:47
Bijlagen: [image001.png](#)
[DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport__Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF](#)

Beste 5.1.2.e,

Dank, ter aanvulling het exacte bedrag is 5.1.1.c EUR inclusief BTW. Zo hebben we het meegekregen, dat zal denk ik niet voor geen problemen zorgen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
 Adviseur Bedrijfsvoering

tel. 06 5.1.2.e
 werkdagen ma_di_wo_do_vrij
 bezoekadres: Korte Voorhout 7, 2511 CW Den Haag.

www.gezondheidsraad.nl

Van: 5.1.2.e @gr.nl>
Verzonden: dinsdag 24 augustus 2021 15:11
Aan: 5.1.2.e @gr.nl>
Onderwerp: FW: DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport__Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF

Hoi 5.1.2.e

Eindelijk is dan hier de formele opdracht van LNV.
 Ik hoop dat we hiermee uit de voeten kunnen.
 Als er vragen of problemen zijn, hoor ik het graag.

Met hartelijke groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: maandag 23 augustus 2021 10:37
Aan: 5.1.2.e @gr.nl>
Onderwerp: DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport__Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF

Beste 5.1.2.e,

Zie bijgevoegde brief die vrijdag jl. naar je is verzonden.

Het heeft wat langer geduurd dan verwacht, in de vakantietijd blijkt de doorlooptijd bij de financiële afdeling aanzienlijk langer te zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport__Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF
Datum: dinsdag 24 augustus 2021 17:41:53

Beste 5.1.2.e,

Dat het langer heeft geduurd in de vakantieperiode, kan ik heel goed begrijpen. Ik was zelf oom met vakantie. Fijn dat het gelukt is. Veel dank. Zodra de vertaling gereed is, zal ik je die toesturen.

Met hartelijke groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 23 augustus 2021 10:37
Aan: 5.1.2.e @gr.nl>
Onderwerp: DOMUS-21204162-v7-Brief_aan_Gezondheidsraad_-_Vertaling_naar_het_Engels_van_het_rapport__Vervolgadvies_gewasbescherming_en_omwonenden_.PDF

Beste 5.1.2.e

Zie bijgevoegde brief die vrijdag jl. naar je is verzonden.

Het heeft wat langer geduurd dan verwacht, in de vakantietijd blijkt de doorlooptijd bij de financiële afdeling aanzienlijk langer te zijn.

Met vriendelijke groet,
 5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Dossier
Datum: maandag 4 oktober 2021 12:44:48
Bijlagen: [Dossier.docx](#)
Prioriteit: Hoog

Beste 5.1.2.e ,

Ik heb een dossier (concept) gemaakt voor de mogelijke mondelinge vraag van het lid Vestering morgen. Ik heb hierbij uiteraard dankbaar gebruik gemaakt van al het werk dat is gedaan.

Graag z.s.m. een reactie, zodat ik dit dossier vandaag kan afronden.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Passage gezondheidsraadadvies in TK
Datum: donderdag 14 oktober 2021 11:43:49
Bijlagen: [DOMUS-21237408-v4-Verkenning_RIVM_naar_verbetermogelijkheden_van_de_risicobeoordeling_t_a_v_neurotoxiciteit.docx](#)

85

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 14 oktober 2021 11:30
Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Onderwerp: Passage gezondheidsraadadvies in TK

Hoi 5.1.2.e,

Zoals besproken graag een check op onderstaande passage.

De gezondheidsraad wees vorig jaar erop dat er in de internationale wetenschappelijke literatuur sprake is van verbanden tussen de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en het risico op de ziekte van Parkinson.

De bevindingen laten zich echter niet eenvoudig extrapoleren naar de Nederlandse situatie en er zijn geen indicaties dat langdurige blootstelling aan lagere concentraties tot substantiële gezondheidseffecten leidt, zoals de ziekte van Parkinson (kamerstuk 27858, nr.512). Ook de gezondheidsverkenning van het RIVM gaf geen uitsluitel over een duidelijke relatie tussen het wonen binnen 250 meter van landbouwpercelen en gezondheidsproblemen (kamerstuk 27858, nr.523).

Dat nationaal gezondheidsonderzoek van de afgelopen jaren geen uitsluitel geeft over mogelijk causale verbanden tussen gezondheidseffecten en blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen, betekent natuurlijk niet dat we moeten stoppen met onderzoek. Het is wel belangrijk om daar een concreet plan van aanpak naast te zetten.

Hierbij hoort de inzet op een omslag in de omgang met gewasbescherming en het verbeteren van toelatingsprocedures volgens de laatste stand van de wetenschap.

De resultaten van de verkenning zijn daarom zeer waardevol. Het maakt duidelijk dat de risico's op neurodegeneratieve aandoeningen beter ingeschat zouden kunnen worden door het aanpassen van de OECD-testrichtlijnen. De aanbevelingen bieden perspectief op een betere detectie van mogelijke neurodegeneratieve effecten bij de goedkeuring van een werkzame stof. Zoals u weet pleit ik er in de Europese Unie al enige tijd voor om bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen de beoordelingscriteria voor neurologische aandoeningen te herzien en aan te scherpen.

Aanvullende suggesties zijn natuurlijk ook welkom.
Dank.

Met hartelijke groet,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
 : graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit
Datum: donderdag 28 oktober 2021 13:12:30

Hoi 5.1.2.e,

Mijn belpoging had met onderstaande te maken.

Morgen leest de M waarschijnlijk mijn TK brief over neurotoxiciteit (gaat over een RIVM-verkenning m.b.t. het verbeteren van de Europese goedkeuringsprocedure i.r.t. Parkinson) Wordvoering / BPZ geeft aan dat M zeer waarschijnlijk (logischerwijs) wil laten medeonderteken door Stas VWS.

Ik kom bij 5.1.2.e niet verder.

Zie jij nog opties (waarop ik) de brief toch verder kan krijgen bij VWS?
 Alvast bedankt.

Met hartelijke groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 17:03
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Ho 5.1.2.e,

5.1.2.e van het VWS is van mening dat het probleem over neurotoxiciteit niet onder de medeverantwoordelijkheid van VWS valt.
 5.2.1

Het leek mij juist sterk als hun Stas medeondertekent (probleem raak duidelijk wel aan Volksgezondheid).

Ik heb meerdere malen aangegeven dat de maatschappelijk druk op de minister groot is om iets aan dit vraagstuk te doen (b.v. via toelatingsprocedures).

5.2.1
 5.1.2.e is het verantwoordelijk MT-lid.

5.2.1

Met hartelijke groet,
 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minvws.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 16:02
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minvws.nl>; 5.1.2.e @minvws.nl>
Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Beste 5.1.2.e,

Ik heb je vraag om medeondertekening besproken met mijn MT-lid. Wij zijn het erover eens dat dit specifieke probleem niet meteen de (mede) verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Volksgezondheid is en dat mede ondertekening daarmee niet aan de orde is. Het gaat hier om nadere eisen aan een productgroep die onder verantwoordelijkheid van LNV valt. De eisen worden weliswaar opgelegd in verband met mogelijke gezondheidseffecten maar dat is naar onze mening een te beperkte reden. Milieubeleid wordt ook opgesteld voor de volksgezondheid, net als eisen aan de werkplek. Toch sturen de ministeries van IenW en SZW hier brieven over zonder mede ondertekening van een bewindspersoon van VWS. Naar onze mening gaat het hier over een vergelijkbaar geval.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 07:35

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Hoi 5.1.2.e

Er waren gisteravond reeds wat opmerkingen op de brief die ik nu net heb verwerkt.

Ik meen me te herinneren dat je vandaag de brief intern zou gaan bespreken.

Het leek me daarom handig je de meest recente versie te sturen. (zie bijgaand)
Graag deze versie dus de lijn in doen.

Excuus voor het ongemak en alvast bedankt.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <[redacted]>

Verzonden: maandag 11 oktober 2021 10:43

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Beste 5.1.2.e,

Zoals je kunt lezen heb ik de brief aangepast en bij ons in de lijn gedaan voor ondertekening. Van 5.1.2.e begrijp ik dat dit beter bij jouw afdeling past, dus vandaar dat ik jou mail.

Kun je de brief bij jullie in de lijn doen voor medeondertekening door jullie staatssecretaris? De reden dat ik hem aan jullie voorleg ter ondertekening is dat er veel maatschappelijke onrust is over de Ziekte van Parkinson en de stappen die de M/het kabinet neemt om de risico's aan te pakken.

Het is daarom echt meer dan raadzaam ook jullie Stas tekent (benadrukt de ernst).

Ik heb nogmaals het rapport toegestuurd.
Verneem het graag en twijfel niet om te mailen/bellen bij vragen.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 15:16

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>; 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Hoi,

Geen idee of het via mij moet of niet. Ik vind het voorlopig een helder verhaal (ik moet het rapport nog even goed lezen) en ik kan mij voor stellen dat het beter bij mijn directie past dan bij die van 5.1.2.e.

Het is mij niet helemaal duidelijk waarom dit mede namens VWS moet. Op zich worden er heel vaak OECD-richtlijnen aangepast (meestal in het kader van REACH) en die gaan ook nooit via VWS, ook niet als er een gezondheidscomponent is. Kan dit niet ambtelijk?

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 13:43

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Prima, ik hoor het wel, maar vind het vooral van belang te weten of 5.1.2.e dat moet doen of ik. Dat kan ik niet overzien en dat weet 5.1.2.e denk ik beter.

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 13:39

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Ho 5.1.2.e

Prima, dank alvast.

Zodra ik ook van andere partijen de inbreng maak ik de brief definitief en zal ik hem bij ons de lijn in doen.

Dat lijkt me het moment dat jullie hem aan jullie Stas kunnen voorleggen.

Begrijp dat hij druk is.

Brief is echter kort en lijkt me niet dat er vanuit perspectief van volksgezondheid redenen voor bezwaar kunnen zijn.

(versterkt juist de boodschap, lijkt me).

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 13:17

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Hoi 5.1.2.e ,

Dank je wel voor het sturen.

Ik heb wat aanpassingen/ toevoegingen gedaan, maar als je die niet wilt overnemen is dat prima. Nu doe ik het deel van omwonenden bij PG op dit onderwerp, vandaar ook het onderzoek naar omwonenden door het RIVM waar wij opdrachtgever van zijn, maar is dit niet iets wat bij 5.1.2.e thuis hoort?

@ 5.1.2.e hoort dit niet bij jou thuis om hier op mee te lezen?

Ik hoor het graag.

Het moet bij ons ook langs de staatssecretaris (wat ik overigens wel belastend voor hem vindt met zijn huidige takenpakket).

Groet

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 09:05

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: Betreft: graag reactie - conceptkamerbrief verkenning RIVM neurotoxiciteit

Dag 5.1.2.e,

Bij deze stuur ik je de conceptkamerbrief over de RIVM-verkenning naar verbetermogelijkheden over neurotoxiciteit.

Het leek me goed deze alvast even aan jullie voor te leggen voordat ik hem de lijn in doe.

Zou het lukken om binnenkort een reactie te sturen?

Alvast bedankt.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Nummer: CDA 01
Vragensteller/fractie: Geurts/CDA

Auteur:
Telefoon:

(Vraag en antwoord: verdana 9, regelafstand 1,15, geen bullits en andere opmaak.)

Vraag

Is de minister bereid....?

Antwoord

Het plan 2017....

Paraaf BR-lid:

1. 2. 3. 4.

Afgestemd met FEZ: ja / nee

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: TKN Domus Bhm Brief Parkinson Vereniging inzake hernieuwde toelating van Glyfosaat, bhm is gekoppeld aan 5.1.2.e
Datum: maandag 20 december 2021 14:58:52
Bijlagen: [DOMUS-21320537-Bhm Brief Parkinson Vereniging inzake hernieuwde toelating van Glyfosaat.ZZZ.DRF](#)

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

21319319

PAU

88.a

PARKINSONISME
VERENIGING

Ministerie LNV
De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. Hare Excellentie Drs. C.J. Schouten
Postbus 20401
25500 EK Den Haag.

Bunnik, 16 december 2021

Betreft: Hernieuwde toelating van Glyfosaat

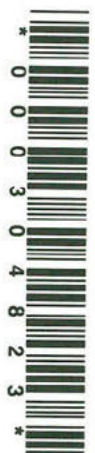
Geachte minister Schouten,

Op 11 oktober 2021 zonden we u een brief, samen met PAN, Tegengif, WECF, Meten is weten, Greenpeace en ondergetekende (Parkinson Vereniging). Bijlage bij deze brief was een analyse "Evaluatie van de 'Samenvatting conceptbeoordelingsrapport glyfosaat' van het Ctgb. Door: ^{5.12} ██████████, 29 juni 2021." Deze analyse hebben we ook aan het Ctgb gezonden.

In haar antwoord (zie bijlage) stelt het Ctgb dat we niet bij haar moeten zijn om onze vragen en zorgen beantwoord te krijgen: *"Tegelijkertijd merk ik op dat voor een Europese stofbeoordeling een vast traject geldt, waarbinnen EFSA en ECHA na de zomer het concept beoordelingsrapport zullen publiceren voor een publieke consultatie. Wij gaan er vanuit dat in het te publiceren concept beoordelingsrapport uw inhoudelijke vragen en opmerkingen worden beantwoord."*

Inmiddels hebben wij onze input gegeven via de publieke consultatie waar het Ctgb naar doorverwees. Wij hebben er geen enkel vertrouwen in dat onze vragen via deze weg beantwoord gaan worden. Sterker nog, we hebben het belang van onze vragen nog eens bevestigd gezien. In de herbeoordeling van glyfosaat wordt namelijk slechts gekeken naar literatuur waarin de zuivere stof getest wordt. De literatuur over formuleringen met glyfosaat (zoals Roundup) wordt in zijn geheel genegeerd. Ook literatuur die rept over bepaalde bijwerkingen - zoals veranderingen in het microbioom - wordt niet meegenomen. En ook als we onze vragen niet precies in het juiste vakje invullen, worden ze - zo klinkt de waarschuwing in de consultatie - genegeerd. Terwijl het inmiddels - zeker na het rapport van het RIVM dat onlangs verscheen ('Gewasbeschermingsmiddelen en neurodegeneratieve ziekten: mogelijkheden om de toelatingsvereisten te verbeteren')- toch duidelijk mag zijn dat het risico niet in de vakjes, niet in de pure stof, niet in slechts de bijwerkingen waar we uit mogen kiezen zit, maar in alle verbanden ertussen zit. Zeker als we het hebben over het ontwikkelen van neurodegeneratieve ziekten zoals de ziekte van Parkinson, waar de zichtbare symptomen zich pas uiten als de meeste schade al is aangericht.

Dat nu, was precies de strekking van onze oorspronkelijke brief van het Ctgb. Wij vinden het echt veel te gemakkelijk en zelfs onverteerbaar dat het Ctgb onze terechte vragen en zorgen door heeft verwezen naar een ondoorzichtige publieksconsultatie die aanvoelt als een catch 22: een paradoxale situatie waaraan een individu niet kan ontsnappen vanwege tegenstrijdige regels of beperkingen.

We verzoeken u dan ook - als eindverantwoordelijke voor het Ctgb - te reageren op onze bedenkingen en vragen over de beoordeling, zoals gesteld in de voor de volledigheid nogmaals bijgevoegde analyse. We verzoeken u onze ervaringen bij het invullen van de publieksconsultatie en de recente bevindingen van het RIVM in uw antwoord mee te nemen.

Daarnaast heeft Nederland ook een eigen mening en verantwoordelijkheid en dit betreft een voor de volksgezondheid en biodiversiteit belangrijke kwestie. Aandringen op het hanteren van het voorzorgsprincipe op basis van alle beschikbare informatie lijkt nu niet meer dan logisch. Wilt u zich daar sterk voor maken?

We zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

5.1.2.e

Evaluatie van de 'Samenvatting conceptbeoordelingsrapport glyfosaat' van het Ctgb

Door: 5.1.2.e 29 juni 2021

Wij – 5.1.2.e, 5.1.2.e, 5.1.2.e, beleidsmedewerker van de Parkinson Vereniging en 5.1.2.e, hebben kennis genomen van de 'Samenvatting conceptbeoordelingsrapport voor de vernieuwde goedkeuring van glyfosaat' door 'het Ctgb' gepubliceerd op 15-06-2021. Wij maken hierbij gebruik van ons wettelijk recht om het rapport van commentaar te voorzien en onze vragen beantwoord te krijgen.

Het rapport leest bovenal als een verantwoording dat er aan de wettelijke grondslagen en de geldende deadlines is voldaan. Onder de letter van de wet, huist echter de geest van de wet en het recht van mensen - die zonder dat ze daar iets over te zeggen hebben dagelijks worden blootgesteld aan glyfosaat - op begrijpelijke wijze geïnformeerd te worden over een besluit dat hun leefomgeving - en dus hun leven - aangaat.

Wij stellen de volgende vraagtekens bij de onpartijdigheid van de beoordeling en de bewijslast van de adviezen.

Onpartijdigheid

- 1) Het Ctgb schrijft: De beoordeling is gebaseerd op een dossier dat is ingediend door de aanvragers, de Glyphosate Renewal Group (GRG).
Hoe ethisch is het om uw oordeel te baseren op een rapport van belanghebbenden?
Kunt u onpartijdigheid van de geleverde informatie garanderen?
- 2) Het Ctgb schrijft: De GRG diende ook een relatief grote dataset in over de sociaal-economische gevolgen van een mogelijk verbod op glyfosaat en een vergelijking met chemische en niet-chemische alternatieven. Deze onderzoeken zijn niet geëvalueerd in de dRAR en slechts zeer summier meegenomen".
Wat wordt bedoeld met zeer summier? Klopt het dat Ctgb zowel de concurrentiepositie van de landbouw als de gezondheid van mens en milieu dient te beschermen?
- 3) Het Ctgb schrijft: Overigens, onderzoeken die in de openbare literatuur worden vermeld, zijn vaak niet volgens GLP uitgevoerd.
 - a) Wat wordt hier gesuggereerd?
 - b) Kent u de literatuur uit 2019¹ van milieujurist Anne de Vries waarin zij schrijft: "Door onafhankelijke studies, die niet zijn gericht op de Europese toelatingsprocedure, toch

¹ <https://www.milieurecht.nl/bestanden/vmr-2019-1-milieuproblemen-in-de-landbouw.pdf>

langs de GLP-meetlat te leggen, bestaat het risico dat onafhankelijke studies niet voldoende worden meegenomen bij de risicobeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen”?

- c) Bent u ervan op de hoogte dat het Europees Parlement in een parlementaire resolutie EFSA op heeft geroepen om voortaan bij de risicobeoordeling van pesticiden gelijke waarde te hechten aan onafhankelijke peer-reviewed studies als aan studies vanuit de industrie².
- d) Heeft u – in de geest met deze resolutie - onafhankelijke peer-reviewed studies de aandacht gegeven die ze verdienen?

De risico's

1) Consumentenrisico

Het Ctgb schrijft: Van behandeling van primaire gewassen met glyfosaat volgens de representatieve toepassingen voor het huidige vernieuwingsproces wordt geen chronisch of acuut consumentenrisico verwacht.

Waar baseert Ctgb deze verwachting op? Wij stellen de vraag graag andersom: Kunt u uitsluiten dat mensen geen chronisch of acuut consumentenrisico lopen?

2) Onzuiverheden

Het Ctgb schrijft: De AGG heeft voorgesteld de referentiespecificatie voor glyfosaat te herzien, aangezien er twee nieuwe onzuiverheden zijn geïdentificeerd. Voor één productiebron van glyfosaat zijn alle benodigde gegevens beschikbaar en zijn de in de onderzoeken gebruikte partijen vergelijkbaar. Er werden echter lacunes in de gegevens vastgesteld voor verschillende alternatieve bronnen van de stof.

Wat bedoelt het Ctgb met twee nieuwe onzuiverheden, welke mogelijke effecten hebben die (gehad) voor de volksgezondheid?

3) Onaanvaardbare effecten op de biodiversiteit

Het Ctgb schrijft: “Werkzame stoffen kunnen alleen worden goedgekeurd als, onder andere, gewasbeschermingsmiddelen op basis van die stoffen geen onaanvaardbare effecten hebben op de biodiversiteit en het ecosysteem (Artikel 4(3)(e)(iii) van Verordening 1107/2009)”

Vervolgens schrijft het Ctgb: “Glyfosaat is ‘giftig voor in het water levende organismen met langdurige gevolgen”.

Het Ctgb geeft ondanks twee bovenstaande uitspraken aan dat glyfosaat voldoet aan de goedkeuringscriteria. Kan het Ctgb aan haar burgers in begrijpelijke taal uitleggen waarom “een stof die giftig is voor in het water levende organismen met langdurige gevolgen” klaarblijkelijk geen onaanvaardbare effecten heeft op de biodiversiteit en het ecosysteem?

² Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2019 over de toelatingsprocedure van de Unie voor pesticiden, P8_TA(2019)0023, overweging 44

4) **Gebrek aan instrument om biodiversiteit te bepalen**

Het Ctgb schrijft: Er is momenteel geen gevalideerd instrument of een geharmoniseerde methodologie voorhanden voor de evaluatie van de biodiversiteit voor de goedkeuring van werkzame stoffen. De GRG deed daarom een poging de impact van het gebruik van glyfosaat op de biodiversiteit te voorspellen via indirecte effecten en trofische interacties (interacties tussen verschillende onderdelen van de natuurlijke voedselketen), gebaseerd op de methodologie voor de definitie van specifieke beschermingsdoelen. Dergelijke beschermingsdoelen moeten worden vastgesteld door de risicomangers. De AGG stelt voor dat effecten op de biodiversiteit verder worden overwogen tijdens het peer review-proces en, indien relevant, door risicomangers.

- a) Klopt het dat de GRG geen methode heeft aangeleverd om de impact van biodiversiteit te voorspellen en het oordeel aan de afzonderlijke lidstaten laat?
- b) Klopt het dat het Ctgb – ondanks het feit dat er dus geen voorspelling gedaan kan worden – toch adviseert het middel weer toe te laten?
- c) Hoe klopt het dat het Ctgb schrijft dat ‘glyfosaat aan de goedkeuringscriteria voldoet’ als het Ctgb dit niet heeft kunnen uitzoeken vanwege het gebrek aan een methode hiervoor die ook nog eens niet is aangeleverd door een partij die baat heeft bij ‘het niet weten’? Is het niet veel logischer om dan het zekere voor het onzekere te nemen en burgers te beschermen. Waarom geldt het voorzorgsprincipe niet in dit verband? Als er geen duidelijkheid is, betekent dit niet dat een middel dus veilig is. De Gezondheidsraad kijkt hier heel anders naar:

De commissie verwacht niet dat meer epidemiologisch gezondheidsonderzoek op korte termijn tot duidelijkheid zal leiden over gezondheidseffecten van gewasbeschermingsmiddelen, zeker niet als het gaat om chronische gezondheidseffecten die zich pas op latere leeftijd manifesteren. Verbetering van de toelatingsprocedure is nodig, maar dat is complex en kost veel tijd. Daarom pleit de commissie voor toepassing van het voorzorgsbeginsel en adviseert ze om vooral de aanpak van verduurzaming van de gewasbescherming voort te zetten en te intensiveren. Streven naar een zo laag mogelijke blootstelling aan chemische gewasbeschermingsmiddelen is het uitgangspunt. [Vervolqadvies gewasbescherming en omwonenden, Gezondheidsraad 29 juni 2020](#)

5) **Gezondheidsrisico's**

Het Ctgb concludeert dat glyfosaat niet mutageen is, niet schadelijk is voor een bepaald orgaan, niet toxisch is voor de voortplanting en niet kankerverwekkend is.

Onze vragen:

- a) Mogen wij de rationale en bewijsvoering van de conclusies van het Ctgb aanschouwen?

- b) Welke 'bepaalde organen' zijn in ogenschouw genomen? Ook hier graag rationale en bewijsvoering.
- c) Heeft het Ctgb daarnaast gekeken naar transgenerationale effecten?

Transgenerationale toxicologie wil zeggen dat voorouderlijke blootstellingen het begin van ziekte in volgende generaties – die niet eens zijn blootgesteld – kan bevorderen. (Nilsson, 2018). In een studie in ratten bijvoorbeeld is aangetoond dat glyfosaat een transgenerationale epigenetisch effect heeft (Kubsad, 2019) door epimutaties die optreden in het sperma van de ratten. Glyfosaat had op de ratten van de eerste generatie een verwaarloosbaar toxisch effect. Het effect uit zich pas twee generaties verder.

The ability of glyphosate and other environmental toxicants to impact our future generations needs to be considered, and is potentially as important as the direct exposure toxicology done today for risk assessment | Kubsad, 2019

Ook het EFSA realiseert zich dit:

Potentially interaction of chemicals may also occur through the links of epigenetic changes or of neuroinflammation, even in cases in which exposure periods are far apart | EFSA Panel on Plant Protection Products and their residues, 2017

- d) Heeft het Ctgb gekeken naar neurotoxische effecten?

Glyfosaat is vele jaren lang als relatief niet-toxisch beschouwd vanwege de hoge orale LD50 waarde (5,6 g/kg voor ratten en 10 g/kg voor muizen). LD50 is de hoeveelheid van een stof die je moet toedienen om bij 50% van een populatie tot de dood te leiden. Volgens Richardson, 2019 zijn studies ter evaluatie van de neurotoxiciteit van glyfosaat (of de commerciële formulering) veel minder goed gedocumenteerd.

Historically, assessing the general or neurotoxic mechanisms of herbicides in non-target organisms, such as humans or other mammals, has not been a high priority in pesticide research | Richardson (2019)

Het EFSA Panel on Plant Protection Products and their residues (EFSA, 2017) beveelt een 90-daags toxiciteitsonderzoek (OESO TG 408) aan (in vivo) om een meer diepgaande evaluatie van de hersenen – de nigrostratiale route – te kunnen maken. Het panel raadt het gebruik van gemengde neuron/gliale cellen coculturen aan bij de ontwikkeling van in vitro screening op neurotoxiciteit en ook te zoeken naar indicaties voor neuroinflammatie. Is dat gebeurd?

Als dat niet is gebeurd, heeft u dan kennisgenomen van een studie in ratten waarbij

blootstelling aan glyfosaat bij ratten op een dosisafhankelijke manier leidt tot veranderingen in hun centrale zenuwstelsel? Een hogere blootstelling leidt tot lagere niveaus van de neurotransmitters dopamine, noradrenaline en serotonine. De auteurs stellen dat dit bewijst dat glyfosaat door de bloed-hersenbarrière de hersenen binnen kan komen, zich daar ophoopt en vervolgens haar neurotoxische effect uitoefent (Martinez, 2018).

- e) Heeft het Ctgb gekeken naar indicaties voor neuroinflammatie zoals de ESFA aanraadt? (zie punt d)

Uit relatief recent wetenschappelijke onderzoek (sinds 2015 groeit de stapel literatuur) blijkt dat dysbiose in de darmen een voorloper kan zijn van chronische inflammatie en neuroinflammatie, leidend tot neurodegeneratieve ziekten zoals o.a. de ziekte van Parkinson (Santos, 2019). Gezien de groeiende stapel literatuur over de zogeheten *gut-brain axis* is een verstoring in de microbiota in de darmen een van die indicaties voor neuroinflammatie die we niet serieus genoeg kunnen nemen. Daarnaast is het een biomarker die goed meetbaar is.

The motor symptoms of PD only become apparent after degeneration of > 80% of dopaminergic neurons in the substantia nigra, so pathogenesis could commence decades before the clinical onset of motor PD. Clinical presentation of nonmotor symptoms long before the onset of motor PD supports this hypothesis. Hyposmia and constipation are especially important symptoms because the olfactory and gastrointestinal systems represent gateways to the environment, and evidence suggests that environmental factors contribute to the pathogenesis of PD (Klingelhoefer, 2015)

Uit onderstaande studies blijkt reeds dat het microbioom bij (proef)dieren verandert bij blootstelling aan glyfosaat naar een pro-inflammatoir profiel met alle mogelijke gevolgen downstream als gevolg. Zie bijvoorbeeld:

- i) Glyfosaat verandert de darmflora van bijen en verhoogt de vatbaarheid voor infecties en bijensterfte (Motta, 2018). De onderzoekers toonden aan dat het gen dat voor EPSPS codeert, het enzym dat het doelwit is van glyfosaat, in de meeste onderzochte bijen aanwezig was in twee varianten. Bijen met 'variant I' bleken na blootstelling veel gevoeliger te zijn voor ziekteverwekkers.
- ii) Blootstelling aan glyfosaat en 'Roundup' van vrouwtjesratten – in concentraties die nu als 'veilig' gelden – leidt tot een veranderend darmmicrobioom bij haar nageslacht (Mao, 2018). Deze effecten werden niet gevonden bij de moederrat zelf. De onderzoekers wijzen erop dat dit aantoont dat we extra voorzichtig moeten zijn met blootstelling van zwangere vrouwen, kinderen en jongeren. De

effecten van glyfosaat en 'Roundup' waren trouwens verschillend. Beiden leidden tot een veranderd darmmicrobioom, maar wel met een andere samenstelling. De auteurs concluderen dan ook dat het niet alleen belangrijk is om de individuele effecten van glyfosaat te begrijpen, maar om ook te kijken naar de impact van gemengde formuleringen.

- iii) Uit een onderzoek naar de effecten van glyfosaat op verschillende potentiële ziekteverwekkers en nuttige bacteriën die in de maag van pluimvee voorkomen, blijkt dat ziekteverwekkende bacteriën zoals Salmonella en Clostridium resistent zijn tegen glyfosaat (Shehata, 2012). Nuttige bacteriën zoals enterokokken, lactobacillus en bifidobacteriën blijken juist gevoelig voor aantasting door het herbicide. Volgens de onderzoekers kan een vermindering van nuttige bacteriën in het maagdarmkanaal door inname van glyfosaat pluimvee kwetsbaar maken voor infecties.
 - iv) In een studie naar blootstelling aan glyfosaat in muizen, observeerden de onderzoekers een toename van angstig en depressief gedrag. Tegelijkertijd zagen ze een verandering in de samenstelling van darmbacteriën optreden en de auteurs beschrijven hoe het geobserveerde gedrag mede door de afname van de hoeveelheid bacteroides, firmucutes en lactobacilli op gang kan zijn gebracht (Aitbali, 2018).
 - v) Een afname in anti-inflammatoire Prevotella bacteriën in pups na blootstelling aan glyfosaat (Hu, 2021).
 - vi) Een bioinformatica studie uit 2021 laat zien dat glyfosaat een effect kan hebben op rond de helft van de microbiota in menselijke darmen (Leino, 2021).
- f) Heeft het Ctgb gekeken naar samengestelde en chronische blootstelling? Klassieke en huidige toxicologische onderzoeken betreffen alleen directe blootstelling. Wat voor zover wij weten niet wordt beoordeeld, is de gecombineerde, chronische blootstelling en de kans op het vergroten van bepaalde ziekten zoals de ziekte van Parkinson. Pesticiden zijn meestal een mengsel van een of meer actieve ingrediënten in de commerciële formulering om zo de werkzaamheid te verhogen. Hoe test het Ctgb samengestelde en chronische blootstelling?

The majority of work identifying potential dopaminergic toxicants associated with PD comes from studies examining mechanisms and risks arising from a single chemical. However, human environmental exposures are much more dynamic and they likely involve numerous risk modifiers including multiple chemicals or chemical mixtures. Pesticides consist of a wide range of chemical structures with diverse mechanisms of toxicity and not necessarily all of them contribute to the development of PD. The effect of pesticide mixtures has to be considered for risk assessment | EFSA Panel on Plant Protection Products and their residues, 2017

en

Exposure to different pesticides may initiate a number of neurotoxic mechanisms that may converge later in a chain of linked events eventually leading to nigrostriatal dopaminergic cells death and impaired motor function. This might explain why pesticides dissimilar in their chemical structure and unlikely affecting the same cellular structure, trigger similar downstream events (e.g. mitochondrial dysfunction and oxidative stress) | EFSA Panel on Plant Protection Products and their residues, 2017

- g) Heeft het Ctgb haar oordeel afgestemd op de huidige stand der wetenschap? Hoe neemt het Ctgb de (snel) veranderende inzichten over het ontstaan van ziekten mee in haar beoordelingen?

Regulatory estimates of tolerable daily intakes for glyphosate in the United States and European Union are based on outdated science. A thorough and modern assessment of Glyphosate Based Herbicides (GBH) toxicity will encompass potential endocrine disruption, impacts on the gut microbiome, carcinogenicity, and multigenerational effects looking at reproductive capability and frequency of birth defects | Myers, 2016

- h) We begrijpen dat er ook sociaal-economische overwegingen een rol spelen in dit soort beoordelingen. Hoe summier volgens uzelf dan ook. Onze vraag – ook vanuit sociaal-economische overwegingen - is dan ook: In hoeverre neemt het Ctgb de kosten van (wetenschappelijk onderzoek naar) ziekten - die in verband worden gebracht met ons grootschalige gebruik van pesticiden zoals glyfosaat – ook summier mee in haar beschouwingen?

Slotbeschouwing

Glyfosaat is het meest voorkomende breedspectrumherbicide. Het richt zich op het belangrijkste enzym van de shikimaatroute, 5-enolpyruvylshikimaat-3-fosfaatsynthase (EPSPS), dat drie essentiële aromatische aminozuren (fenylalanine, tyrosine en tryptofaan) in planten synthetiseert. Omdat de shikimaat-route ook in veel prokaryoten en schimmels wordt aangetroffen, kan het wijdverbreide gebruik van glyfosaat onvermoede gevolgen hebben voor de diversiteit en samenstelling van microbiële gemeenschappen, waaronder het menselijke darmmicrobiom (Leino, 2021). Hiermee wordt duidelijk dat glyfosaat ook effect heeft op *niet-doelwit* soorten zoals zelfs wijzelf.

Volgens het ctgb zelf staat vast dat glyfosaat ‘giftig is voor in het water levende organismen met langdurige gevolgen’. Het zijn dit soort langdurige gevolgen die maken dat de prijs van het huidige gemak door anderen betaald wordt dan door de mensen die ervan profiteren. In

ogenschouw nemend dat neurodegeneratieve ziekten zich pas in de volle omvang tonen als veel kwaad al geschied is – en op een langere termijn dan de zitting van een kabinet - zijn de voortekenen – zoals verstoringen in de darm microbiota - uiterst relevant om mee te nemen.

De vraag die voorligt is dan ook: Kunnen we glyfosaat screenen op een mogelijke bijdrage aan het ontstaan van sluipende, chronische en neurodegeneratieve aandoeningen bij *niet-doelwit* soorten zoals wijzelf? Uit de wetenschappelijke inzichten die hierboven zijn gepresenteerd, valt hiervoor een aantal richtingaanwijzers te geven en vragen die sowieso beantwoord moeten worden voordat er sprake kan zijn van verlenging.

- Tast glyfosaat de samenstelling van darmbacteriën aan naar een meer pro inflammatoire samenstelling?
- Heeft glyfosaat een schadelijk effect op neuronen (Niet alleen dopamine neuronen, maar i.i.g. ook GABA neuronen etc. Zie ook het EFSA rapport)?

Slotwoord

Alle magie heeft zijn prijs (Repelsteeltje). Het Ctgb en onze overheid hebben de taak ons te beschermen en te garanderen dat deze prijs niet eenzijdig:

- bij groepen mensen komt te liggen die hier geen zeggenschap in hebben (de generaties na ons)
- bij groepen mensen komt te liggen die - zonder dat zij dat weten - gevoeliger zijn voor blootstelling dan anderen.
- bij andere *niet-doelwit* organismen komt te liggen (en daarmee – op termijn – via een achterdeur ook weer bij onszelf terecht komt).

Als je niet kunt meten wat je wilt weten betekent het niet dat een stof dus veilig is. Graag vragen wij het Ctgb aan te tonen dat er **geen reasonable doubt** is over de langdurige en transgenerationele effecten van de grootschalige toepassing van glyfosaat. Wij krijgen daarbij graag de bevestiging dat het Ctgb de meest recente wetenschappelijke inzichten over hoe bepaalde chronische ziekten zich ontwikkelen heeft meegenomen in hun beoordeling dat glyfosaat veilig is.

Wij zouden willen dat het waar was.

5.1.2.e

Literatuurlijst

Aitbali, Y., Ba-M'hamed, S., Elhidar, N., Nafis, A., Soraa, N., & Bennis, M. (2018). Glyphosate based-herbicide exposure affects gut microbiota, anxiety and depression-like behaviors in mice. *Neurotoxicology and Teratology*, 67, 44–49. <https://doi.org/10.1016/j.ntt.2018.04.002> (Closed Access)

EFSA Panel on Plant Protection Products and their residues (PPR) (2017). Investigation into experimental toxicological properties of plant protection products having a potential link to Parkinson's disease and childhood leukaemia. *ESFA journal*. [Scientific Opinion]. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.4691>

Hu, J., Lesseur, C., Miao, Y. et al. Low-dose exposure of glyphosate-based herbicides disrupt the urine metabolome and its interaction with gut microbiota. *Sci Rep* 11, 3265 (2021). <https://doi.org/10.1038/s41598-021-82552-2>

Klingelhoefer, L., & Reichmann, H. (2015). Pathogenesis of Parkinson disease—the gut–brain axis and environmental factors. *Nature Reviews Neurology*, 11(11), 625–636. doi:10.1038/nrneurol.2015.197

Kubsad, D. et al. Assessment of Glyphosate Induced Epigenetic Transgenerational Inheritance of Pathologies and Sperm Epimutations: Generational Toxicology. *Scientific Reports*, volume 9, Article number: 6372 (2019). <https://doi.org/10.1038/s41598-019-42860-0>

Myers, J. P., Antoniou, M. N., Blumberg, B., Carroll, L., Colborn, T., Everett, L. G., Hansen, M., Landrigan, P. J., Lanphear, B. P., Mesnage, R., Vandenberg, L. N., Vom Saal, F. S., Welshons, W. V., & Benbrook, C. M. (2016). Concerns over use of glyphosate-based herbicides and risks associated with exposures: a consensus statement. *Environmental health : a global access science source*, 15, 19. <https://doi.org/10.1186/s12940-016-0117-0>

Leino, L., Tall, T., Helander, M., Saloniemi, I., Saikkonen, K., Ruuskanen, S., & Puigbò, P. (2020). Classification of the glyphosate target enzyme (5-enolpyruvylshikimate-3-phosphate synthase) for assessing sensitivity of organisms to the herbicide. *Journal of Hazardous Materials*, 124556. doi:10.1016/j.jhazmat.2020.124556

Martínez, M.-A., Ares, I., Rodríguez, J.-L., Martínez, M., Martínez-Larrañaga, M.-R., & Anadón, A. (2018). Neurotransmitter changes in rat brain regions following glyphosate exposure. *Environmental Research*, 161, 212–219. <https://doi.org/10.1016/j.envres.2017.10.051> (Closed Access)

Mao, Q., Manservigi, F., Panzacchi, S. et al. The Ramazzini Institute 13-week pilot study on glyphosate and Roundup administered at human-equivalent dose to Sprague Dawley rats: effects on the microbiome. *Environ Health* 17, 50 (2018). <https://doi.org/10.1186/s12940-018-0394-x>

Motta, E. V. S., Raymann, K., & Moran, N. A. (2018). Glyphosate perturbs the gut microbiota of honey bees. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 201803880. <https://doi.org/10.1073/pnas.1803880115>

Nilsson, E., Sadler-Riggelman, I. & Skinner, M. K. Environmentally Induced Epigenetic Transgenerational Inheritance of Disease (2018). *Environmental Epigenetics*, 4, 1–13, dvy016, <https://doi.org/10.1093/eep/dvy016>

Richardson, J. R., Fitsanakis, V., Westerink, R. H. S., & Kanthasamy, A. G. (2019). Neurotoxicity of pesticides. *Acta Neuropathologica*. <https://doi.org/10.1007/s00401-019-02033-9>

Santos, S. F., de Oliveira, H. L., Yamada, E. S., Neves, B. C., & Pereira, A., Jr (2019). The Gut and Parkinson's Disease-A Bidirectional Pathway. *Frontiers in neurology*, 10, 574. <https://doi.org/10.3389/fneur.2019.00574> (Open Access)

Shesheta, A.A., Schrödl, W., Aldin, A.A., Hafez, H.M., Krüger, M.(2012). The effect of glyphosate on potential pathogens and beneficial members of poultry microbiota in vitro. *Curr Microbiol* 66: 350-358. <https://doi.org/10.1007/s00284-012-0277-2>. Te bekijken via <http://www.nvlv.nl/downloads/2012-Krueger,%20M-glyphosate%20effects.pdf>

Parkinson Vereniging

T.a.v. 5.1.2.e

Postbus 46

3980 CA Bunnik

Datum: 13 juli 2021

Behandeld door

5.1.2.e

Telefoonnummer

0317 471 810
5.1.2.e

E-mail

5.1.2.e@ctgb.nl

Kenmerk

202107120130

Betreft: Reactie Ctgb op brief Parkinson Vereniging

Geachte 5.1.2.e

Vriendelijk dank voor de brief van 29 juni 2021 waarmee u reageert op de 'Samenvatting conceptbeoordelingsrapport voor de vernieuwde goedkeuring van glyfosaat'. Ik begrijp dat deze samenvatting, gelet op signalen uit wetenschap en media, uw aandacht trekt en dat dit bij u en uw leden leidt tot vragen. Tegelijkertijd merk ik op dat voor een Europese stofbeoordeling een vast traject geldt, waarbinnen EFSA en ECHA na de zomer het concept beoordelingsrapport zullen publiceren voor een publieke consultatie. Wij gaan er vanuit dat in het te publiceren conceptbeoordelingsrapport uw inhoudelijke vragen en opmerkingen worden beantwoord.

Voor een goed begrip, ook van de rol van het Ctgb, is het van belang om de Europese procedure nog even kort te schetsen. Gelet op de enorme omvang van het aanvraagdossier heeft de Europese Commissie vier landen gevraagd om gezamenlijk de beoordeling te doen van dit dossier met studies naar de veiligheid van de stof glyfosaat. Normaliter ligt deze taak bij één lidstaat, die dan het gehele dossier beoordeelt volgens de criteria van de Europese gewasbeschermingsmiddelenverordening en de Europees vastgelegde guidances. Daarom is het van belang om 'het Ctgb' en 'de bijdrage van het Ctgb aan de Assessment Group for Glyphosate' (AGG) te onderscheiden. Dit onderscheid is ook van belang voor het vervolg van de procedure. Zoals in de gepubliceerde samenvatting staat omschreven volgen nog een publieke consultatie, een commentaarronde voor alle lidstaten en dan een uiteindelijke stemming door of namens de ministers in de Landbouwrapad. In dat laatste stadium heeft het Ctgb een adviserende rol aan het ministerie van LNV, en zullen wij als Nederlandse beoordelingsautoriteit de informatie uit de conceptbeoordeling, de invulling van gevonden data gaps, de reacties en antwoorden uit de publieke consultatie én de overwegingen van andere lidstaten nogmaals wegen voor een definitief advies aan het ministerie van LNV. Het is daarom niet juist de gepubliceerde samenvatting te lezen als 'het (definitieve) oordeel van het Ctgb'.

Uitgangspunt voor het beoordelingsproces is dat de aanvrager(s) een dossier aanleveren met studies die conform de Europese richtlijnen in voldoende mate onderbouwen dat veilig gebruik van de stof mogelijk is. Dit is een gangbare procedure, die identiek is aan die voor bijvoorbeeld chemische stoffen en (dier)geneesmiddelen. In de te publiceren conceptbeoordeling zult u zien dat informatie van de aanvrager(s) en de reactie daarop door de AGG conform de EFSA-criteria duidelijk onderscheiden wordt. Daarmee worden objectiviteit en transparantie naar Europese normen gewaarborgd.

Uw vragen, kanttekeningen, zorgen of bijvoorbeeld suggesties voor mogelijk gemiste studies kunt u tijdens de publieke consultatie via genoemde Europese autoriteiten inbrengen. Daarmee krijgen ze de juiste plaats in de beoordeling van het glyfosaat-dossier en kunnen ze door het Ctgb en door alle andere beoordelingsautoriteiten worden meegewogen in de definitieve oordeelsvorming.

Ik vertrouw er op u voor dit moment voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,
voor deze:
de secretaris,

5.1.2.e

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Parkinson Vereniging

T.a.v. 5.1.2.e

Postbus 46

3980 CA BUNNIK

 5.1.2.e **generaal Agro**
 5.1.2.e Marktwaardige Agroketens
 en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
 Bezuidenhoutseweg 73
 2594 AC Den Haag

Postadres
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
 00000001858272854000

 T 070 379 8911 (algemeen)
 F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv
Behandeld door

5.1.2.e

5.1.2.e

Ons kenmerk
 DGA-PAV / 22005600

Uw kenmerk
Bijlage(n)

 Datum **- 07 JAN. 2022 -**
 Betreft Reactie brief hernieuwde toelating van glyfosaat

Geachte 5.1.2.e

Hierbij bevestig ik dat ik uw brief van 16 december jl. heb ontvangen. U geeft in uw brief aan dat u zich zorgen maakt over de herbeoordeling van de werkzame stof glyfosaat. U verzoekt mij te reageren op uw vragen en bedenkingen en mij in te zetten voor het hanteren van het voorzorgsprincipe.

De minister van LNV heeft begrip voor de zorgen die u heeft over de mogelijke risico's van de werkzame stof glyfosaat. De Europese verordening voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen kent het voorzorgsbeginsel. Dit betekent dat gewasbeschermingsmiddelen alleen mogen worden gebruikt als na een Europese geharmoniseerde beoordeling blijkt dat deze middelen geen onaanvaardbare risico's hebben voor mens, dier en milieu.

Er is een getrappt systeem van beoordeling. Dit houdt in dat eerst de werkzame stof goedgekeurd moet worden op Europees niveau, na een vastgestelde beoordelingsprocedure. Vervolgens kunnen gewasbeschermingsmiddelen op basis van deze goedgekeurde werkzame stoffen worden toegelaten in de verschillende lidstaten. Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) neemt in Nederland besluiten over het al dan niet toelaten van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Op dit moment loopt de herbeoordeling van de werkzame stof glyfosaat. Deze herbeoordeling ziet daardoor niet toe op aspecten die relevant voor de beoordeling van glyfosaathoudende middelen, zoals formuleringshulpstoffen. Dat volgt bij de beoordeling van toelating van de gewasbeschermingsmiddelen.

Graag willen wij u uitnodigen voor een digitaal gesprek over het herbeoordelingsproces van de werkzame stof glyfosaat.

U heeft op 12 oktober 2021 gezamenlijk met, onder andere, PAN Nederland een brief gestuurd over de herbeoordeling van glyfosaat. Naar aanleiding van de beantwoording van deze brief, heeft PAN Nederland om een digitaal gesprek gevraagd. Dit bieden we dus ook graag aan u aan. We laten aan u de keuze om één gezamenlijk gesprek met PAN Nederland te voeren of om apart met u een gesprek te voeren. Het gesprek zal plaatsvinden met

5.1.2.e en één van haar medewerkers. Ik hoor graag of u het gesprek wilt aangaan.

Hierbij treft u alvast een voorstel aan met een tweetal tijdstippen waarop wij hiervoor beschikbaar zijn:

- 26 januari 13:00-14:00 uur
- 27 januari 15:00-16:00 uur

De Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

5.1.2.e